

Prezes Zarządu: Prof. Janusz Filipiak
Wiceprezysi Zarządu: Marcin Dąbrowski, Paweł Prokop, Andrzej Przewięźlikowski,
Zbigniew Rymarczyk, Konrad Tarański, Marcin Warwas

Kraków, 28 kwietnia 2017 roku

Szanowni Akcjonariusze,

W imieniu Zarządu Comarch S.A. mam zaszczyt przekazać Państwu sprawozdanie z kolejnego roku działalności Spółki. Spółka osiągnęła założone na 2016 rok cele rozwojowe i finansowe, mimo trudnych warunków rynkowych w niektórych segmentach działalności (sektor publiczny i medyczny) oraz zwiększonych kosztów działalności. W minionym roku przychody ze sprzedaży utrzymały podobny poziom w porównaniu do 2015 roku (spadek o 0,3 mln zł w stosunku do 2015 roku) i osiągnęły wartość 749,2 mln zł. Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 78,8 mln zł i był niższy o 5,4% w porównaniu do 2015 roku, natomiast zysk netto w 2016 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 21,0%. Rentowność operacyjna w 2016 roku wyniosła 10,5%, natomiast rentowność netto 6,1%. Pomimo nieznacznych spadków poziom rentowności operacyjnej oraz netto pozostawał satysfakcjonujący.

W 2016 roku Spółka zwiększyła tempo inwestycji w nowe i udoskonalanie istniejących produktów informatycznych. Nakłady na prace badawcze przekroczyły 17% przychodów ze sprzedaży, Spółka przeznaczyła na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwała fundusze europejskie. Spółka rozwijała intensywnie nową generację systemów lojalnościowych, zawierających m.in. personalizowanie treści w oparciu o lokalizację użytkownika, grywalizację, zaawansowane analizy *big data* oraz rozwiązania z zakresu *Smart City*. Spółka kontynuowała także prace R&D w zakresie rozwiązań IT dla medycyny (*Telemedycyna*, ze sztandarowym projektem „Miasto Zdrowia”) oraz związane z rozwojem własnych rozwiązań w zakresie hardware i opartych na nich usługach (*Internet of Things*). Spółka szczególnie naciskała na rozwój sprzedaży rozwiązań informatycznych w modelu usługowym - Comarch jest jednym z liderów rynkowych w tym zakresie. Kluczowym elementem dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa są inwestycje w kapitał ludzki. Miniony rok należał do bardzo udanych pod tym względem – Spółka utworzyła ponad 300 nowych miejsc pracy w Krakowie i pozostałych oddziałach krajowych. Szczególnie pozytywne efekty przyniósł coroczny program staży studenckich - Comarch S.A. jest jednym z pracodawców pierwszego wyboru na krajowym rynku pracy w branży informatycznej.

W 2016 roku Spółka z sukcesem kontynuowała strategię wzrostu opartą na dywersyfikacji swojej działalności pomiędzy różne segmenty branżowe, rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. Dzięki szerokiej i kompleksowej ofercie nowoczesnych rozwiązań informatycznych oraz wysokiej jakości usług Comarch jest drugim pod względem wielkości producentem oprogramowania IT w Polsce oraz jednym z wiodących dostawców informatyki w kraju oraz na rynkach międzynarodowych. W minionym roku Comarch S.A. założyła nowe spółki zależne – Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Kolumbii i Comarch Peru S.A.C. z siedzibą w Peru. Na rok 2017 planowane są dalsze inwestycje kapitałowe zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych. W ramach kontynuacji programu inwestycji infrastrukturalnych, w 2016 roku Spółka zakończyła inwestycję w laboratorium badawcze i zaplecze produkcyjne dedykowane dla działalności w zakresie *Internet of Things*, jak również rozpoczęła inwestycję w kolejny budynek biurowy w Krakowie (SSE7), z myślą o dalszym intensywnym rozwoju działalności.

Zarząd Spółki dokłada starań, aby z powodzeniem realizować misję sprzedawania innowacyjnej myśli technicznej polskich inżynierów na całym świecie. Poza działalnością biznesową Comarch prowadzi także działalność prospołeczną, wspiera organizacje pozarządowe oraz akcje charytatywne, jest mecenasem kultury, sztuki i sportu.

Jestem przekonany, że w kolejne lata będą dla Comarch S.A. latami kolejnych sukcesów w umacnianiu swojej pozycji rynkowej jako globalnego dostawcy rozwiązań IT oraz w tworzeniu wartości dla akcjonariuszy, klientów, pracowników i całego otoczenia.

Profesor Janusz Filipiak,
Prezes Zarządu Comarch S.A.

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Comarch S.A.

Sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy al. Jana Pawła II 39A (dalej „Spółka”), na które składają się: wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność kierownika Spółki

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późniejszymi zmianami), zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości”, wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego nie zawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z Ustawą o rachunkowości Zarząd Spółki oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami. Standardy te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Spółkę sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii o skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Spółki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia opinii z badania.

Opinia o sprawozdaniu finansowym

Naszym zdaniem załączone sprawozdanie finansowe:

- przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz jej wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz postanowieniami statutu Spółki.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z Ustawą o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem było, w związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, zapoznanie się z treścią sprawozdania z działalności i wskazanie, czy informacje w nim zawarte uwzględniają postanowienia art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) i są zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia.

Naszym zdaniem informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami) i są zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Oświadczenie jednostki o stosowaniu ładu korporacyjnego

W związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem było również zapoznanie się z oświadczeniem Spółki o stosowaniu ładu korporacyjnego stanowiącym wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Spółki. Naszym zdaniem, w oświadczeniu tym Spółka zawarła informacje wymagane zgodnie z zakresem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639 z późniejszymi zmianami) lub regulaminach wydanych na podstawie art. 61 tej ustawy. Informacje te są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Adrian Karaś
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 12194

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Adrian Karaś – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 28 kwietnia 2017 roku

RAPORT Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPÓŁKI COMARCH S.A. ZA ROK OBROTOWY 2016

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikujące badaną Spółkę

Spółka działa pod firmą Comarch S.A. (dalej „Spółka”). Siedzibą Spółki jest Kraków, al. Jana Pawła II 39A.

Spółka prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej. Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057567.

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Kapitał zakładowy Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 8.133.349,00 zł i dzielił się na 6.384.949 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,00 zł każda oraz 1.748.400 akcji uprzywilejowanych co do głosu 5:1, o wartości nominalnej 1,00 zł każda.

W badanym okresie Spółka prowadziła działalność głównie w zakresie działalności informatycznej związanej z oprogramowaniem.

W skład Zarządu Spółki na dzień wydania opinii wchodził:

- Janusz Filipiak	- Prezes Zarządu,
- Paweł Prokop	- Wiceprezes Zarządu,
- Zbigniew Rymarczyk	- Wiceprezes Zarządu,
- Marcin Warwas	- Wiceprezes Zarządu,
- Konrad Tarański	- Wiceprezes Zarządu,
- Marcin Dąbrowski	- Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Przewięźlikowski	- Wiceprezes Zarządu.

W badanym okresie oraz do dnia wydania opinii nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

2. Informacje o sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Działalność Spółki w 2015 roku zamknęła się zyskiem netto w wysokości 57.683 tys. zł. Sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2015 podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Badanie zostało przeprowadzone przez podmiot uprawniony Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. Biegły rewident wydał o tym sprawozdaniu opinię bez zastrzeżeń.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdzające sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 odbyło się w dniu 15 czerwca 2016 roku. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy postanowiło o przekazaniu zysku netto za rok 2015 w całości na kapitał zapasowy.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 zostało złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 czerwca 2016 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015 zostało złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 czerwca 2016 roku.

3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie

Wyboru podmiotu uprawnionego dokonała Rada Nadzorcza. Badanie sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone na podstawie umowy z dnia 20 lipca 2016 roku, zawartej pomiędzy Spółką a firmą Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 22, wpisaną na prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie sprawozdania finansowego Spółki zostało przeprowadzone pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Adriana Karasia (nr ewidencyjny 12194) w dniach od 28 listopada do 2 grudnia 2016 roku, od 13 marca do 14 kwietnia 2017 roku oraz poza siedzibą Spółki do dnia wydania niniejszej opinii.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie potwierdzają, iż są uprawnieni do badania sprawozdań finansowych oraz spełniają warunki określone w art. 56 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późniejszymi zmianami) do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o sprawozdaniu finansowym Spółki.

4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki

Nie wystąpiły ograniczenia zakresu naszego badania.

Podmiotowi uprawnionemu i kluczowemu biegłemu rewidentowi w trakcie badania udostępniono żądane dokumenty i dane, jak również udzielono wyczerpujących informacji i wyjaśnień, co między innymi zostało potwierdzone pisemnym oświadczeniem Zarządu Spółki z dnia 28 kwietnia 2017 roku.

II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA SPÓŁKI

Poniżej zaprezentowane są podstawowe wielkości z rachunku zysków i strat, bilansu oraz wskaźniki finansowe opisujące wynik finansowy Spółki, jej sytuację finansową i majątkową w porównaniu do analogicznych wielkości za rok ubiegły.

Podstawowe dane finansowe pochodzące z rachunku zysków i strat (w tys. zł)

	2016	2015
Przychody ze sprzedaży	749.213	749.556
Koszty działalności operacyjnej	652.706	654.621
Zysk (strata) brutto	56.546	66.719
Zysk (strata) netto	45.588	57.683

Podstawowe dane finansowe pochodzące z bilansu (w tys. zł)

Zapasy	43.274	27.746
Należności z tytułu dostaw i usług	321.431	287.547
Aktywa obrotowe	460.642	427.964
Suma aktywów	1.162.522	1.117.308
Kapitał (fundusz) własny	771.742	731.905
Zobowiązania krótkoterminowe (w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne)	246.222	247.496
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16.595	62.123
Suma zobowiązań i rezerw na zobowiązania	391.415	385.403

Wskaźniki rentowności i efektywności

	2016	2015
– rentowność sprzedaży	8%	9%
– rentowność netto kapitału własnego	6%	9%
– wskaźnik rotacji majątku	0,64	0,67
– wskaźnik rotacji należności w dniach	148	133
– wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	32	33
– wskaźnik rotacji zapasów w dniach	20	14

Płynność/Kapitał obrotowy netto

– stopa zadłużenia	34%	34%
– stopień pokrycia majątku kapitałem własnym	66%	66%
– kapitał obrotowy netto (w tys. zł)	215.332	180.468
– wskaźnik płynności	1,88	1,73
– wskaźnik podwyższonej płynności	1,70	1,62

Analiza powyższych wielkości i wskaźników wskazuje na wystąpienie w roku 2016 następujących tendencji:

- spadek wskaźników rentowności sprzedaży i rentowności netto kapitału własnego,
- spadek wskaźnika rotacji majątku,
- wzrost wskaźnika rotacji należności
- spadek wskaźnika rotacji zobowiązań,
- wzrost wskaźnika rotacji zapasów,
- niezmienny poziom stopy zadłużenia Spółki,
- wzrost kapitału obrotowego netto,
- wzrost wskaźników płynności.

III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

1. Ocena systemu rachunkowości

Spółka posiada dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, zgodną we wszystkich istotnych aspektach z wymaganiami art. 10 Ustawy o rachunkowości. Zasady te były stosowane w sposób ciągły i nie uległy one zmianie w stosunku do zasad stosowanych w roku poprzednim. Bilans otwarcia wynika z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy i został on prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych badanego okresu.

Na bazie testów przeprowadzonych w ramach procedur badania sprawozdania finansowego dokonaliśmy weryfikacji stosowanego systemu rachunkowości i nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, które miałyby wpływ na sporządzone sprawozdania finansowe. Stosowany przez Spółkę system rachunkowości nie był jednak całościowo przedmiotem naszego badania.

Spółka przeprowadziła inwentaryzację aktywów i pasywów w zakresie niezbędnym do potwierdzenia istnienia prezentowanych aktywów i pasywów.

2. Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.162.522.003,55 zł,
- rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zysk netto w kwocie 44.953.007,89 zł,
- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 39.201.703,72 zł,
- rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 16.602.272,10 zł,
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

3. Informacje o wybranych istotnych pozycjach sprawozdania finansowego

Struktura aktywów i pasywów oraz pozycji kształtujących wynik finansowy została przedstawiona w sprawozdaniu finansowym.

Rzeczowe aktywa trwałe

Noty dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego prawidłowo opisują zmiany stanu środków trwałych oraz środków trwałych w budowie, łącznie z ujawnieniem ewentualnych odpisów aktualizujących powyższe składniki majątkowe.

Inwestycje długoterminowe

Noty dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego prawidłowo opisują zmiany inwestycji w trakcie roku obrotowego.

Zapasy

Struktura zapasów oraz związanych z nimi odpisów aktualizujących została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję bilansu.

Należności

Struktura wiekowa należności handlowych została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję bilansu, łącznie z dotyczącymi ich odpisami aktualizującymi.

Zobowiązania

Specyfikację zaciągniętych kredytów wraz z opisem ich zabezpieczeń oraz zapadalności ujawniono w notach dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego.

W zbadanej przez nas próbie zobowiązania przedawnione lub umorzone nie wystąpiły. Nie stwierdziliśmy także pozycji znacząco przeterminowanych, dla których nie zostałyby ujęte finansowe skutki ich przeterminowania zgodnie z obowiązującymi Spółkę umowami oraz zwyczajami handlowymi.

Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy na zobowiązania

Struktura czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych oraz rezerw na zobowiązania została ujawniona w notach objaśniających.

4. Kompletność i poprawność sporządzenia wprowadzenia do sprawozdania finansowego, dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Spółki

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego zawiera istotne informacje wymagane załącznikiem nr 1 do Ustawy o rachunkowości. Spółka potwierdziła zasadność zastosowania zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdania finansowego. Zasady wyceny aktywów i pasywów, pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego zostały prawidłowo i kompletnie opisane w tym wprowadzeniu.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego w sposób prawidłowy i kompletny opisują istotne pozycje sprawozdawcze oraz jasno prezentują pozostałe istotne informacje zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz. U. z 2014 r. poz. 300 z późniejszymi zmianami) oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami).

Zarząd sporządził i załączył do sprawozdania finansowego sprawozdanie z działalności Spółki w roku obrotowym 2016. Sprawozdanie z działalności zawiera informacje wymagane art. 49 ust. 2 Ustawy o rachunkowości oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim]. Dokonaliśmy sprawdzenia tego sprawozdania w zakresie ujawnionych w nim informacji, których bezpośrednim źródłem jest zbadane sprawozdanie finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Oświadczenia Zarządu

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz kluczowy biegły rewident otrzymali od Zarządu Spółki pisemne oświadczenie, w którym Zarząd stwierdził, iż w badanym okresie Spółka przestrzegała przepisów prawa.

Adrian Karaś
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 12194

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Adrian Karaś – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 28 kwietnia 2017 roku

COMARCH S.A.
KRAKÓW, AL. JANA PAWŁA II 39A

SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY 2016

ERRATA DO RAPORTU BIEGŁEGO
REWIDENTA Z BADANIA SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO ZA ROK OBROTOWY 2016

ERRATA RAPORTU NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Comarch S.A.

W dniu 28 kwietnia 2017 roku wydaliśmy raport z badania sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2016 Spółki Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy al. Jana Pawła II 39A (dalej „Raport z badania”).

W związku z błędami edycyjnymi w części II oraz III Raportu z badania, errata koryguje następujące pozycje:

1. Tabelę zatytułowaną „Podstawowe dane finansowe pochodzące z bilansu” (część II, strona 8 Raportu z badania).

Obecne brzmienie:

<u>Podstawowe dane finansowe pochodzące z bilansu (w tys. zł)</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Zapasy	43.274	27.746
Należności z tytułu dostaw i usług	321.431	287.547
Aktywa obrotowe	460.642	427.964
Suma aktywów	1.162.522	1.117.308
Kapitał (fundusz) własny	771.742	731.905
Zobowiązania krótkoterminowe (w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne)	246.222	247.496
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16.595	62.123
Suma zobowiązań i rezerw na zobowiązania	391.415	385.403

Brzmienie po zmianie:

<u>Podstawowe dane finansowe pochodzące z bilansu (w tys. zł)</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Zapasy	43.273	27.746
Należności z tytułu dostaw i usług	321.431	287.547
Aktywa obrotowe	460.642	427.964
Suma aktywów	1.162.245	1.117.308
Kapitał (fundusz) własny	771.742	731.905
Zobowiązania krótkoterminowe (w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne)	245.310	247.496
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	53.915	62.123
Suma zobowiązań i rezerw na zobowiązania	390.503	385.403

2. „Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe” (część III, strona 9 Raportu z badania).

Obecne brzmienie:

2. Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.162.522.003,55 zł,
- rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zysk netto w kwocie 44.953.007,89 zł,
- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 39.201.703,72 zł,
- rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 16.602.272,10 zł,
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

Brzmienie po zmianie:

2. Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.162.245 tys. zł,
- rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zysk netto w kwocie 45.588 tys. zł,
- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 39.837 tys. zł,
- rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 16.640 tys. zł,
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

Pozostałe zapisy Raportu z badania wydanego w dniu 28 kwietnia 2017 roku pozostają bez zmian.

Adrian Karaś
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewidencyjny 12194

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Adrian Karaś – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 8 maja 2017 roku

skorygowany

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Raport roczny SA-R 2016

(zgodnie z § 82 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. - j.t. Dz. U. z 2014, poz. 133, z późn. zm.)
(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

Za rok obrotowy 2016 obejmujący okres od 2016-01-01 do 2016-12-31
oraz za poprzedni rok obrotowy 2015 obejmujący okres od 2015-01-01 do 2015-12-31

data przekazania: 2017-04-28

COMARCH SA	
(pełna nazwa emitenta)	
COMARCH	Informatyka (inf)
(skrótowa nazwa emitenta)	(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)
31-864	Kraków
(kod pocztowy)	(miejscowość)
Al. Jana Pawła II	39A
(ulica)	(numer)
012 646 10 00	012 646 11 00
(telefon)	(fax)
IR@comarch.pl	www.comarch.pl
(e-mail)	(www)
677-00-65-406	350527377
(NIP)	(REGON)

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
(podmiot uprawniony do badania)

Raport roczny zawiera:

- Opinię i raport podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z badania rocznego sprawozdania finansowego
- Stanowisko organu zarządzającego wraz z opinią organu nadzorującego odnoszące się do opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii o sprawozdaniu finansowym
- Oświadczenie zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego
- Oświadczenie zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych
- Pismo Prezesa Zarządu
- Roczne sprawozdanie finansowe
 - Wprowadzenie
 - Bilans
 - Rachunek zysków i strat
 - Zestawienie zmian w kapitale własnym
 - Rachunek przepływów pieniężnych
 - Dodatkowe informacje i objaśnienia
- Sprawozdanie zarządu (sprawozdanie z działalności emitenta)
- Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2016	2015	2016	2015
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	749 213	749 556	171 221	179 114
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	78 834	83 377	18 016	19 924
III. Zysk (strata) brutto	56 546	66 719	12 923	15 943
IV. Zysk (strata) netto	45 588	57 683	10 418	13 784
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	35 822	89 766	8 187	21 450
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-54 181	-102 175	-12 382	-24 416
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 719	-4 075	393	-974
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	-16 640	-16 484	-3 803	-3 939
IX. Aktywa, razem	1 162 245	1 117 308	262 714	262 187
X. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	390 503	385 403	88 269	90 438
XI. Zobowiązania długoterminowe	121 363	101 209	27 433	23 750
XII. Zobowiązania krótkoterminowe	126 800	131 535	28 662	30 866
XIII. Kapitał własny	771 742	731 905	174 444	171 748
XIV. Kapitał zakładowy	8 133	8 133	1 838	1 908
XV. Liczba akcji (w szt.)	8 133 349	8 133 349	8 133 349	8 133 349
XVI. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	5,61	7,09	1,28	1,69
XVII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	5,61	7,09	1,28	1,69
XVIII. Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	94,89	89,99	21,45	21,12
XIX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	94,89	89,99	21,45	21,12
XX. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00

OPINIA PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH O BADANYM ROCZNYM SPRAWOZDANIU FINANSOWYM

Plik	Opis
Opinia - jednostkowe sprawozdanie finansowe Comarch SA 31.12.	Opinia o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym-załącznik nr 1

RAPORT PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Plik	Opis
Raport - jednostkowe sprawozdanie finansowe Comarch SA 31.12.	Raport z badania rocznego sprawozdania finansowego-załącznik nr 2

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Plik	Opis
Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania	Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego-załącznik nr 3

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Plik	Opis
Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania	Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych-załącznik nr 4

PISMO PREZESA ZARZĄDU

Plik	Opis
Pismo Prezesa Zarządu_SAR_2016.pdf	Pismo Prezesa Zarządu-załącznik nr 5

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Plik	Opis
Wprowadzenie_do_sprawozdania_financego.pdf	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego-załącznik nr 6

BILANS

	Noty	w tys. zł	
		2016	2015
AKTYWA			
I. Aktywa trwałe		701 603	689 344

	Noty	w tys. zł	
		2016	2015
1. Wartości niematerialne i prawne	1	8 506	10 469
2. Rzeczowe aktywa trwałe	2	296 496	258 116
3. Inwestycje długoterminowe	3	388 998	412 612
3.1. Długoterminowe aktywa finansowe		360 783	382 917
a) w jednostkach powiązanych		359 931	382 358
b) w pozostałych jednostkach, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale		360	480
c) w pozostałych jednostkach		492	79
3.2. Nieruchomości		28 172	29 652
3.3. Inne inwestycje długoterminowe		43	43
4. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4	7 603	8 147
4.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		6 510	7 348
4.2. Inne rozliczenia międzyokresowe		1 093	799
II. Aktywa obrotowe		460 642	427 964
1. Zapasy	5	43 273	27 746
2. Należności krótkoterminowe	6 7	324 572	291 780
2.1. Od jednostek powiązanych		181 062	148 358
2.2. Od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale		587	233
2.3. Od pozostałych jednostek		142 923	143 189
3. Inwestycje krótkoterminowe		55 488	71 127
3.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	8	55 488	71 127
a) w jednostkach powiązanych		351	0
b) w pozostałych jednostkach, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale		204	110
c) w pozostałych jednostkach		1 150	632
- udzielone pożyczki		0	0
- udziały lub akcje		1	1
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe		1 149	631
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne		53 783	70 385
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	9	37 309	37 311
A k t y w a r a z e m		1 162 245	1 117 308
P A S Y W A			
I. Kapitał własny		771 742	731 905
1. Kapitał zakładowy		8 133	8 133
2. Kapitał z rozliczenia fuzji		0	0
3. Kapitał zapasowy	11	619 975	562 292
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	12	97 301	103 052
5. Pozostałe kapitały rezerwowe	13	745	745
6. Zysk (strata) z lat ubiegłych		0	0
7. Zysk (strata) netto		45 588	57 683
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		390 503	385 403
1. Rezerwy na zobowiązania	14	124 646	140 669
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		23 830	25 412
1.2. Pozostałe rezerwy		100 816	115 257
a) krótkoterminowe		100 816	115 257
2. Zobowiązania długoterminowe	15	121 363	101 209
2.1. Wobec jednostek powiązanych		16 520	3 530
2.2. Wobec pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale		0	0
2.3. Wobec pozostałych jednostek		104 843	97 679
3. Zobowiązania krótkoterminowe	16	126 800	131 535
3.1. Wobec jednostek powiązanych		20 214	20 996
3.2. Wobec pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale		2 108	1 932
3.3. Wobec pozostałych jednostek		102 914	107 152
3.4. Fundusze specjalne		1 564	1 455
4. Rozliczenia międzyokresowe	17	17 694	11 990
4.1. Inne rozliczenia międzyokresowe		17 694	11 990
a) krótkoterminowe		17 694	11 990
P a s y w a r a z e m		1 162 245	1 117 308
Wartość księgowa		771 742	731 905
Liczba akcji (w szt.)		8 133 349	8 133 349
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	18	94,89	89,99
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)		8 133 349	8 133 349
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	18	94,89	89,99

POZYCJE POZABILANSOWE

	Nota	w tys. zł	
		2016	2015
Od pozostałych jednostek (z tytułu)			
otrzymanych gwarancji i poręczeń			
1. Zobowiązania warunkowe na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)	19	201 927	162 788
- udzielonych gwarancji i poręczeń		201 927	162 788
2. Zobowiązania warunkowe na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	33	37 671	48 740
- otrzymanych gwarancji i poręczeń		37 671	48 740
Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu) wraz z podpozycją:			
udzielonych gwarancji i poręczeń			
Pozycje pozabilansowe, razem		239 598	211 528

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Noty	w tys. zł	
		2016	2015
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:		749 213	749 556
- od jednostek powiązanych		227 144	234 825
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	20	690 520	659 888
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	21	58 693	89 668
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:		529 985	524 252
- jednostkom powiązanym		29 352	32 542
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	22	475 652	440 435
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów		54 333	83 817
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		219 228	225 304
IV. Koszty sprzedaży	22	67 002	76 706
V. Koszty ogólnego zarządu	22	55 719	53 663
VI. Zysk (strata) ze sprzedaży		96 507	94 935
VII. Pozostałe przychody operacyjne		1 318	2 148
1. Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych		345	389
2. Inne przychody operacyjne	23	973	1 759
VIII. Pozostałe koszty operacyjne		18 991	13 706
1. Inne koszty operacyjne	24	18 991	13 706
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej		78 834	83 377
X. Przychody finansowe	25	6 398	7 620
1. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		542	1 378
- od jednostek powiązanych		542	1 378
2. Zysk ze zbycia inwestycji		1 383	0
3. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		117	0
4. Odsetki, w tym:		910	1 514
- od jednostek powiązanych		694	791
5. Inne		3 446	4 728
XI. Koszty finansowe	26	28 686	24 278
1. Odsetki w tym:		2 391	1 533
- dla jednostek powiązanych		338	110
2. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych		0	2 611
3. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		25 852	19 705
4. Inne		443	429
XII. Zysk (strata) brutto		56 546	66 719
XIII. Podatek dochodowy	27	10 958	9 036
a) część bieżąca		10 353	9 637
b) część odroczone		605	-601
XIV. Zysk (strata) netto		45 588	57 683
Zysk (strata) netto (zannualizowany)		45 588	57 683
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		8 133 349	8 130 522
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	29	5,61	7,09
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)		8 133 349	8 130 522
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	29	5,61	7,09

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	w tys. zł	
	2016	2015
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	731 905	677 089
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	731 905	677 089
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	8 133	8 125
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	0	8
a) zwiększenia (z tytułu)	0	8
- emisji akcji (wydania udziałów)	0	8
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	8 133	8 133
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	562 292	521 244
2.1. Zmiany kapitału zapasowego	57 683	41 048
a) zwiększenia (z tytułu)	57 683	41 048
- z podziału zysku za lata poprzednie	57 683	41 048
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	619 975	562 292
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	103 052	105 926
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0	0
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	-5 751	-2 874
a) zwiększenia (z tytułu)	1 349	674
- rezerwa na podatek odroczony w związku z wyceną certyfikatów	1 349	674
b) zmniejszenia (z tytułu)	7 100	3 548
- wycena bilansowa certyfikatów inwestycyjnych	7 100	3 548
3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	97 301	103 052
4. Kapitał z fuzji na początek okresu	0	0
4.1. Kapitał z fuzji na koniec okresu	0	0
5. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	745	745
5.1. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	745	745
6. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	57 683	41 049
6.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	57 683	41 049
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0	0
b) zmniejszenia (z tytułu)	57 683	41 049
- przeniesienie zysku z lat poprzednich na kapitał zapasowy	57 683	41 049
6.2. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	0	0
7. Wynik netto	45 588	57 683
a) zysk netto	45 588	57 683
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	771 742	731 905
III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	771 742	731 905

RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	w tys. zł	
	2016	2015
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) netto	45 588	57 683
II. Korekty razem	-9 766	32 083
1. Amortyzacja	35 301	31 504
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	5	59
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	518	-4
4. (Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	21 807	19 277
5. Zmiana stanu rezerw	-14 674	11 664
6. Zmiana stanu zapasów	-15 526	-6 900
7. Zmiana stanu należności	-32 228	-26 562
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-11 219	5 618
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	6 250	-2 573
10. Inne korekty	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia	35 822	89 766
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	55 824	23 352
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 426	1 415
2. Z aktywów finansowych, w tym:	54 398	21 937

	w tys. zł	
	2016	2015
a) w jednostkach powiązanych	53 015	21 937
- otrzymane pożyczki	24 789	0
- dywidendy i udziały w zyskach	542	1 378
- spłacone pożyczki	26 013	20 039
- spłacone odsetki od pożyczek	1 671	520
b) w pozostałych jednostkach	1 383	0
- inne wpływy z aktywów finansowych	1 383	0
II. Wydatki	-110 005	-125 527
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-53 625	-53 124
2. Wydatki na inwestycje w nieruchomości	-5	-16
3. Na aktywa finansowe, w tym:	-56 375	-72 387
a) w jednostkach powiązanych	-56 375	-69 745
- nabycie aktywów finansowych	-30 038	-41 660
- udzielone pożyczki	-14 230	-28 085
- spłata pożyczek	-11 579	0
- spłata odsetek	-528	0
b) w pozostałych jednostkach	0	-2 642
- nabycie aktywów finansowych	0	-31
- strata na forwardzie	0	-2 611
4. Inne wydatki inwestycyjne	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-54 181	-102 175
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	27 644	11 967
1. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	0	8
2. Kredyty i pożyczki	27 607	11 442
3. Pożyczki spłacone	30	491
4. otrzymane odsetki od spłaconych pożyczek	7	26
5. Inne wpływy finansowe		0
II. Wydatki	-25 925	-16 042
1. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0	-362
2. Spłaty kredytów i pożyczek	-23 715	-13 260
3. Odsetki	-2 210	-1 920
4. Pożyczki udzielone	0	-500
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	1 719	-4 075
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	-16 640	-16 484
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-16 602	-16 513
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	38	-29
F. Środki pieniężne na początek okresu	70 383	86 896
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- E), w tym:	53 781	70 383
- o ograniczonej możliwości dysponowania	7 706	2 464

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA
A. NOTY OBJAŚNIAJĄCE
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO BILANSU
 Nota I a

WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE	w tys. zł	
	2016	2015
a) koszty zakończonych prac rozwojowych	0	0
b) wartość firmy	0	0
c) koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	8 052	10 014
- oprogramowanie komputerowe	0	47
d) inne wartości niematerialne i prawne	454	455
e) zaliczki na wartości niematerialne i prawne	0	0
Wartości niematerialne i prawne, razem	8 506	10 469

Należy wskazać i wyjaśnić okres dokonywania odpisów zakończonych prac rozwojowych oraz odpisów amortyzacyjnych od wartości firmy

Nota 1 b

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)							
w tys. zł							
	a	b	c		d	e	Wartości niematerialne i prawne, razem
	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	- oprogramowanie komputerowe	inne wartości niematerialne i prawne	zaliczki na wartości niematerialne i prawne	
a) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na początek okresu	0	0	29 144	1 275	6 551	0	35 695
b) zwiększenia (z tytułu)	0	0	2 727	0	0	0	2 727
- nabycie	0	0	2 727	0	0	0	2 727
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	0	25	0	0	0	25
- likwidacja	0	0	25	0	0	0	25
d) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	0	0	31 846	1 275	6 551	0	38 397
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	0	19 130	1 228	6 096	0	25 226
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	0	4 664	47	1	0	4 665
- zwiększenia (amortyzacja kosztowa)	0	0	4 668	47	1	0	4 669
- zmniejszenia	0	0	4	0	0	0	4
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	0	23 794	1 275	6 097	0	29 891
h) wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	0	0	8 052	0	454	0	8 506

Nota 1 c

WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	w tys. zł	
	2016	2015
a) własne	8 506	10 469
Wartości niematerialne i prawne, razem	8 506	10 469

Nota 2 a

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	w tys. zł	
	2016	2015
a) środki trwałe, w tym:	253 801	254 574
- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	32 002	28 246
- budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	161 988	166 159
- urządzenia techniczne i maszyny	45 836	47 594
- środki transportu	11 201	9 115
- inne środki trwałe	2 774	3 460
b) środki trwałe w budowie	42 692	3 517
c) zaliczki na środki trwałe w budowie	3	25
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	296 496	258 116

Nota 2 b

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)						
w tys. zł						
	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	28 378	204 471	161 330	17 659	14 597	426 435
b) zwiększenia (z tytułu)	3 756	1 392	18 558	4 594	580	28 880
- nabycie	3 756	1 392	18 558	4 594	580	28 880
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	444	4 158	2 487	27	7 116
- likwidacja	0	444	3 315	0	26	3 785
- sprzedaż	0	0	843	2 487	1	3 331
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	32 134	205 419	175 730	19 766	15 150	448 199
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	132	38 312	113 736	8 544	11 137	171 861
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	5 119	16 158	21	1 239	22 537
g) zwiększenie (amortyzacja kosztowa za okres)	0	5 428	20 262	2 197	1 260	29 147
h) zmniejszenie (likwidacja)	0	309	3 298	0	21	3 628
i) zmniejszenie (sprzedaż)	0	0	806	2 176	0	2 982
j) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	132	43 431	129 894	8 565	12 376	194 398
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	32 002	161 988	45 836	11 201	2 774	253 801

Nota 2 c

ŚRODKI TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	w tys. zł	
	2016	2015
a) własne	253 471	254 039
- używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	330	535
Środki trwałe bilansowe, razem	253 801	254 574

Nota 3 a

ZMIANA STANU NIERUCHOMOŚCI (WG GRUP RODZAJOWYCH)	w tys. zł	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	29 652	31 121
b) zwiększenia (z tytułu)	6	15
- doposażenie budynku przeznaczonego na wynajem	6	15
c) zmniejszenia (z tytułu)	1 486	1 484
- amortyzacja za okres	1 486	1 484
d) stan na koniec okresu	28 172	29 652

Nota 3 b

DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) w jednostkach powiązanych	359 931	382 358
- udziały lub akcje	229 711	230 402
- udzielone pożyczki	8 553	22 722
- inne papiery wartościowe	121 688	128 284
- odsetki od udzielonych pożyczek	-21	950
b) w pozostałych jednostkach, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	360	480
- udziały lub akcje	150	150
- udzielone pożyczki	210	330
c) w innych jednostkach	492	79
- inne długoterminowe aktywa finansowe (wg rodzaju)	492	79
- forwardy	492	79
Długoterminowe aktywa finansowe, razem	360 783	382 917

Nota 3 c

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	w tys. zł	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	382 917	345 891
Udziały i akcje		
b) stan na początek okresu	230 552	199 594
c) zwiększenia (z tytułu)	24 283	50 663
- nabycie akcji w jednostkach zależnych	24 283	50 663
d) zmniejszenia (z tytułu)	24 974	19 705
- wycena bilansowa udziałów w jednostkach zależnych (aktualizacja wartości udziałów)	24 974	19 705
e) stan na koniec okresu	229 861	230 552
Inne papiery wartościowe		
f) stan na początek okresu	128 284	131 833
g) zwiększenia	504	0
- nabycie certyfikatów inwestycyjnych FIZ	504	0
h) zmniejszenia (z tytułu)	7 100	3 549
- wycena jednostek uczestnictwa w CCF FIZ	7 100	3 549
i) stan na koniec okresu	121 688	128 284
Pożyczki długoterminowe oraz inne aktywa długoterminowe w jednostkach powiązanych		
j) stan na początek okresu	24 002	14 464
k) zwiększenia (z tytułu)	8 289	28 979
- udzielone pożyczki jednostkom zależnym	4 798	26 965
- udzielone pożyczki jednostkom pozostałym	0	390
- odsetki należne od pożyczek długoterminowych	638	670
- wycena bilansowa pożyczek w jednostkach zależnych	334	181
- rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość pożyczek w jednostkach zależnych	2 372	565
- rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość odsetek	112	208

- wycena bilansowa i skorygowana odsetek od pożyczek	35	0
l) zmniejszenia (z tytułu)	23 549	19 441
- spłata pożyczek jednostek zależnych	19 664	18 919
- spłata pożyczek do jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	30	60
- spłata odsetek od pożyczek jednostek zależnych	1 673	362
- objęcie odsetek od pożyczek odpisem aktualizacyjnym	69	74
- wycena bilansowa	0	26
- zmiana charakteru pożyczek na krótkoterminowe w jednostkach zależnych	211	0
- zmiana charakteru pożyczek na krótkoterminowe w jednostkach, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	90	0
- umorzenie pożyczek w jednostkach zależnych	664	0
- umorzenie odsetek od pożyczek w jednostkach zależnych	14	0
- objęcie odpisem aktualizującym pożyczek dla jednostek zależnych	1 134	0
m) stan na koniec okresu	8 742	24 002
Inne długoterminowe aktywa		
n) stan na początek okresu	79	0
o) zwiększenia (z tytułu)	413	79
- wycena forwardów	413	79
p) Stan na koniec okresu	492	79
q) Stan na koniec okresu	360 783	382 917

Nota 3 d

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
w tys. zł												
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Lp.	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą praw własności/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / wspólni / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona podlit j) lub k), podstawy kontroli / wspólni / znaczącego wpływu
1.	Comarch AG	Drezno	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Południowej	zależna	konsolidowana	13.09.1999	154 456	-1 320	153 136	100,00	100,00	
2.	Comarch Software und Beratung AG	Monachium	producent oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	18.11.2008	109 382	-38 485	70 897	100,00	100,00	100% zależna od Comarch AG
3.	Comarch Solutions GmbH	Innsbruck	producent oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna III stopnia (zależna od Comarch Software und Beratung AG)	konsolidowana	18.11.2008	6 286	-4 960	1 326	100,00	100,00	100 % zależna od Comarch Software und Beratung AG
4.	Comarch Sistemas LTDA	Sao Paulo	sprzedaż systemów informatycznych na rynku Ameryki Środkowej i Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	02.09.2014	1 208		1 208	100,00	100,00	80% zależna od Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch SuB AG

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wyceny na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
5.	Comarch Peru S.A.C.	Lima	sprzedaż systemów informatycznych na rynku Ameryki Środkowej i Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	14.12.2016	196		196	100,00	100,00	95% zależna od Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch SA
6.	Comarch S.A.S.	Lezennes	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Północnej	zależna	konsolidowana	14.09.2007	37 114	-37 114	196	100,00	100,00	
7.	Comarch R&D S.a r.l.	Montbonnot-Saint-Martin	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Północnej	zależna	konsolidowana	16.09.2008	714	-714		100,00	100,00	
8.	Comarch Luxembourg S.a r.l.	Luksemburg	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	21.04.2011	1 981	-714	1 981	100,00	100,00	
9.	Comarch, Inc.	Rosemont	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek amerykański	zależna	konsolidowana	24.06.1999	991	-991	1 981	100,00	100,00	
10.	Comarch Panama, Inc.	Panama	sprzedaż i produkcja systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej i Południowej oraz Europy	zależna II stopnia (zależna od Comarch, Inc.)	konsolidowana	22.11.2004	914	-991	914	100,00	100,00	100% zależna od Comarch Inc.

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka zależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona pod lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
11.	Comarch Canada Corp.	New Brunswick	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek kanadyjski oraz Ameryki Południowej	zależna	konsolidowana	01.06.2011	162	-21	141	100,00	100,00	
12.	Comarch Espace Connecte Inc.	Montreal	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek kanadyjski	zależna	konsolidowana	16.04.2015	1 164	-40	1 124	100,00	100,00	
13.	Comarch Middle East FZ-LLC	Dubaj	sprzedaż systemów informatycznych na Bliskim Wschodzie oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	08.04.2004	203	-44	159	100,00	100,00	
14.	Comarch LLC	Kijów	sprzedaż systemów informatycznych na Ukrainie oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	01.06.2004	34	-34	159	100,00	100,00	
15.	OOO Comarch	Moskwa	sprzedaż systemów informatycznych w Rosji oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	26.01.2005	147	-147		100,00	100,00	

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona podlit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
16.	Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Szanghaj	sprzedaż systemów informatycznych w Chinach oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	q3 2009	597	-597		100,00	100,00	
17.	Comarch Technologies Oy	Espoo	sprzedaż systemów informatycznych w Skandynawii oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	16.12.2010	198	-198		100,00	100,00	
18.	Comarch UK Ltd.	Londyn	sprzedaż systemów informatycznych w Wielkiej Brytanii, Polsce i Irlandii oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	20.03.2012	271	-32	239	100,00	100,00	
19.	Comarch Chile SpA	Santiago	sprzedaż systemów informatycznych w Chile oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	23.05.2013	920	-37	883	100,00	100,00	
20.	Comarch Software Spain S.L.U.	Madryt	sprzedaż systemów informatycznych w Europie i Ameryce Południowej oraz support	zależna	konsolidowana	11.11.2014	2 095	-37	2 095	100,00	100,00	

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona podlit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
			dostarczonych systemów IT									
21.	Comarch Colombia S.A.S.	Bogota	sprzedaż systemów informatycznych w Ameryce Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch Software Spain S.L.U.)	konsolidowana	04.05.2016	248		248	100,00	100,00	100% w posiadaniu Comarch Software Spain S.L.U.
22.	Comarch Yazilim A.S.	Stambuł	sprzedaż systemów informatycznych na rynku tureckim oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	18.12.2014	825	-825	248	100,00	100,00	
23.	Comarch SRL	Mediolan	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	05.02.2015	2 971	-2 971		100,00	100,00	
24.	Comarch Malaysia SDN. BHD.	Kuala Lumpur	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek azjatycki	zależna	konsolidowana	02.04.2015	517	-517		100,00	100,00	
25.	Comarch s.r.o.	Bratysława	działalność ograniczana	zależna	konsolidowana	31.08.2004	494	-494		100,00	100,00	
26.	Comarch Pointshub Inc.	Rosemont	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek amerykański	zależna	konsolidowana	24.08.2015	33 250	-5 536	27 714	100,00	100,00	
27.	Comarch AB	Sztokholm	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	18.08.2015	22	-5 536	22	100,00	100,00	

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona podlit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
28.	Comarch Argentina S.A.	Buenos Aires	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek Ameryki Środkowej i Południowej	zależna	konsolidowana	11.11.2015	929		929	100,00	100,00	95% w posiadaniu Comarch SA, 5% w posiadaniu Comarch AG
29.	Comarch Technologies sp. z o.o.	Kraków	odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania	zależna	konsolidowana	18.11.2008	298		298	100,00	100,00	
30.	CA Consulting SA	Warszawa	dostarczenie łącz teleinformatycznych oraz świadczenie usług outsourcingowych	zależna	konsolidowana	18.06.2004	1 053		1 053	100,00	100,00	
31.	Comarch Management Sp. z o.o.	Kraków	działalność związana z informatyką	zależna	konsolidowana	19.10.2007	300	-300	1 053	100,00	100,00	
32.	Comarch Corporate Finance FIZ	Kraków	prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie nowych technologii i usług internetowych	zależna	konsolidowana	24.10.2007	1 060	120 628	121 688	100,00	100,00	100,0 % certyfikatów inwestycyjnych w posiadaniu Comarch S.A.

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka zależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
33.	Comarch Management Sp z o.o. SK-A	Kraków	działalność związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	21.11.2007	11 275	-11 202	73	100,00	100,00	25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia Spółka nie wykonuje prawa głosu
34.	Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	24.02.2011	28 344	373	28 717	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
35.	Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Cracovia Park SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna w zakresie sportu	zależna II stopnia	konsolidowana	25.03.2014	2 400	373	2 400	100,00	100,00	33,33% głosów w posiadaniu MKS Cracovia SSA, 66,67% w posiadaniu Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A
36.	Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	Kraków	działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości	zależna II stopnia	konsolidowana	24.02.2011	55 950	-28 268	27 682	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona podlit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
37.	Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	07.10.2010	15 552	-683	14 869	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
38.	Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	Kraków	działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości	zależna II stopnia	konsolidowana	25.10.2010	8 933	3 038	11 971	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
39.	Comarch Healthcare S.A.	Kraków	produkcja i dostawa kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia oraz centrum diagnostyki medycznej w Krakowie iMed24	zależna II stopnia	konsolidowana	08.04.2008	92 060	-86 160	5 900	100,00	100,00	57,13% w posiadaniu CCF FIZ, 25,88% w posiadaniu Comarch S.A., 16,99% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
40.	Comarch Polska S.A.	Kraków	pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym i realizuje je w całości lub w części	zależna II stopnia	konsolidowana	09.06.2008	10 000	-5 847	4 153	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
41.	Comarch Pointshub S.A.	Kraków	działalność polegająca na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego nowej generacji	zależna II stopnia	konsolidowana	21.10.2008	3 000	307	3 307	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
42.	Comarch Infrastruktura S.A.	Kraków	działalność polegająca na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych	zależna II stopnia	konsolidowana	09.12.2008	1 150	4 951	6 101	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
43.	Comarch24 S.A.	Kraków	świadczy usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch oraz prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości i handlu elektronicznego	zależna II stopnia	konsolidowana	04.05.2009	2 500	-531	1 969	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
44.	CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	Kraków	prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym	zależna II stopnia	konsolidowana	12.10.2009	31 140	-13 288	17 852	100,00	100,00	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
45.	Comarch Swiss AG	Luzern	sprzedaż i wdrożenie oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna III stopnia	konsolidowana	18.11.2008	12 142	-13 288	12 142	100,00	100,00	zależność poprzez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł												
Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena na metodą praw własności/wycena metodą proporcjonalną, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą proporcjonalną	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
46.	CAMS AG	Luzern	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna III stopnia	konsolidowana	21.01.2013	175		175	51,00	51,00	51% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
47.	Opso Sp. z o.o.	Kraków	działalność gastronomiczna	zależna	konsolidowana	20.12.2011	205		205	100,00	100,00	
48.	MKS Cracovia SSA	Kraków	działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu	zależna	konsolidowana	29.09.2003	37 209	-3 341	33 868	66,11	66,11	
49.	SolInteractive S.A.**	Kraków	działalność w zakresie interaktywnych technologii internetowych	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	29.09.2008	5 400	-4 748	652	42,98	27,37	16,10% głosów w posiadaniu CCF FIZ, 11,27% w posiadaniu Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A
50.	Metrum Capital S.A. **	Kraków	realizacja oprogramowania inwestycyjnego	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	06.02.2014	450	-434	16	64,29	47,37	15,79% głosów w posiadaniu Comarch S.A., 31,58% w posiadaniu CAMS AG
51.	Thanks Again LLC**	Tyrone	operator programów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	24.08.2015	30 884	-17 157	13 727	42,50	42,50	42,5% w posiadaniu Comarch Pointshub Inc.

(**) wartość bilansową udziałów jednostek stowarzyszonych zaprezentowano w wartości odpowiadającej wycenie według metody praw własności (analogicznie jak w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Comarch S.A.)

Nota 3 e

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH																	
w tys. zł																	
Lp.	nazwa jednostki	m						n			o			p	r	s	t
		kapitał własny jednostki, w tym:						zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			należności jednostki, w tym:						
		kapitał zakładowy	kapitał zapasowy	pozostały kapitał własny, w tym:				zobowiązania długoterminowe	zobowiązania krótkoterminowe	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe	aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży				
zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto																
1.	Comarch AG	128 464	61 888	0	90 973	-24 397	-29 562	768	107 674	2 755	104 919	67 578	200	67 378	236 139	124 673	0
2.	Grupa Comarch Software und Beratung AG	65 642	24 590	0	62 947	-21 895	-40 344	26 033	41 153	5 459	35 694	30 420	0	30 420	106 796	135 980	0
3.	Comarch Sistemas LTDA	11 136	1 208	0	0	9 928	2 264	5 911	38 834	6 185	32 649	20 342	62	20 280	49 970	27 080	0
4.	Comarch Peru S.A.C.	194	196	0	0	-2	0	-12	12	0	12	0	0	0	206	0	0
5.	Comarch S.A.S.	9 176	34 752	0	0	-25 576	-25 859	-2 203	32 949	4 245	28 704	11 395	0	11 395	42 124	34 455	0
6.	Comarch R&D S.a.r.l	-1 857	26	0	0	-1 883	-2 355	231	5 584	4 100	1 484	1 894	59	1 835	3 726	8 403	0
7.	Comarch Luxembourg S.a.r.l.	3 846	1 981	0	0	1 865	1 297	362	6 364	932	5 432	5 313	0	5 313	10 210	13 476	0
8.	Comarch, Inc.	21 640	154	0	853	20 633	16 808	1 053	17 134	0	17 134	25 062	3 781	21 281	38 774	54 352	0
9.	Comarch Panama, Inc.	9 214	914	0	0	8 300	5 236	1 382	1 525	1	1 524	6 192	0	6 192	10 740	6 714	0
10.	Comarch Canada Corp.	7 168	162	0	0	7 006	5 524	1 131	5 603	227	5 376	7 259	0	7 259	12 771	18 804	0
11.	Comarch Espace Connecte Inc.	1 184	1 164	0	0	20	-34	-19	2	0	2	2	0	2	1 186	0	0
12.	Comarch Middle East FZ-LLC	-4 736	200	0	0	-4 936	-6 845	485	31 101	0	31 101	22 744	0	22 744	26 365	34 663	0
13.	Comarch LLC	-2 538	15	0	0	-2 553	-3 114	-769	8 061	0	8 061	4 674	0	4 674	5 523	5 655	0
14.	OOO Comarch	3 731	140	0	585	3 006	1	3 052	13 103	16	13 087	9 473	0	9 473	16 834	14 925	0
15.	Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	-54	597	0	0	-651	-553	-16	71	29	42	0	0	0	17	0	0

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł																					
Lp.	nazwa jednostki	a					m					n			o			p	r	s	t
		kapitał własny jednostki, w tym:					zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			należności jednostki, w tym:			aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłaconą przez emitenta wartość udziałów / akcji w jednostce	otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy					
		- kapitał zakładowy	- kapitał zapasowy	- pozostały kapitał własny, w tym:	zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto	zobowiązania długoterminowe	zobowiązania krótkoterminowe	- rezerwy	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe										
16.	Comarch Technologies Oy	334	198	0	0	136	12	88	3 667	0	3 667	1 295	0	1 295	4 000	4 631	0				
17.	Comarch UK LTD	9 624	271	0	0	9 353	420	8 677	9 285	0	9 285	13 125	0	13 125	18 908	27 970	0				
18.	Comarch Chile SpA	-3 073	920	0	0	-3 993	-5 205	1 617	13 604	5 015	8 589	8 842	0	8 842	10 531	15 887	0				
19.	Comarch Software Spain S.L.U.	-1 347	2 095	0	0	-3 442	-992	-2 439	10 333	67	10 266	5 907	0	5 907	8 985	11 169	0				
20.	Comarch Colombia S.A.S.	199	245	0	3	-49	0	-29	563	0	563	569	0	569	761	521	0				
21.	Comarch Yazilim A.S.	376	825	0	0	-449	405	-817	2 404	1 141	1 263	1 226	0	1 226	2 780	384	0				
22.	Comarch SRL	1 964	2 971	0	0	-1 007	-1 548	247	919	0	919	441	0	441	2 883	651	0				
23.	Comarch Malaysia SDN. BHD.	-1 103	517	0	0	-1 620	-286	-1 328	1 593	1 327	266	237	0	237	490	774	0				
24.	Comarch s.r.o.	521	487	0	0	34	-139	26	9	0	9	26	0	26	529	0	0				
25.	Comarch Pointshub Inc.	23 193	33 250	-3 720	0	-6 337	-5 973	-112	5 525	5 525	0	0	0	0	28 718	0	0				
26.	Comarch AB	1 277	22	0	0	1 255	-278	1 498	3 604	205	3 399	3 530	0	3 530	4 881	6 812	0				
27.	Comarch Argentina S.A.	1 410	929	0	0	481	5	313	7 886	554	7 332	5 424	0	5 424	9 296	6 962	0				
28.	Comarch Technologies sp. z o.o.	10 529	50	0	1 646	8 833	8 951	-393	1 215	58	1 157	6 006	0	6 006	11 745	6 306	0				
29.	CA Consulting S.A.	10 844	1 050	0	14 025	-4 231	-5 257	1 029	7 395	25	7 370	9 547	0	9 547	18 240	20 399	0				
30.	Comarch Management Sp. z o.o.	39	300	0	0	-261	-235	-27	4	0	4	17	0	17	43	0	0				
31.	Comarch Corporate Finance FIZ	121 688	1 503	0	0	120 185	127 285	-7 100	98	0	98	4 632	0	4 632	121 786	0	0				

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH																		
w tys. zł																		
Lp.	nazwa jednostki	m						n			o			p aktywa jednostki, razem	r przychody ze sprzedaży	s nieopłaconą przez emitenta wartość udziałów / akcji w jednostce	t otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy	
		kapitał własny jednostki, w tym:							zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			należności jednostki, w tym:						
		- kapitał zakładowy	- kapitał zapasowy	- pozostały kapitał własny, w tym:	zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto	- zobowiązania długoterminowe	- zobowiązania krótkoterminowe	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe						
32.	Comarch Management Sp. z o.o. SK-A	282	170	0	6 634	-6 522	2 681	-46	12	0	12	44	0	44	294	0	0	
33.	Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	28 820	2 879	0	22 498	3 443	1 837	269	725	129	596	10 113	2 500	7 613	29 545	47	0	
34.	Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Cracovia Park SK-A	1 878	800	0	1 601	-523	-310	-213	43	0	43	108	0	108	1 921	47	0	
35.	Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	40 804	5 640	0	42 401	-7 237	-6 710	-537	45 216	40 781	4 435	2 626	0	2 626	86 020	2 178	0	
36.	Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	14 956	1 555	0	13 998	-597	-448	-149	891	0	891	1 203	0	1 203	15 847	63	0	
37.	Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	9 340	101	0	8 832	407	262	144	93	0	93	1 520	0	1 520	9 433	845	0	
38.	Comarch Healthcare S.A.	-420	6 015	0	54 224	-60 659	-71 391	-18 168	38 311	27 961	10 350	3 667	11	3 656	37 891	16 044	0	
39.	Comarch Polska S.A.	4 000	500	0	9 500	-6 000	2 074	-8 074	6 985	164	6 821	3 882	0	3 882	10 985	25 132	0	
40.	Comarch Pointshub S.A.	4 250	750	0	2 250	1 250	-106	1 356	527	2	525	1 872	0	1 872	4 778	2 153	0	
41.	Comarch Infrastruktura S.A.	6 255	575	0	575	5 105	4 383	722	1 073	3	1 070	2 434	0	2 434	7 327	3 726	0	
42.	Comarch24 S.A.	1 666	500	0	2 000	-834	-779	-55	829	0	829	661	0	661	2 495	1 917	0	

UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

w tys. zł																				
Lp.	nazwa jednostki	a					m				n			o			p	r	s	t
		kapitał własny jednostki, w tym:							zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			należności jednostki, w tym:			aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłaconą przez emitenta wartość udziałów / akcji w jednostce	otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy		
		kapitał zakładowy	kapitał zapasowy	pozostały kapitał własny, w tym:		zobowiązania długoterminowe	zobowiązania krótkoterminowe	rezerwy	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe										
zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto																			
43.	CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	18 711	3 114	0	28 027	-12 430	-12 424	-7	15	1	14	124	0	124	18 726	0	0			
44.	Comarch Swiss AG	9 770	1 016	0	508	8 246	-2 282	4 556	3 549	562	2 987	3 102	0	3 102	13 319	29 156	0			
45.	CAMS AG	244	343	0	0	-99	-66	-62	115	0	115	0	0	0	359	0	0			
46.	Opso Sp. z o.o.	165	205	0	0	-40	-83	43	193	0	193	38	0	38	358	2 416	0			
47.	MKS Cracovia S.A.	42 849	21 840	0	22 728	-1 719	-32 892	8 024	17 800	8 178	9 622	6 329	0	6 329	60 649	35 026	0			
48.	SoInteractive S.A.	1 642	791	0	1 260	-409	-600	191	3 687	245	3 442	4 104	1 126	2 978	5 329	10 100	0			
49.	Metrum Capital S.A.	34	700	0	0	-666	-479	-187	20	0	20	30	0	30	53	207	0			
50.	Thanks Again LLC	-5 796	43 274	-22 627	0	-26 443	-12 563	-13 880	17 392	0	17 392	1 700	0	1 700	10 828	5 228	0			

Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązаныmi osobowo:

- zakupy od podmiotów powiązanych osobowo: 2 848 tys. zł,
- sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo: 126 tys. zł,
- zakupy od podmiotów stowarzyszonych: 9 418 tys. zł,
- sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych: 6 363 tys. zł.

Nota 3 f

PAPIERY WARTOŚCIOWE, UDZIAŁY I INNE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			161 167	170 924
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			190 853	188 941
b1. w walucie	w tys.	USD	7 381	226
po przeliczeniu na tys. zł			28 597	883
b2. w walucie	w tys.	EUR	38 882	43 713
po przeliczeniu na tys. zł			158 988	186 294
pozostałe waluty w tys. zł			3 268	1 764
Papiery wartościowe, udziały i inne długoterminowe aktywa finansowe, razem			352 020	359 865

Nota 3 g

PAPIERY WARTOŚCIOWE, UDZIAŁY I INNE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE (WG ZBYWALNOŚCI)	w tys. zł	
	2016	2015
A. Papiery wartościowe, udziały i inne długoterminowe aktywa finansowe, razem	352 020	359 865
a. akcje (wartość bilansowa) – dopuszczone do obrotu publicznego	0	0
- wartość na początek okresu	0	0
- wartość według cen nabycia	0	0
b. akcje (wartość bilansowa)-pozostałe	194 258	194 383
- wartość na początek okresu	194 383	194 383
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-21 135	-13 050
- zwiększenie wartości - nabycie akcji	21 010	13 050
- wartość wg cen nabycia	262 415	241 405
c. jednostki uczestnictwa	121 688	128 284
- wartość na początek okresu	128 284	131 833
- wartość według cen nabycia	1 563	1 060
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-6 596	-3 549
d. udziały w spółkach z o.o.	35 603	36 169
- wartość na początek okresu	36 169	5 211
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-3 839	-6 654
- zwiększenie wartości - nabycie udziałów	3 273	37 612
- wartość według cen nabycia	49 541	46 785
e. inne - odsetki od pożyczek długoterminowych i wycena forwardów (wartość bilansowa)	471	1 029
- wartość na początek okresu	1 029	508
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	0	0
Wartość według cen nabycia, razem	313 519	289 250
Wartość na początek okresu, razem	359 865	331 935
Korekty aktualizujące wartość, razem	224 573	192 499
Wartość bilansowa, razem	352 020	359 865

Nota 3 h

UDZIELONE POŻYCZKI DŁUGOTERMINOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			3 748	18 159
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			5 015	4 893
b1. w walucie	w tys.	EUR	0	480
po przeliczeniu na tys. zł			0	2 045
b2. w walucie	w tys.	USD	1 200	730
po przeliczeniu na tys. zł			5 015	2 848
Długoterminowe pożyczki, razem			8 763	23 052

Nota 3 i

INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE (WG RODZAJU)	w tys. zł	
	2016	2015
- dzieła sztuki	43	43
Inne inwestycje długoterminowe, razem	43	43

Nota 3 j

ZMIANA STANU INNYCH INWESTYCJI DŁUGOTERMINOWYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	w tys. zł	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	43	43
b) stan na koniec okresu	43	43

Nota 3 k

INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			43	43
b1. w walucie				
Inne inwestycje długoterminowe, razem			43	43

Nota 4 a

ZMIANA STANU AKTYWÓW Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	w tys. zł	
	2016	2015
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	7 348	6 733
2. Zwiększenia	1 608	1 094
a) odniesione na wynik finansowy okresu	1 608	1 094
3. Zmniejszenia	2 446	479
a) odniesione na wynik finansowy okresu	2 446	479
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	6 510	7 348
a) odniesionych na wynik finansowy	6 510	7 348

Nota 4 b

INNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 093	799
- długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 093	799
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	1 093	799

Nota 5 a

ZAPASY	w tys. zł	
	2016	2015
a) materiały	687	1 026
b) półprodukty i produkty w toku	42 117	25 558
c) produkty gotowe	10	76
d) towary	459	1 086
e) zaliczki na dostawy i usługi	0	0
Zapasy, razem	43 273	27 746

Ze względu na utratę wartości dokonano odpisów aktualizujących wartość zapasów na kwotę 24 tys. zł, równocześnie dokonano rozwiązania odpisów na kwotę 39 tys. zł (brak rozwiązania z tytułu wykorzystania). Łączna kwota wynikająca z powyższych operacji ujętych w wyniku, jako przychody operacyjne, wynosi 15 tys. zł.

Nota 6 a

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) od jednostek powiązanych	181 062	148 358
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	179 419	146 491
- do 12 miesięcy	179 419	146 491
- inne	1 643	1 867
b) od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	587	233
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	587	233

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	w tys. zł	
	2016	2015
c) należności od pozostałych jednostek	142 923	143 189
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	141 425	140 823
- do 12 miesięcy	141 425	134 887
- powyżej 12 miesięcy	0	5 936
- inne, w tym:	1 498	2 366
- rozrachunki z pracownikami z tytułu zaliczek i pożyczek	321	376
- wadia, kaucje, nadpłaty	353	626
- należne dotacje	673	670
- pozostałe	151	694
Należności krótkoterminowe netto, razem	324 572	291 780
d) odpisy aktualizujące wartość należności	17 294	16 047
Należności krótkoterminowe brutto, razem	341 866	307 827

Nota 6 b

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE OD JEDNOSTEK POWIĄZANYCH	w tys. zł	
	2016	2015
a) z tytułu dostaw i usług, w tym:	179 419	146 491
- od jednostek zależnych	179 419	146 491
b) inne, w tym:	1 643	1 867
- od jednostek zależnych	1 643	1 867
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych netto, razem	181 062	148 358
c) odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	11 900	9 726
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych brutto, razem	192 962	158 084

Nota 6 c

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE OD POZOSTAŁYCH JEDNOSTEK, W KTÓRYCH EMITENT POSIADA ZAANGAŻOWANIE W KAPITALE	w tys. zł	
	2016	2015
a) z tytułu dostaw i usług, w tym:	587	237
- od jednostek stowarzyszonych	587	237
Należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale netto, razem	587	237
b) odpisy aktualizujące wartość należności od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	460	0
Należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale brutto, razem	1 047	237

Nota 6 d

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	w tys. zł	
	2016	2015
Stan na początek okresu	16 047	14 306
a) zwiększenia (z tytułu)	8 730	7 250
- utworzenie odpisów na należności wątpliwe	8 730	7 250
b) zmniejszenia (z tytułu)	7 483	5 509
- rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności	6 099	5 102
- wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość należności - spisanie należności przedawnionych	1 384	407
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	17 294	16 047

Nota 6 e

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE BRUTTO (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			116 530	113 597
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			225 336	194 230
b1. w walucie	w tys.	EUR	32 696	32 995
po przeliczeniu na tys. zł			144 569	140 752
b2. w walucie	w tys.	USD	15 596	10 464
po przeliczeniu na tys. zł			64 921	40 717
b3. w walucie	w tys.	CHF	1	1
po przeliczeniu na tys. zł			4	5

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE BRUTTO (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
p4. w walucie	w tys.	GBP	1 133	1 389
po przeliczeniu na tys. zł			5 827	8 036
pozostałe waluty w tys. zł			10 015	4 720
Należności krótkoterminowe, razem			341 866	307 827

Nota 6 f

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG (BRUTTO) - O POZOSTAŁYM OD DNIA BILANSOWEGO OKRESIE SPŁATY:	w tys. zł	
	2016	2015
a) do 1 miesiąca	137 580	150 360
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	33 771	21 189
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	9 523	2 299
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	425	773
e) powyżej 1 roku	51	358
f) należności przeterminowane	157 375	128 104
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	338 725	303 083
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	17 294	15 536
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	321 431	287 547

Z normalnym tokiem sprzedaży związane są należności wymienione w pozycjach od a) do e). Termin płatności jest jednym z integralnych elementów finansowych oferty Comarch S.A. Spółka stosuje więc różne terminy płatności w zależności od rodzaju umowy i kontrahenta. W szczególności długie terminy płatności wynikają ze stosowania przez klientów, zwłaszcza przez instytucje publiczne, tzw. kaucji gwarancyjnych rozliczanych po zakończeniu kontraktu (tj. zatrzymywania z każdej faktury części płatności do momentu całkowitego zakończenia kontraktu).

Nota 6 g

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG, PRZETERMINOWANE (BRUTTO) - Z PODZIAŁEM NA NALEŻNOŚCI NIESPŁACONE W OKRESIE:	w tys. zł	
	2016	2015
a) do 1 miesiąca	29 495	31 546
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	23 564	27 524
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	31 279	19 103
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	31 095	36 113
e) powyżej 1 roku	41 942	13 818
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	157 375	128 104
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane	17 294	15 536
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (netto)	140 081	112 568

Nota 7 a

Należności sporne oraz należności przeterminowane (z podziałem wg tytułów) na dzień 31 grudnia 2016 r.:

a) należności sporne - objęte odpisami aktualizacyjnymi: 650 tys. zł,

b) należności przeterminowane brutto 157 375 tys. zł, w tym:

- z tytułu dostaw towarów i usług 157 375 zł.

Należności przeterminowane, od których nie dokonano odpisów aktualizacyjnych: 140 081 tys. zł.

Należności przeterminowane objęte odpisami aktualizacyjnymi: 17 294 tys. zł.

W tym należności dochodzone na drodze sądowej - objęte odpisami aktualizacyjnymi: 1 720 tys. zł.

Plik	Opis

Nota 8 a

KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) w jednostkach powiązanych	351	0
- udzielone pożyczki	322	0
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	29	0
b) w pozostałych jednostkach, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	204	110
- udzielone pożyczki	200	110
- inne aktywa finansowe	4	0
c) w pozostałych jednostkach	1 150	632
- udziały lub akcje	1	1
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	1 149	631
- kontrakty forward	1 149	631
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	53 783	70 385
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	53 781	70 385
- inne aktywa pieniężne	2	2
Krótkoterminowe aktywa finansowe, razem	55 488	71 127

Nota 8 b

PAPIERY WARTOŚCIOWE, UDZIAŁY I INNE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			1 183	632
b1. w walucie				
Papiery wartościowe, udziały i inne krótkoterminowe aktywa finansowe, razem			1 183	632

Nota 8 c

PAPIERY WARTOŚCIOWE, UDZIAŁY I INNE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE (WG ZBYWALNOŚCI)	w tys. zł	
	2016	2015
A. Udziały notowane na rynku regulowanym (wartość bilansowa)	1	1
- wartość rynkowa	1	1
- wartość według ceny nabycia	0	0
B. Instrumenty pochodne (wartość bilansowa)	1 182	631
- wartość rynkowa	1 182	631
Wartość bilansowa, razem	1 183	632

Nota 8 d

UDZIELONE POŻYCZKI KRÓTKOTERMINOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			522	110
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			0	0
pozostałe waluty w tys. zł			0	0
Udzielone pożyczki krótkoterminowe, razem			522	110

Nota 8 e

ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			24 626	41 679
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			29 157	28 706
b1. w walucie	w tys.	EUR	6 190	4 921
po przeliczeniu na tys. zł			27 383	20 971
b2. w walucie	w tys.	USD	84	1 896
po przeliczeniu na tys. zł			350	7 397
b3. w walucie	w tys.	GBP	253	30
po przeliczeniu na tys. zł			1 300	173
b4. w walucie	w tys.	DKK	14	4
po przeliczeniu na tys. zł			8	2
b5. w walucie	w tys.	CHF	10	10

ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
po przeliczeniu na tys. zł			42	41
b6. w walucie	w tys.	CAD	4	5
po przeliczeniu na tys. zł			13	14
pozostałe waluty w tys. zł			61	108
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne, razem			53 783	70 385

Nota 9 a

KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	8 036	5 703
- koszty dotyczące sprzedaży lat następnych	7 334	4 555
- ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne	702	757
- inne	0	391
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	29 273	31 608
- rozliczenia międzyokresowe z tytułu ustalania przychodów dot. kontraktów długoterminowych	29 273	31 608
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, razem	37 309	37 311

Nota 10 a

KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)								
w tys. zł								
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	Imienne uprzywilejowane	co do głosu 5:1	nie ograniczono	864 800	865	przekształcenie spółki z o.o.	1994-12-20	1994-12-20
A	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	75 200	75	przekształcenie spółki z o.o.	1994-12-20	1994-12-20
B	Imienne uprzywilejowane	co do głosu 5:1	nie ograniczono	883 600	884	gotówka	1995-03-24	1994-12-20
B	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	56 400	56	gotówka	1995-03-24	1994-12-20
C	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	3 008 000	3 008	gotówka	1997-06-20	1996-11-01
D	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	1 200 000	1 200	gotówka	1999-03-01	1997-11-01
E	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	638 600	638	gotówka	2000-03-08	1999-01-01
G	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	125 787	126	gotówka	2004-06-29	2004-01-01
G3	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	102 708	103	gotówka	2005-06-23	2005-01-01
H	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	543 025	543	zamiana obligacji zamiennych na akcje	2006-03-20	2006-01-01
H	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	20 650	21	zamiana obligacji zamiennych na akcje	2006-03-31	2006-01-01
J2	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	441 826	442	realizacja opcji menedżerskiej	2007-04-20	2007-01-01
J2	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	91 041	91	realizacja opcji menedżerskiej	2010-03-31	2010-01-01
K3	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	73 953	74	realizacja opcji menedżerskiej	2014-03-31	2013-01-01
L1	zwykłe na okaziciela		nie ograniczono	7 759	8	realizacja opcji menedżerskiej	2015-05-14	2014-01-01
Liczba akcji, razem				8 133 349				
Kapitał zakładowy, razem					8 133			
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		1,00						

I. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio poprzez

Komisja Nadzoru Finansowego

podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. byli:
 -Janusz Filipiak posiadał 1 997 027 akcji (24,55% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 5 569 027 głosów na WZA, co stanowiło 36,82% wszystkich głosów na WZA;
 -Elżbieta Filipiak posiadała 1 323 461 akcji (16,27% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 707 461 głosów na WZA, co stanowiło 31,12% wszystkich głosów na WZA;
 -MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE S.A. posiadał 841 097 akcji (10,34% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 841 097 głosów na WZA, co stanowiło 5,56% wszystkich głosów na WZA.

PODACIE BILANSU:

Nie wystąpiły. W rezultacie na dzień publikacji raportu akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. byli:
 -Janusz Filipiak posiadał 1 997 027 akcji (24,55% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 5 569 027 głosów na WZA, co stanowiło 36,82% wszystkich głosów na WZA;
 -Elżbieta Filipiak posiadała 1 323 461 akcji (16,27% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 707 461 głosów na WZA, co stanowiło 31,12% wszystkich głosów na WZA;
 -MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE S.A. posiadał 841 097 akcji (10,34% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 841 097 głosów na WZA, co stanowiło 5,56% wszystkich głosów na WZA.

Nota 11 a

KAPITAŁ ZAPASOWY	w tys. zł	
	2016	2015
a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	84 448	84 448
b) utworzony ustawowo	2 711	2 711
c) utworzony zgodnie ze statutem / umową, ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	532 816	475 133
Kapitał zapasowy, razem	619 975	562 292

Nota 12 a

KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	w tys. zł	
	2016	2015
a) Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	103 052	105 926
b) zwiększenia	1 349	674
- rezerwa na podatek odroczony w związku z wyceną certyfikatów	1 349	674
c) zmniejszenia	7 100	3 548
- wycena bilansowa certyfikatów inwestycyjnych	7 100	3 548
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	97 301	103 052

Nota 13 a

POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE (WEDŁUG CELU PRZEZNACZENIA)	w tys. zł	
	2016	2015
- kapitał inwestycyjny	79	79
- kapitał zapasowy na pokrycie zobowiązań podatkowych	666	666
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	745	745

Nota 14 a

ZMIANA STANU REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	w tys. zł	
	2016	2015
1. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	25 412	26 071
2. Zwiększenia	0	73
- odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych	0	73
3. Zmniejszenia	1 582	732
- odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny w związku z wyceną certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ	1 349	674
- odniesione na wynik finansowy	233	58
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	23 830	25 412
a) odniesionej na wynik finansowy	988	1 221
b) odniesionej na kapitał własny	22 842	24 191

Nota 14 b

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)	w tys. zł	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	115 257	103 608
b) zwiększenia (z tytułu)	95 329	112 626
- utworzenie rezerw z tytułu kar umownych i odszkodowań związanych z nieterminowym wykonaniem kontraktów i odstąpieniem przez kontrahentów od realizacji	418	3 203
- utworzenie rezerw na urlopy	12 465	10 010
- rezerwy na koszty kontraktów	7 634	13 928
- rezerwy na nagrody	74 812	85 485
c) zmniejszenia (z tytułu)	109 770	100 977
- rozwiązanie rezerw na urlopy	10 194	8 401
- rozwiązanie rezerw z tytułu kar umownych w związku z ustaniem przyczyn uzasadniających ich utworzenie	174	2 633
- rezerwy na koszty kontraktów	13 018	14 864
- rezerwy na nagrody	86 384	75 079
- pozostałe rezerwy	0	0
d) stan na koniec okresu	100 816	115 257

Nota 15 a

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) wobec jednostek powiązanych, w tym:	16 520	3 530
aa) wobec jednostek zależnych	16 520	3 530
- inne (wg rodzaju)	16 520	3 530
- zobowiązanie z tytułu leasingu	200	327
- pożyczki otrzymane	16 320	3 203
b) wobec pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0
c) wobec innych jednostek	104 843	97 679
- kredyty i pożyczki	102 305	96 268
- inne	2 538	1 411
Zobowiązania długoterminowe, razem	121 363	101 209

Nota 15 b

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE, O POZOSTAŁYM OD DNIA BILANSOWEGO OKRESIE SPŁATY	w tys. zł	
	2016	2015
a) powyżej 1 roku do 3 lat	65 673	36 950
b) powyżej 3 do 5 lat	32 588	32 009
c) powyżej 5 lat	23 102	32 250
Zobowiązania długoterminowe, razem	121 363	101 209

Nota 15 c

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			19 993	4 499
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			101 370	96 710
b1. w walucie	w tys.	EUR	22 913	22 694
po przeliczeniu na tys. zł			101 370	96 710
Zobowiązania długoterminowe, razem			121 363	101 209

Nota 15 d

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK													
w tys. zł													
Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy				Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia	Inne
		w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta	w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta				
BZ WBK (dawniej Kredyt Bank S.A.)	Warszawa	30 925	7 400	w tys.	EUR	12 673	2 865	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1, 3%; IRS na poziomie 0,354% do 28-06-2019	31-12-2020	hipoteka w wysokości 11 100 tys. EUR, cesja polisy ubezpieczeniowej	dotyczy inwestycji w budynek SSE3
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Warszawa	44 000		w tys.	zł	18 503	4 182	w tys.	EUR	EURIBOR1M+0, 95%; IRS na poziomie 0,77% do 29-07-2024	29-07-2024	weksel in blanco, hipoteka do kwoty 53 815 tys. zł na kredytowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej	dotyczy budynku SSE4, kredyt przewalutowany na euro w październiku 2011 roku
PKO Bank Polski SA	Warszawa	17 396	4 126	w tys.	EUR	8 556	1 934	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1, 2%; IRS na poziomie 0,88% do 2018-10-31	30-09-2021	hipoteka umowna w kwocie 6 189 tys. euro, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej	dotyczy inwestycji w budynek SSE5
PEKAO SA	Warszawa	56 000	13 323	w tys.	EUR	43 592	9 854	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1, 4%; IRS na poziomie 0,2% do 30-11-2023	04-12-2023	hipoteka umowna do kwoty 84 000 tys. zł, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi	dotyczy inwestycji w budynek SSE6
Bank Handlowy w										EURIBOR1M+1, 62%; po dacie bilansu Spółka zawarła transakcję IRS na poziomie 0,385% do		hipoteka umowna w kwocie 16 666 tys. EUR, oświadczenie	dotyczy

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

w tys. zł													
Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy				Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia	Inne
		w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta	w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta				
Bank Handlowy w Warszawie SA	Warszawa	58 144	13 333	w tys.	EUR			w tys.	EUR	29-02-2028. Jednocześnie oprocentowanie kredytu uległo obniżeniu do poziomu EURIBOR1M + 1,32%	15-05-2028	Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości	inwestycji w budynek SSE7
Bank Handlowy w Warszawie SA	Warszawa	10 938	2 508	w tys.	EUR	10 465	2 365	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1,62%; po dacie bilansu Spółka zawarła transakcję IRS na poziomie minus 0,265% do 30-09-2019. Jednocześnie oprocentowanie kredytu uległo obniżeniu do poziomu EURIBOR1M + 1,32%	16-12-2019	oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej
DNB Bank Polska SA	Warszawa	10 854	2 531	w tys.	EUR			w tys.	EUR	EURIBOR1M+1,25%	30-12-2023	zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania, cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń	dotyczy wyposażenia w urządzenia Laboratorium Internet of Things
IBM Global Financing Polska Sp zoo	Warszawa	12 980	12 980	w tys.	zł	8 516	2 365	w tys.	zł	oprocentowanie stałe	01-03-2022	brak	dotyczy zakupów produktów informatycznych w celu realizacji kontraktu dla jednego z klientów

Część długoterminowa kapitału pozostającego do spłaty z tytułu kredytów i pożyczek wynosi na dzień bilansowy 102 305 tys. zł.

Nota 16 a

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) wobec jednostek powiązanych, w tym:	20 214	20 996
aa) wobec jednostek zależnych	20 214	20 996
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	14 748	10 311
- do 12 miesięcy	14 748	10 311
- inne (wg rodzaju)	5 466	10 684
- zobowiązania z tytułu leasingu	175	236
- zobowiązania inwestycyjne	9	413
- zobowiązania z tytułu wpłat na kapitał	3 716	8 973
- inne	1 566	1 062
b) wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	2 108	1 932
c) wobec pozostałych jednostek	102 914	107 152
- kredyty i pożyczki	18 636	16 632
- inne zobowiązania finansowe	2 324	1 686
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	37 059	49 881
- do 12 miesięcy	37 059	43 928
- powyżej 12 miesięcy	0	5 953
- zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	20	4 201
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	27 927	31 726
- z tytułu wynagrodzeń	102	176
- inne (wg tytułów)	16 846	2 850
- zobowiązania inwestycyjne	16 410	2 003
- zobowiązania wobec pracowników	420	594
- inne	16	253
d) fundusze specjalne (wg tytułów)	1 564	1 455
- ZFŚS i ZFM	1 564	1 455
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	126 800	131 535

Nota 16 b

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	w tys. zł	
			2016	2015
a) w walucie polskiej			87 483	94 823
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)			39 317	36 712
b1. w walucie	w tys.	EUR	7 328	5 866
po przeliczeniu na tys. zł			32 386	24 996
b2. w walucie	w tys.	USD	1 034	2 484
po przeliczeniu na tys. zł			4 320	9 692
b3. w walucie	w tys.	GBP	123	59
po przeliczeniu na tys. zł			634	341
b4. w walucie	w tys.	CHF	101	103
po przeliczeniu na tys. zł			417	405
pozostałe waluty w tys. zł			1 560	1 278
Zobowiązania krótkoterminowe, razem			126 800	131 535

Nota 16 c

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TITULU KREDYTÓW I POŻYCZEK													
w tys. zł													
Nazwa (firma) jednostki	Siedziba	Kwota kredytu/ pożyczki wg umowy				Kwota kredytu/ pożyczki pozostała do spłaty				Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia	Inne
		w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta	w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta				
BZ WBK (dawniej Kredyt Bank S.A.)	Warszawa	30 925	7 400	w tys.	EUR	4 576	1 035	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1, 3%; IRS na poziomie 0,354% do 28-06-2019	31-12-2020	hipoteka w wysokości 11 100 tys. euro, cesja polisy ubezpieczeniow ej	dotyczy budynku SSE3
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Warszawa	44 000		w tys.	zł	2 741	620	w tys.	EUR	EURIBOR1M+0, 95%; IRS na poziomie 0,77% do 29-07-2024	29-07-2024	weksel in blanco, hipoteka umowna do kwoty 53 815 tys. euro na kredytowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniow ej	dotyczy budynku SSE4, kredyt przewalutowany na euro w październiku 2011 roku
PKO Bank Polski SA	Warszawa	17 396	4 126	w tys.	EUR	2 472	559	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1, 2%; IRS na poziomie 0,88% do 2018-10-31	30-09-2021	hipoteka umowna w kwocie 6 189 tys. euro, cesja praw z polisy ubezpieczeniow ej	dotyczy budynku SSE5
PEKAO SA	Warszawa	56 000	13 323	w tys.	EUR	7 368	1 665	w tys.	EUR	EURIBOR1M+1, 4%; IRS na poziomie 0,2% do 30-11-2023	04-12-2023	hipoteka umowna do kwoty 84 000 tys. zł, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi	dotyczy inwestycji w budynek SSE6

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TITULU KREDYTÓW I POŻYCZEK

w tys. zł													
Nazwa (firma) jednostki	Siedziba	Kwota kredytu/ pożyczki wg umowy				Kwota kredytu/ pożyczki pozostała do spłaty				Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia	Inne
		w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta	w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta				
Bank Handlowy w Warszawie SA	Warszawa	58 144	13 333	w tys.	EUR			w tys.	EUR	EURIBOR1M+1,62%; po dacie bilansu Spółka zawarła transakcję IRS na poziomie 0,385% do 29-02-2028. Jednocześnie oprocentowanie kredytu uległo obniżeniu do poziomu EURIBOR1M + 1,32%	15-05-2028	hipoteka umowna w kwocie 16 666 tys. EUR, oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości	dotyczy inwestycji w budynek SSE7
Bank Handlowy w Warszawie SA	Warszawa	10 938	2 508	w tys.	EUR			w tys.	EUR	EURIBOR1M+1,62%; po dacie bilansu Spółka zawarła transakcję IRS na poziomie minus 0,265% do 30-09-2019. Jednocześnie oprocentowanie kredytu uległo obniżeniu do poziomu EURIBOR1M + 1,32%	16-12-2019	oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej
DNB Bank Polska SA	Warszawa	10 854	2 531	w tys.	EUR			w tys.	EUR	EURIBOR1M+1,25%	30-12-2023	zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania, cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń	dotyczy wyposażenia w urządzenia Laboratorium Internet of Things
IBM Global Financing Polska Sp	Warszawa	12 980	12 980	w tys.	zł	1 898	1 165	w tys.	zł	oprocentowanie stałe	01-03-2022	prak	dotyczy zakupów produktów informatycznych w celu realizacji

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

w tys. zł													
Nazwa (firma) jednostki	Siedziba	Kwota kredytu/ pożyczki wg umowy				Kwota kredytu/ pożyczki pozostała do spłaty				Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia	Inne
		w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta	w tys. zł	w walucie	jednostka	waluta				
zoo													w celu realizacji kontraktu dla jednego z klientów

Część krótkoterminowa kapitału pozostającego do spłaty z tytułu kredytów i pożyczek wynosi na dzień bilansowy 19 055 tys. zł. (kwota ta nie uwzględnia wyceny odsetek na dzień bilansowy)

Nota 17 a

INNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	1 248	551
b) rozliczenia międzyokresowe przychodów	16 446	11 439
- krótkoterminowe (wg tytułów)	16 446	11 439
- rozliczenie dotacji otrzymanych	19	153
- rozliczenia międzyokresowe z tytułu kontraktów długoterminowych	16 427	11 286
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	17 694	11 990

Nota 18 a

Wartość księgową na 1 akcję w kolumnie "2016" została obliczona jako iloraz wartości księgowej Comarch S.A. (kapitałów własnych Spółki) i ilości akcji według stanu na 31 grudnia 2016 roku. Wartość księgową na 1 akcję w kolumnie "2015" została obliczona jako iloraz wartości księgowej Comarch S.A. (kapitałów własnych Spółki) i ilości akcji według stanu na 31 grudnia 2015 roku.

Rozwodniona wartość księgową na 1 akcję w kolumnie "2016" została obliczona jako iloraz wartości księgowej Comarch S.A. w dniu 31 grudnia 2016 roku i rozwodnionej ilości akcji według stanu na 31 grudnia 2016 roku obliczonej zgodnie z MSR 33. Rozwodniona wartość księgową na 1 akcję w kolumnie "2015" została obliczona jako iloraz wartości księgowej Comarch S.A. w dniu 31 grudnia 2015 roku i rozwodnionej ilości akcji według stanu na 31 grudnia 2015 roku obliczonej zgodnie z MSR 33. Zgodnie z MSR 33 przy obliczaniu rozwodnionego zysku na 1 akcję (rozwodnionej wartości księgowej na 1 akcję) akcje zwykłe powinny być traktowane jak rozwodniające, wtedy i tylko wtedy, gdy ich konwersja na akcje zwykłe obniżyłaby zysk netto (wartość księgową przypadającą na 1 akcję).

Plik	Opis

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO POZYCJI POZABILANSOWYCH

Nota 19 a

ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE (Z TYTUŁU)	w tys. zł	
	2016	2015
a) udzielonych gwarancji i poręczeń	201 927	162 788
- na rzecz jednostek powiązanych, w tym:	201 927	162 788
- na rzecz jednostek zależnych	201 927	162 788
Zobowiązania warunkowe, razem	201 927	162 788

Należy wskazać zobowiązania warunkowe zabezpieczone na majątku emitenta/jednostek powiązanych/pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale/wspólnika jednostki współzależnej/znaczącego inwestora (ze wskazaniem rodzaju zabezpieczeń)

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

Nota 20 a

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (STRUKTURA RZECZOWA-RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	w tys. zł	
	2016	2015
- sprzedaż usług informatycznych	547 687	507 676
- od jednostek powiązanych, w tym:	180 680	148 191
- od jednostek zależnych	180 680	148 191
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:	19	20
- od jednostek stowarzyszonych	19	20
- sprzedaż licencji i oprogramowania własnego	137 214	135 988
- w tym: od jednostek powiązanych	39 548	51 569
- sprzedaż wyrobów gotowych	418	10 699
- w tym: od jednostek powiązanych	215	10 679
- sprzedaż pozostała	5 201	5 525
- w tym: od jednostek powiązanych	2 723	3 019
- w tym: do jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	749	211
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	690 520	659 888
- od jednostek powiązanych, w tym:	223 166	213 438
- od jednostek zależnych	223 166	213 438
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:	768	231

- od jednostek stowarzyszonych	768	231

Nota 20 b

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	w tys. zł	
	2016	2015
a) kraj	336 096	346 269
- od jednostek powiązanych, w tym:	19 415	42 550
- od jednostek zależnych	19 415	42 550
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:	762	231
- od jednostek stowarzyszonych	762	231
b) eksport	354 424	313 619
- od jednostek powiązanych, w tym:	203 751	170 888
- od jednostek zależnych	203 751	170 888
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:	6	0
- od jednostek stowarzyszonych	6	0
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	690 520	659 888
- od jednostek powiązanych, w tym:	223 166	213 438
- od jednostek zależnych	223 166	213 438
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:	768	231
- od jednostek stowarzyszonych	768	231

Nota 21 a

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	w tys. zł	
	2016	2015
- sprzęt komputerowy	5 963	8 356
- od jednostek powiązanych, w tym:	1 367	2 447
- od jednostek zależnych	1 367	2 447
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0
- oprogramowanie i licencje obce	17 069	52 159
- w tym: od jednostek powiązanych	1 297	11 922
- w tym: od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale:	0	0
- pozostałe	35 661	29 153
- w tym: od jednostek powiązanych	546	6 787
- w tym: od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	58 693	89 668
- od jednostek powiązanych, w tym:	3 210	21 156
- od jednostek zależnych	3 210	21 156
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0

Nota 21 b

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	w tys. zł	
	2016	2015
a) kraj	54 283	85 660
- od jednostek powiązanych, w tym:	586	18 487
- od jednostek zależnych	586	18 487
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0
b) eksport	4 410	4 008
- od jednostek powiązanych, w tym:	2 624	2 669
- od jednostek zależnych	2 624	2 669
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	58 693	89 668
- od jednostek powiązanych, w tym:	3 210	21 156
- od jednostek zależnych	3 210	21 156
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale	0	0

Nota 22 a

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	w tys. zł	
	2016	2015
a) amortyzacja	35 301	31 504
b) zużycie materiałów i energii	12 811	13 450
c) usługi obce	141 588	130 719
d) podatki i opłaty	5 642	5 073
e) wynagrodzenia	368 143	329 865
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym emerytalne	64 220	56 073
g) pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	20 714	17 886
Koszty według rodzaju, razem	648 419	584 570
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-50 046	-13 766
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-67 002	-76 706
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-55 719	-53 663
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	475 652	440 435

Nota 23 a

INNE PRZYCHODY OPERACYJNE	w tys. zł	
	2016	2015
a) rozwiązane rezerwy (z tytułu)	15	12
- na odpisy aktualizujące mat. i towary	15	12
b) pozostałe, w tym:	958	1 747
- otrzymane odszkodowania komunikacyjne	126	96
- zobowiązania przedawnione	0	1 273
- zwrot VAT zapłaconego za granicą	524	115
- otrzymane kary umowne, odszkodowania	5	0
- wynagrodzenie płatnika, zwroty z ZUS	137	128
- zwrócone umowy szkoleniowe	45	47
- premie pieniężne	0	25
- inne	121	63
Inne przychody operacyjne, razem	973	1 759

Nota 24 a

INNE KOSZTY OPERACYJNE	w tys. zł	
	2016	2015
a) pozostałe, w tym:	18 991	13 706
- składki członkowskie	661	398
- darowizny	31	70
- kary i odszkodowania poniesione, rezerwy na kary, odszkodowania, roszczenia	492	930
- umorzenie należności	4 650	0
- koszty projektów częściowo finansowanych dotacjami	9 477	9 596
- działalność bytowa	48	104
- utworzenie-rozwiązanie odpisów na należności	1 324	1 463
- koszty utrzymania nieruchomości	1 030	825
- inne	1 278	320
Inne koszty operacyjne, razem	18 991	13 706

Nota 25 a

PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU DYWIDEND I UDZIAŁÓW W ZYSKACH	w tys. zł	
	2016	2015
a) dywidendy od jednostek powiązanych, w tym:	542	1 378
- od jednostek zależnych	542	1 378
Przychody finansowe z tytułu dywidend i udziałów w zyskach, razem	542	1 378

Nota 25 b

PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU ODSETEK	w tys. zł	
	2016	2015
a) z tytułu udzielonych pożyczek	694	799
- od jednostek powiązanych, w tym:	683	782
- od jednostek zależnych	683	782
- od pozostałych jednostek, w których emitent posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:	11	9
- od jednostek stowarzyszonych	11	9
b) pozostałe odsetki	216	715
od pozostałych jednostek, w tym:	216	715
- od innych jednostek	216	715
Przychody finansowe z tytułu odsetek, razem	910	1 514

Nota 25 c

INNE PRZYCHODY FINANSOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) pozostałe, w tym:	3 446	4 728
- różnice kursowe	3 446	4 298
- wycena forward	0	430
- inne	0	0
Inne przychody finansowe, razem	3 446	4 728

Nota 26 a

KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU ODSETEK	w tys. zł	
	2016	2015
a) pozostałe odsetki	2 391	1 533
- dla jednostek powiązanych, w tym:	338	110
- dla jednostek zależnych	338	110
- dla pozostałych jednostek, w tym:	2 053	1 423
- dla innych jednostek	2 053	1 423
Koszty finansowe z tytułu odsetek, razem	2 391	1 533

Nota 26 b

INNE KOSZTY FINANSOWE	w tys. zł	
	2016	2015
a) pozostałe, w tym:	443	429
- prowizje od gwarancji	427	333
- wycena instrumentów finansowych	0	41
- inne	16	55
Inne koszty finansowe, razem	443	429

Nota 27 a

PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY	w tys. zł	
	2016	2015
1. Zysk (strata) brutto	56 546	66 719
2. Trwałe różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym	-5 998	10 371
3. Przejściowe różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym	44 707	42 964
4. Inne różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	-40 458	-68 976
- dochód zwolniony z tytułu działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	-40 458	-68 976
5. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	54 797	51 078
6. Podatek dochodowy w Polsce według stawki 19%, oddział w Albanii według stawki 10%	10 353	9 637
7. Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	10 958	9 036
- ujęty w deklaracji podatkowej (podatek bieżący do zapłaty)	10 353	9 637
- podatek odroczoney	605	-601

Nota 27 b

PODATEK DOCHODOWY ODROZCZONY WYKAZANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT:	w tys. zł	
	2016	2015
- podatek dochodowy odroczony z tytułu różnic przejściowych	605	-601
Podatek dochodowy odroczony, razem	605	-601

Nota 28 a

W dniu 15 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015. Zysk netto w kwocie 57 682 617,41 złotych został w całości przekazany na kapitał zapasowy. Zarząd Comarch S.A. do dnia publikacji niniejszego raportu nie podjął decyzji odnośnie propozycji podziału zysku za 2016 rok.

Plik	Opis

Nota 29 a

Zysk netto na 1 akcję w kolumnie "2016" został obliczony jako iloraz zysku netto osiągniętego w okresie 1.01.2016-31.12.2016 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie 1.01.2016-31.12.2016 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Zysk netto na 1 akcję w kolumnie "2015" został obliczony jako iloraz zysku netto osiągniętego w okresie 1.01.2015-31.12.2015 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie 1.01.2015-31.12.2015 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "2016" został obliczony jako iloraz zysku netto osiągniętego w okresie 1.01.2016-31.12.2016 roku oraz średniej ważonej ilości akcji za okres 1.01.2016-31.12.2016 roku obliczonej wg MSR 33. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "2015" został obliczony jako iloraz zysku netto osiągniętego w okresie 1.01.2015-31.12.2015 roku oraz średniej ważonej ilości akcji za okres 1.01.2015-31.12.2015 roku obliczonej wg MSR 33. Zgodnie z MSR 33 przy obliczaniu rozwodnionego zysku na 1 akcję (rozwodnionej wartości księgowej na 1 akcję) akcje zwykłe powinny być traktowane jak rozwadniające, wtedy i tylko wtedy, gdy ich konwersja na akcje zwykłe obniżyłaby zysk netto (wartość księgową).

Plik	Opis

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

Plik	Opis
noty_objaśniające_do_rachunku_przepływów.pdf	noty objaśniające do rachunku przepływów-załącznik nr 7

PRZEPIYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ (METODA POŚREDNIA)	w tys. zł	
	2016	2015
I. Zysk (strata) netto	45 588	57 683
II. Korekty razem	-9 766	32 083
1. Amortyzacja	35 301	31 504
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	5	59
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	518	-4
4. (Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	21 807	19 277
5. Zmiana stanu rezerw	-14 674	11 664
6. Zmiana stanu zapasów	-15 526	-6 900
7. Zmiana stanu należności	-32 228	-26 562
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-11 219	5 618
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	6 250	-2 573
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+II)	35 822	89 766

B. DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

Plik	Opis
dotatkowe_noty objaśniające.pdf	Dodatkowe noty objaśniające-załącznik nr 8

PODPISY

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2017-04-28	Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
2017-04-28	Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
2017-04-28	Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
2017-04-28	Andrzej Przewiężlikowski	Wiceprezes Zarządu	
2017-04-28	Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
2017-04-28	Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
2017-04-28	Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2017-04-28	Maria Smolińska	Główny Księgowy	

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU (SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI EMITENTA)

Plik	Opis
Sprawozdanie Zarządu.pdf	Sprawozdanie Zarządu-załącznik nr 9

OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

Plik	Opis
Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego_SAR 2016.pdf	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego-załącznik nr 10

W niniejszym raporcie nie wypełniono następujących not:

Środki trwałe wykazywane pozabilansowo

Należności długoterminowe, Zmiana stanu należności długoterminowych (wg tytułów), Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych, Należności długoterminowe (struktura walutowa)

Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych (wg grup rodzajowych), Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, w tym: Zmiana stanu wartości firmy - jednostki zależne, Zmiana wartości firmy - jednostki współzależne, Zmiana stanu wartości firmy - jednostki stowarzyszone, Zmiana stanu ujemnej wartości firmy - jednostki zależne, Zmiana stanu ujemnej wartości firmy - jednostki współzależne, Zmiana stanu ujemnej wartości firmy - jednostki stowarzyszone, Udziały lub akcje w pozostałych jednostkach

Należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek

Inne inwestycje krótkoterminowe (wg rodzaju), Inne inwestycje krótkoterminowe (struktura walutowa)

Akcje (udziały) własne, Akcje (udziały) emitenta będące własnością jednostek podporządkowanych

Odpisy aktualizujące

Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (z tytułu)

Zmiana stanu długoterminowej rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne (wg tytułów), Zmiana stanu krótkoterminowej rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne (wg tytułów), Zmiana stanu pozostałych rezerw długoterminowych (wg tytułów)

Zobowiązania długoterminowe z tytułu wyemitowanych dłużnych instrumentów finansowych

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu wyemitowanych dłużnych instrumentów finansowych

Zmiana stanu ujemnej wartości firmy

Należności warunkowe (z tytułu)

Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności

Zysk (strata) na sprzedaży całości lub części udziałów jednostek podporządkowanych

Łączna kwota podatku odroczonego, Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat dotyczący

Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty), z tytułu:

„Errata do rocznego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 2016”

Nota 3d UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

Obecne brzmienie

NOTA 3d UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
Lp.	w tys.	zł										
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji / wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji / wycenie metodą praw własności	data objęcia kontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona pod lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
1	Comarch AG	Drezno	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Południowej	zależna	konsolidowana	13.09.1999	154 456	- 1 320	153 136	100	100	
2	Comarch Software und Beratung AG	Monachium	producent oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	18.11.2008	109 382	- 38 485	70 897	100	100	100% zależna od Comarch AG

3	Comarch Solutions GmbH	Innsbruck	producent oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna III stopnia (zależna od Comarch Software und Beratung AG)	konsolidowana	18.11.2008	6 286	- 4 960	1 326	100	100	100 % zależna od Comarch Software und Beratung AG
4	Comarch Sistemas LTDA	Sao Paulo	sprzedaż systemów informatycznych na rynku Ameryki Środkowej i Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	02.09.2014	1 208	-	1 208	100	100	80% zależna od Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch SuB AG
5	Comarch Peru S.A.C.	Lima	sprzedaż systemów informatycznych na rynku Ameryki Środkowej i Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	14.12.2016	196	-	196	100	100	95% zależna od Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch SA
6	Comarch S.A.S.	Lezennes	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Północnej	zależna	konsolidowana	14.09.2007	37 114	- 37 114	196	100	100	
7	Comarch R&D S.a r.l.	Montbonnot-Saint-Martin	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Północnej	zależna	konsolidowana	16.09.2008	714	- 714	-	100	100	
8	Comarch Luxembourg S.a r.l.	Luksemburg	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	21.04.2011	1 981	-	1 981	100	100	
9	Comarch, Inc.	Rosemont	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek amerykański	zależna	konsolidowana	24.06.1999	991	- 991	-	100	100	

10	Comarch Panama, Inc.	Panama	sprzedaż i produkcja systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej i Południowej oraz Europy	zależna II stopnia (zależna od Comarch, Inc.)	konsolidowana	22.11.2004	914	-991	914	100	100	100% zależna od Comarch Inc.
11	Comarch Canada Corp.	New Brunswick	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek kanadyjski oraz Ameryki Południowej	zależna	konsolidowana	01.06.2011	162	-21	141	100	100	
12	Comarch Espace Connecte Inc.	Montreal	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek kanadyjski	zależna	konsolidowana	16.04.2015	1 164	-40	1 124	100	100	
13	Comarch Middle East FZ-LLC	Dubaj	sprzedaż systemów informatycznych na Bliskim Wschodzie oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	08.04.2004	203	-44	159	100	100	
14	Comarch LLC	Kijów	sprzedaż systemów informatycznych na Ukrainie oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	01.06.2004	34	-34	159	100	100	
15	OOO Comarch	Moskwa	sprzedaż systemów informatycznych w Rosji oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	26.01.2005	147	- 147	-	100	100	
16	Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Szanghaj	sprzedaż systemów informatycznych w Chinach oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	q3 2009	597	- 597	-	100	100	

17	Comarch Technologies Oy	Espoo	sprzedaż systemów informatycznych w Skandynawii oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	16.12.2010	198	- 198	-	100	100	
18	Comarch UK Ltd.	Londyn	sprzedaż systemów informatycznych w Wielkiej Brytanii, Polsce i Irlandii oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	20.03.2012	271	-32	239	100	100	
19	Comarch Chile SpA	Santiago	sprzedaż systemów informatycznych w Chile oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	23.05.2013	920	-37	883	100	100	
20	Comarch Software Spain S.L.U.	Madryt	sprzedaż systemów informatycznych w Europie i Ameryce Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	11.11.2014	2 095	-37	2 095	100	100	
21	Comarch Colombia S.A.S.	Bogota	sprzedaż systemów informatycznych w Ameryce Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch Software Spain S.L.U.)	konsolidowana	04.05.2016	248	-	248	100	100	100% w posiadaniu Comarch Software Spain S.L.U.
22	Comarch Yazilim A.S.	Stambuł	sprzedaż systemów informatycznych na rynku tureckim oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	18.12.2014	825	- 825	248	100	100	

23	Comarch SRL	Mediolan	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	05.02.2015	2 971	- 2 971	-	100	100	
24	Comarch Malaysia SDN. BHD.	Kuala Lumpur	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek azjatycki	zależna	konsolidowana	02.04.2015	517	- 517	-	100	100	
25	Comarch s.r.o.	Bratysława	działalność ograniczana	zależna	konsolidowana	31.08.2004	494	- 494	-	100	100	
26	Comarch Pointshub Inc.	Rosemont	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek amerykański	zależna	konsolidowana	24.08.2015	33 250	- 5 536	27 714	100	100	
27	Comarch AB	Sztokholm	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	18.08.2015	22	- 5 536	22	100	100	
28	Comarch Argentina S.A.	Buenos Aires	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek Ameryki Środkowej i Południowej	zależna	konsolidowana	11.11.2015	929	-	929	100	100	95% w posiadaniu Comarch SA, 5% w posiadaniu Comarch AG
29	Comarch Technologies sp. z o.o.	Kraków	odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania	zależna	konsolidowana	18.11.2008	298	-	298	100	100	
30	CA Consulting SA	Warszawa	dostarczenie łącz teleinformatycznych oraz świadczenie usług outsourcingowych	zależna	konsolidowana	18.06.2004	1 053	-	1 053	100	100	
31	Comarch Management Sp. z o.o.	Kraków	działalność związana z informatyką	zależna	konsolidowana	19.10.2007	300	- 300	1053	100	100	

32	Comarch Corporate Finance FIZ	Kraków	prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie nowych technologii i usług internetowych	zależna	konsolidowana	24.10.2007	1 060	120 628	121 688	100	100	100,0 % certyfikatów inwestycyjnych w posiadaniu Comarch S.A.
33	Comarch Management Sp z o.o. SK-A	Kraków	działalność związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	21.11.2007	11 275	- 11 202	73	100	100	25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia Spółka nie wykonuje prawa głosu
34	Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	24.02.2011	28 344	373	28 717	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
35	Bonus MANAGEMEN T spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Cracovia Park SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna w zakresie sportu	zależna II stopnia	konsolidowana	25.03.2014	2 400	373	2 400	100	100	33,33% głosów w posiadaniu MKS Cracovia SSA, 66,67% w posiadaniu Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A
36	Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	Kraków	działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości	zależna II stopnia	konsolidowana	24.02.2011	55 950	- 28 268	27 682	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
37	Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	07.10.2010	15 552	- 683	14 869	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ

38	Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	Kraków	działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości	zależna II stopnia	konsolidowana	25.10.2010	8 933	3 038	11 971	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
39	Comarch Healthcare S.A.	Kraków	produkcja i dostawa kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia oraz centrum diagnostyki medycznej w Krakowie iMed24	zależna II stopnia	konsolidowana	08.04.2008	92 060	- 86 160	5 900	100	100	57,13% w posiadaniu CCF FIZ, 25,88% w posiadaniu Comarch S.A., 16,99% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
40	Comarch Polska S.A.	Kraków	pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym i realizuje je w całości lub w części	zależna II stopnia	konsolidowana	09.06.2008	10 000	- 5 847	4 153	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
41	Comarch Pointshub S.A.	Kraków	działalność polegająca na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego nowej generacji	zależna II stopnia	konsolidowana	21.10.2008	3 000	307	3 307	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
42	Comarch Infrastruktura S.A.	Kraków	działalność polegająca na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych	zależna II stopnia	konsolidowana	09.12.2008	1 150	4 951	6 101	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ

43	iComarch24 S.A.	Kraków	świadczy usługi księgowo dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch oraz prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości i handlu elektronicznego	zależna II stopnia	konsolidowana	04.05.2009	2 500	- 531	1 969	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
44	CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	Kraków	prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym	zależna II stopnia	konsolidowana	12.10.2009	31 140	- 13 288	17 852	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
45	Comarch Swiss AG	Luzern	sprzedaż i wdrożenie oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna III stopnia	konsolidowana	18.11.2008	12 142	-13 288	12 142	100	100	zależność poprzez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
46	CAMS AG	Luzern	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna III stopnia	konsolidowana	21.01.2013	175	-	175	51	51	51% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
47	Opso Sp. z o.o.	Kraków	działalność gastronomiczna	zależna	konsolidowana	20.12.2011	205	-	205	100	100	
48	MKS Cracovia SSA	Kraków	działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu	zależna	konsolidowana	29.09.2003	37 209	- 3 341	33 868	66,11	66,11	
49	SolInteractive S.A.**	Kraków	działalność w zakresie interaktywnych technologii internetowych	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	29.09.2008	5 400	- 4 748	652	42,98	27,37	16,10% głosów w posiadaniu CCF FIZ, 11,27% w posiadaniu Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A

50	Metrum Capital S.A. **	Kraków	realizacja oprogramowania inwestycyjnego	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	06.02.2014	450	- 434	16	64,29	47,37	15,79% głosów w posiadaniu Comarch S.A., 31,58% w posiadaniu CAMS AG
51	Thanks Again LLC**	Tyrone	operator programów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	24.08.2015	30 884	- 17 157	13 727	42,5	42,5	42,5% w posiadaniu Comarch Pointshub Inc.

(**) wartość bilansową udziałów jednostek stowarzyszonych zaprezentowano w wartości odpowiadającej wycenie według metody praw własności (analogicznie jak w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Comarch S.A.)

Brzmienie po zmianie

NOTA 3d UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH												
	w tys.	zł										
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Lp.	nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, jednostka współzależna, jednostka stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji / wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji / wycenie metodą praw własności	data objęcia kontroli / współkontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wskazanie, innej niż określona pod lit j) lub k), podstawy kontroli / współkontroli / znaczącego wpływu
1	Comarch AG	Drezno	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz	zależna	konsolidowana	13.09.1999	154 456	- 1 320	153 136	100	100	

			Ameryki Południowej									
2	Comarch Software und Beratung AG	Monachium	producent oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	18.11.2008	109 382	- 38 485	70 897	100	100	100% zależna od Comarch AG
3	Comarch Solutions GmbH	Innsbruck	producent oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator systemów informatycznych	zależna III stopnia (zależna od Comarch Software und Beratung AG)	konsolidowana	18.11.2008	6 286	- 4 960	1 326	100	100	100 % zależna od Comarch Software und Beratung AG
4	Comarch Sistemas LTDA	Sao Paulo	sprzedaż systemów informatycznych na rynku Ameryki Środkowej i Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	02.09.2014	1 208	-	1 208	100	100	80% zależna od Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch SuB AG
5	Comarch Peru S.A.C.	Lima	sprzedaż systemów informatycznych na rynku Ameryki Środkowej i Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch AG)	konsolidowana	14.12.2016	196	-	196	100	100	95% zależna od Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch SA
6	Comarch S.A.S.	Lezennes	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Północnej	zależna	konsolidowana	14.09.2007	37 114	- 37 114	-	100	100	

7	Comarch R&D S.a r.l.	Montbonnot-Saint-Martin	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski oraz Ameryki Północnej	zależna	konsolidowana	16.09.2008	714	- 714	-	100	100	
8	Comarch Luxembourg S.a r.l.	Luksemburg	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	21.04.2011	1 981	-	1 981	100	100	
9	Comarch, Inc.	Rosemont	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek amerykański	zależna	konsolidowana	24.06.1999	991	- 991	-	100	100	
10	Comarch Panama, Inc.	Panama	sprzedaż i produkcja systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej i Południowej oraz Europy	zależna II stopnia (zależna od Comarch, Inc.)	konsolidowana	22.11.2004	914	-	914	100	100	100% zależna od Comarch Inc.
11	Comarch Canada Corp.	New Brunswick	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek kanadyjski oraz Ameryki Południowej	zależna	konsolidowana	01.06.2011	162	-21	141	100	100	
12	Comarch Espace Connecte Inc.	Montreal	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek kanadyjski	zależna	konsolidowana	16.04.2015	1 164	-40	1 124	100	100	
13	Comarch Middle East FZ-LLC	Dubaj	sprzedaż systemów informatycznych na Bliskim Wschodzie oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	08.04.2004	203	-44	159	100	100	

14	Comarch LLC	Kijów	sprzedaż systemów informatycznych na Ukrainie oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	01.06.2004	34	-34	-	100	100
15	OOO Comarch	Moskwa	sprzedaż systemów informatycznych w Rosji oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	26.01.2005	147	- 147	-	100	100
16	Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Szanghaj	sprzedaż systemów informatycznych w Chinach oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	q3 2009	597	- 597	-	100	100
17	Comarch Technologies Oy	Espoo	sprzedaż systemów informatycznych w Skandynawii oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	16.12.2010	198	- 198	-	100	100
18	Comarch UK Ltd.	Londyn	sprzedaż systemów informatycznych w Wielkiej Brytanii, Polsce i Irlandii oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	20.03.2012	271	-32	239	100	100
19	Comarch Chile SpA	Santiago	sprzedaż systemów informatycznych w Chile oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	23.05.2013	920	-37	883	100	100

20	Comarch Software Spain S.L.U.	Madryt	sprzedaż systemów informatycznych w Europie i Ameryce Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	11.11.2014	2 095	-	2 095	100	100	
21	Comarch Colombia S.A.S.	Bogota	sprzedaż systemów informatycznych w Ameryce Południowej oraz support dostarczonych systemów IT	zależna II stopnia (zależna od Comarch Software Spain S.L.U.)	konsolidowana	04.05.2016	248	-	248	100	100	100% w posiadaniu Comarch Software Spain S.L.U.
22	Comarch Yazilim A.S.	Stambuł	sprzedaż systemów informatycznych na rynku tureckim oraz support dostarczonych systemów IT	zależna	konsolidowana	18.12.2014	825	- 825	-	100	100	
23	Comarch SRL	Mediolan	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	05.02.2015	2 971	- 2 971	-	100	100	
24	Comarch Malaysia SDN. BHD.	Kuala Lumpur	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek azjatycki	zależna	konsolidowana	02.04.2015	517	- 517	-	100	100	
25	Comarch s.r.o.	Bratysława	działalność ograniczana	zależna	konsolidowana	31.08.2004	494	- 494	-	100	100	
26	Comarch Pointshub Inc.	Rosemont	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek amerykański	zależna	konsolidowana	24.08.2015	33 250	- 5 536	27 714	100	100	
27	Comarch AB	Sztokholm	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek europejski	zależna	konsolidowana	18.08.2015	22	-	22	100	100	

28	Comarch Argentina S.A.	Buenos Aires	sprzedaż oprogramowania i usług na rynek Ameryki Środkowej i Południowej	zależna	konsolidowana	11.11.2015	929	-	929	100	100	95% w posiadaniu Comarch SA, 5% w posiadaniu Comarch AG
29	Comarch Technologies sp. z o.o.	Kraków	odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania	zależna	konsolidowana	18.11.2008	298	-	298	100	100	
30	CA Consulting SA	Warszawa	dostarczenie łącz teleinformatycznych oraz świadczenie usług outsourcingowych	zależna	konsolidowana	18.06.2004	1 053	-	1 053	100	100	
31	Comarch Management Sp. z o.o	Kraków	działalność związana z informatyką	zależna	konsolidowana	19.10.2007	300	- 300	-	100	100	
32	Comarch Corporate Finance FIZ	Kraków	prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie nowych technologii i usług internetowych	zależna	konsolidowana	24.10.2007	1 060	120 628	121 688	100	100	100,0 % certyfikatów inwestycyjnych w posiadaniu Comarch S.A.
33	Comarch Management Sp z o.o. SK-A	Kraków	działalność związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	21.11.2007	11 275	- 11 202	73	100	100	25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia Spółka nie wykonuje prawa głosu

34	Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	24.02.2011	28 344	373	28 717	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
35	Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Cracovia Park SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna w zakresie sportu	zależna II stopnia	konsolidowana	25.03.2014	2 400	-	2 400	100	100	33,33% głosów w posiadaniu MKS Cracovia SSA, 66,67% w posiadaniu Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A
36	Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	Kraków	działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości	zależna II stopnia	konsolidowana	24.02.2011	55 950	- 28 268	27 682	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
37	Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	Kraków	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna II stopnia	konsolidowana	07.10.2010	15 552	- 683	14 869	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
38	Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	Kraków	działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości	zależna II stopnia	konsolidowana	25.10.2010	8 933	3 038	11 971	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
39	Comarch Healthcare S.A.	Kraków	produkcja i dostawa kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia oraz centrum diagnostyki medycznej w Krakowie iMed24	zależna II stopnia	konsolidowana	08.04.2008	92 060	- 86 160	5 900	100	100	57,13% w posiadaniu CCF FIZ, 25,88% w posiadaniu Comarch S.A., 16,99% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA

40	Comarch Polska S.A.	Kraków	pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym i realizuje je w całości lub w części	zależna II stopnia	konsolidowana	09.06.2008	10 000	- 5 847	4 153	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
41	Comarch Pointshub S.A.	Kraków	działalność polegająca na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego nowej generacji	zależna II stopnia	konsolidowana	21.10.2008	3 000	307	3 307	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
42	Comarch Infrastruktura S.A.	Kraków	działalność polegająca na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych	zależna II stopnia	konsolidowana	09.12.2008	1 150	4 951	6 101	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
43	iComarch24 S.A.	Kraków	świadczy usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch oraz prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości i handlu elektronicznego	zależna II stopnia	konsolidowana	04.05.2009	2 500	- 531	1 969	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
44	CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	Kraków	prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym	zależna II stopnia	konsolidowana	12.10.2009	31 140	- 13 288	17 852	100	100	zależność poprzez Comarch Corporate Finance FIZ
45	Comarch Swiss AG	Luzern	sprzedaż i wdrożenie oprogramowania (zwłaszcza klasy ERP) oraz integrator	zależna III stopnia	konsolidowana	18.11.2008	12 142	-	12 142	100	100	zależność poprzez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A

			systemów informatycznych									
46	CAMS AG	Luzern	działalność inwestycyjna na rynku kapitałowym oraz związana z informatyką	zależna III stopnia	konsolidowana	21.01.2013	175	-	175	51	51	51% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
47	Opso Sp. z o.o.	Kraków	działalność gastronomiczna	zależna	konsolidowana	20.12.2011	205	-	205	100	100	
48	MKS Cracovia SSA	Kraków	działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu	zależna	konsolidowana	29.09.2003	37 209	- 3 341	33 868	66,11	66,11	
49	SolInteractive S.A.**	Kraków	działalność w zakresie interaktywnych technologii internetowych	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	29.09.2008	5 400	- 4 748	652	42,98	27,37	16,10% głosów w posiadaniu CCF FIZ, 11,27% w posiadaniu Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A
50	Metrum Capital S.A. **	Kraków	realizacja oprogramowania inwestycyjnego	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	06.02.2014	450	- 434	16	64,29	47,37	15,79% głosów w posiadaniu Comarch S.A., 31,58% w posiadaniu CAMS AG
51	Thanks Again LLC**	Tyrone	operator programów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej	stowarzyszona	wycena metodą praw własności	24.08.2015	30 884	- 17 157	13 727	42,5	42,5	42,5% w posiadaniu Comarch Pointshub Inc.

(**) wartość bilansową udziałów jednostek stowarzyszonych zaprezentowano w wartości odpowiadającej wycenie według metody praw własności (analogicznie jak w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Comarch S.A.)

Nota 3e UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

Obecne brzmienie

Nota 3e UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH																	
Lp.	w tys.	zł															
	a	m						n			o		p	r	s	t	
	nazwa jednostki	kapitał własny jednostki, w tym:			zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:		należności jednostki, w tym:		aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona przez emitenta wartość udziałów / akcji w jednostce	otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy		
		- kapitał zakładowy	- kapitał zapasowy	- pozostały kapitał własny, w tym:	zobowiązania długoterminowe	- zobowiązania krótkoterminowe	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe									
				zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto												
1	Comarch AG	128 464	61 888	0	90 973	-24 397	-29 562	768	107 674	2 755	104 919	67 578	200	67 378	236 139	124 673	0
2	Grupa Comarch Software und Beratung AG	65 642	24 590	0	62 947	-21 895	-40 344	26 033	41 153	5 459	35 694	30 420	0	30 420	106 796	135 980	0
3	Comarch Sistemas LTDA	11 136	1 208	0	0	9 928	2 264	5 911	38 834	6 185	32 649	20 342	62	20 280	49 970	27 080	0
4	Comarch Peru S.A.C.	194	196	0	0	-2	0	-12	12	0	12	0	0	0	206	0	0
5	Comarch S.A.S.	9 176	34 752	0	0	-25 576	-25 859	-2 203	32 949	4 245	28 704	11 395	0	11 395	42 124	34 455	0
6	Comarch R&D S.a.r.l	-1 857	26	0	0	-1 883	-2355	231	5 584	4 100	1 484	1 894	59	1 835	3 726	8 403	0
7	Comarch Luxembourg S.a.r.l.	3 846	1 981	0	0	1 865	1 297	362	6 364	932	5 432	5 313	0	5 313	10 210	13 476	0
8	Comarch, Inc.	21 640	154	0	853	20 633	16 808	1 053	17 134	0	17 134	25 062	3781	21 281	38 774	54 352	0
9	Comarch Panama, Inc.	9 214	914	0	0	8 300	5 236	1 382	1 525	1	1 524	6 192	0	6 192	10 740	6 714	0
10	Comarch Canada Corp.	7 168	162	0	0	7 006	5 524	1 131	5 603	227	5 376	7 259	0	7 259	12 771	18 804	0
11	Comarch Espace Connecte Inc.	1 184	1 164	0	0	20	-34	-19	2	0	2	2	0	2	1 186	0	0

12	Comarch Middle East FZ-LLC	-4 736	200	0	0	-4 936	-6 845	485	31 101	0	31 101	22 744	0	22 744	26 365	34 663	0
13	Comarch LLC	-2 538	15	0	0	-2 553	-3 114	-769	8 061	0	8 061	4 674	0	4 674	5 523	5 655	0
14	OOO Comarch	3 731	140	0	585	3 006	1	3 052	13 103	16	13 087	9 473	0	9 473	16 834	14 925	0
15	Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	-54	597	0	0	-651	-553	-16	71	29	42	0	0	0	17	0	0
16	Comarch Technologies Oy	334	198	0	0	136	12	88	3 667	0	3 667	1 295	0	1 295	4 000	4 631	0
17	Comarch UK LTD	9 624	271	0	0	9 353	420	8 677	9 285	0	9 285	13 125	0	13 125	18 908	27 970	0
18	Comarch Chile SpA	-3 073	920	0	0	-3 993	-5 205	1 617	13 604	5 015	8 589	8 842	0	8 842	10 531	15 887	0
19	Comarch Software Spain S.L.U.	-1 347	2 095	0	0	-3 442	-992	-2439	10 333	67	10 266	5 907	0	5 907	8 985	11 169	0
20	Comarch Colombia S.A.S.	199	245	0	3	-49	0	-29	563	0	563	569	0	569	761	521	
21	Comarch Yazilim A.S.	376	825	0	0	-449	405	-817	2 404	1 141	1 263	1 226	0	1 226	2 780	384	0
22	Comarch SRL	1 964	2 971	0	0	-1 007	-1 548	247	919	0	919	441	0	441	2 883	651	
23	Comarch Malaysia SDN. BHD.	-1 103	517	0	0	-1 620	-286	-1 328	1 593	1 327	266	237	0	237	490	774	
24	Comarch s.r.o.	521	487	0	0	34	-139	26	9	0	9	26	0	26	529	0	0
25	Comarch Pointshub Inc.	23 193	33 250	-3 720	0	-6 337	-5 973	-112	5 525	5 525	0	0	0	0	28 718	0	
26	Comarch AB	1 277	22	0	0	1 255	-278	1 498	3 604	205	3 399	3 530	0	3 530	4 881	6 812	
27	Comarch Argentina S.A.	1 410	929	0	0	481	5	313	7 886	554	7 332	5 424	0	5 424	9 296	6 962	
28	Comarch Technologies sp. z o.o.	10 529	50	0	1 646	8 833	8 951	-393	1 215	58	1 157	6 006	0	6 006	11 745	6 306	0
29	CA Consulting S.A.	10 844	1 050	0	14 025	-4 231	-5 257	1 029	7 395	25	7 370	9 547	0	9 547	18 240	20 399	0
30	Comarch Management Sp. z o.o	39	300	0	0	-261	-235	-27	4	0	4	17	0	17	43	0	0

31	Comarch Corporate Finance FIZ	121 688	1 503	0	0	120 185	127 285	-7 100	98	0	98	4 632	0	4 632	121 786	0	0
32	Comarch Management Sp. z o.o. SK-A	282	170	0	6 634	-6 522	2 681	-46	12	0	12	44	0	44	294	0	0
33	Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	28 820	2 879	0	22 498	3 443	1 837	269	725	129	596	10 113	2 500	7 613	29 545	47	0
34	Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Cracovia Park SK-A	1 878	800	0	1 601	-523	-310	-213	43	0	43	108	0	108	1 921	47	0
35	Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	40 804	5 640	0	42 401	-7 237	-6 710	-537	45 216	40 781	4 435	2 626	0	2 626	86 020	2 178	0
36	Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	14 956	1 555	0	13 998	-597	-448	-149	891	0	891	1 203	0	1 203	15 847	63	0
37	Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	9 340	101	0	8 832	407	262	144	93	0	93	1 520	0	1 520	9 433	845	0
38	Comarch Healthcare S.A.	-420	6 015	0	54 224	-60 659	-71 391	-18 168	38 311	27 961	10 350	3 667	11	3 656	37 891	16 044	0
39	Comarch Polska S.A.	4 000	500	0	9 500	-6 000	2 074	-8 074	6 985	164	6 821	3 882	0	3 882	10 985	25 132	0
40	Comarch Pointshub S.A.	4 250	750	0	2 250	1 250	-106	1356	527	2	525	1 872	0	1 872	4 778	2 153	0
41	Comarch Infrastruktura S.A.	6 255	575	0	575	5 105	4 383	722	1 073	3	1 070	2 434	0	2 434	7 327	3 726	0
42	iComarch24 S.A.	1 666	500	0	2 000	-834	-779	-55	829	0	829	661	0	661	2 495	1 917	0
43	CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	18 711	3 114	0	28 027	-12 430	-12 424	-7	15	1	14	124	0	124	18 726	0	0
44	Comarch Swiss AG	9 770	1 016	0	508	8 246	-2 282	4 556	3 549	562	2 987	3 102	0	3 102	13 319	29 156	0
45	CAMS AG	244	343	0	0	-99	-66	-62	115	0	115	0	0	0	359	0	0

46	Opso Sp. z o.o.	165	205	0	0	-40	-83	43	193	0	193	38	0	38	358	2 416	0
47	MKS Cracovia S.A.	42 849	21 840	0	22 728	-1 719	-32 892	8 024	17 800	8 178	9 622	6 329	0	6 329	60 649	35 026	0
48	SolInteractive S.A.	1 642	791	0	1 260	-409	-600	191	3 687	245	3 442	4 104	1126	2 978	5 329	10 100	0
49	Metrum Capital S.A.	34	700	0	0	-666	-479	-187	20	0	20	30	0	30	53	207	0
50	Thanks Again LLC	-5 796	43 274	-22 627	0	-26 443	-12 563	-13 880	17 392	0	17 392	1 700	0	1 700	10 828	5 228	0

Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo:

- zakupy od podmiotów powiązanych osobowo: 2 848 tys. zł,
- sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo: 126 tys. zł,
- zakupy od podmiotów stowarzyszonych: 9 418 tys. zł,
- sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych: 6 363 tys. zł.

Brzmienie po zmianie

Nota 3e UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH																	
Lp.	w tys.	zł															
	a	m						n			o		p	r	s	t	
	nazwa jednostki	kapitał własny jednostki, w tym:				zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			należności jednostki, w tym:		aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona przez emitenta wartość udziałów / akcji w jednostce	otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy			
		- kapitał zakładowy	- kapitał zapasowy	- pozostały kapitał własny, w tym:		zobowiązania długoterminowe	zobowiązania krótkoterminowe	- należności długoterminowe	- należności krótkoterminowe								
				zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto												
1	Comarch AG	128 464	61 888	90 973	-24 397	-29 562	768	107 674	2 755	104 919	67 578	200	67 378	236 139	124 673	0	0
2	Grupa Comarch Software und Beratung AG	65 642	24 590	62 947	-21 895	-40 344	26 033	41 153	5 459	35 694	30 420	0	30 420	106 796	135 980	0	0

3	Comarch Sistemas LTDA	11 136	1 208	0	9 928	2 264	5 911	38 834	6 185	32 649	20 342	62	20 280	49 970	27 080	0	0
4	Comarch Peru S.A.C.	194	196	0	-2	0	-12	12	0	12	0	0	0	206	0		
5	Comarch S.A.S.	9 176	34 752	0	-25 576	-25 859	-2 203	32 949	4 245	28 704	11 395	0	11 395	42 124	34 455	0	0
6	Comarch R&D S.a.r.l	-1 857	26	0	-1 883	-2355	231	5 584	4 100	1 484	1 894	59	1 835	3 726	8 403	0	0
7	Comarch Luxembourg S.a.r.l.	3 846	1 981	0	1 865	1 297	362	6 364	932	5 432	5 313	0	5 313	10 210	13 476	0	0
8	Comarch, Inc.	21 640	154	853	20 633	16 808	1 053	17 134	0	17 134	25 062	3781	21 281	38 774	54 352	0	0
9	Comarch Panama, Inc.	9 214	914	0	8 300	5 236	1 382	1 525	1	1 524	6 192	0	6 192	10 740	6 714	0	0
10	Comarch Canada Corp.	7 168	162	0	7 006	5 524	1 131	5 603	227	5 376	7 259	0	7 259	12 771	18 804	0	0
11	Comarch Espace Connecte Inc.	1 184	1 164	0	20	-34	-19	2	0	2	2	0	2	1 186	0		0
12	Comarch Middle East FZ-LLC	-4 736	200	0	-4 936	-6 845	485	31 101	0	31 101	22 744	0	22 744	26 365	34 663	0	0
13	Comarch LLC	-2 538	15	0	-2 553	-3 114	-769	8 061	0	8 061	4 674	0	4 674	5 523	5 655	0	0
14	OOO Comarch	3 731	140	585	3 006	1	3 052	13 103	16	13 087	9 473	0	9 473	16 834	14 925	0	0
15	Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	-54	597	0	-651	-553	-16	71	29	42	0	0	0	17	0	0	0
16	Comarch Technologies Oy	334	198	0	136	12	88	3 667	0	3 667	1 295	0	1 295	4 000	4 631	0	0
17	Comarch UK LTD	9 624	271	0	9 353	420	8 677	9 285	0	9 285	13 125	0	13 125	18 908	27 970	0	0
18	Comarch Chile SpA	-3 073	920	0	-3 993	-5 205	1 617	13 604	5 015	8 589	8 842	0	8 842	10 531	15 887	0	0
19	Comarch Software Spain S.L.U.	-1 347	2 095	0	-3 442	-992	-2439	10 333	67	10 266	5 907	0	5 907	8 985	11 169	0	0
20	Comarch Colombia S.A.S.	199	245	3	-49	0	-29	563	0	563	569	0	569	761	521		
21	Comarch Yazilim A.S.	376	825	0	-449	405	-817	2 404	1 141	1 263	1 226	0	1 226	2 780	384	0	0
22	Comarch SRL	1 964	2 971	0	-1 007	-1 548	247	919	0	919	441	0	441	2 883	651		0

23	Comarch Malaysia SDN. BHD.	-1 103	517	0	-1 620	-286	-1 328	1 593	1 327	266	237	0	237	490	774		0
24	Comarch s.r.o.	521	487	0	34	-139	26	9	0	9	26	0	26	529	0	0	0
25	Comarch Pointshub Inc.	23 193	33 250	0	-10 057	-5 973	-112	5 525	5 525	0	0	0	0	28 718	0		0
26	Comarch AB	1 277	22	0	1 255	-278	1 498	3 604	205	3 399	3 530	0	3 530	4 881	6 812		0
27	Comarch Argentina S.A.	1 410	929	0	481	5	313	7 886	554	7 332	5 424	0	5 424	9 296	6 962		0
28	Comarch Technologies sp. z o.o.	10 529	50	1 646	8 833	8 951	-393	1 215	58	1 157	6 006	0	6 006	11 745	6 306	0	0
29	CA Consulting S.A.	10 844	1 050	14 025	-4 231	-5 257	1 029	7 395	25	7 370	9 547	0	9 547	18 240	20 399	0	0
30	Comarch Management Sp. z o.o.	39	300	0	-261	-235	-27	4	0	4	17	0	17	43	0	0	0
31	Comarch Corporate Finance FIZ	121 688	1 503	0	120 185	127 285	-7 100	98	0	98	4 632	0	4 632	121 786	0	0	0
32	Comarch Management Sp. z o.o. SK-A	282	170	6 634	-6 522	2 681	-46	12	0	12	44	0	44	294	0	0	0
33	Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	28 820	2 879	22 498	3 443	1 837	269	725	129	596	10 113	2 500	7 613	29 545	47	0	0
34	Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Cracovia Park SK-A	1 878	800	1 601	-523	-310	-213	43	0	43	108	0	108	1 921	47	0	0
35	Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	40 804	5 640	42 401	-7 237	-6 710	-537	45 216	40 781	4 435	2 626	0	2 626	86 020	2 178	0	0
36	Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	14 956	1 555	13 998	-597	-448	-149	891	0	891	1 203	0	1 203	15 847	63	0	0
37	Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	9 340	101	8 832	407	262	144	93	0	93	1 520	0	1 520	9 433	845	0	0

38	Comarch Healthcare S.A.	-420	6 015	54 224	-60 659	-71 391	-18 168	38 311	27 961	10 350	3 667	11	3 656	37 891	16 044	0	0
39	Comarch Polska S.A.	4 000	500	9 500	-6 000	2 074	-8 074	6 985	164	6 821	3 882	0	3 882	10 985	25 132	0	0
40	Comarch Pointshub S.A.	4 250	750	2 250	1 250	-106	1356	527	2	525	1 872	0	1 872	4 778	2 153	0	0
41	Comarch Infrastruktura S.A.	6 255	575	575	5 105	4 383	722	1 073	3	1 070	2 434	0	2 434	7 327	3 726	0	0
42	iComarch24 S.A.	1 666	500	2 000	-834	-779	-55	829	0	829	661	0	661	2 495	1 917	0	0
43	CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	18 711	3 114	28 027	-12 430	-12 424	-7	15	1	14	124	0	124	18 726	0	0	0
44	Comarch Swiss AG	9 770	1 016	508	8 246	-2 282	4 556	3 549	562	2 987	3 102	0	3 102	13 319	29 156	0	0
45	CAMS AG	244	343	0	-99	-66	-62	115	0	115	0	0	0	359	0		0
46	Opso Sp. z o.o.	165	205	0	-40	-83	43	193	0	193	38	0	38	358	2 416	0	0
47	MKS Cracovia S.A.	42 849	21 840	22 728	-1 719	-32 892	8 024	17 800	8 178	9 622	6 329	0	6 329	60 649	35 026	0	0
48	SolInteractive S.A.	1 642	791	1 260	-409	-600	191	3 687	245	3 442	4 104	1126	2 978	5 329	10 100	0	0
49	Metrum Capital S.A.	34	700	0	-666	-479	-187	20	0	20	30	0	30	53	207	0	0
50	Thanks Again LLC	-5 796	43 274	0	- 49 070	-12 563	-13 880	17 392	0	17 392	1 700	0	1 700	10 828	5 228	0	0

Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo:

- zakupy od podmiotów powiązanych osobowo: 2 848 tys. zł,

- sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo: 126 tys. zł,

- zakupy od podmiotów stowarzyszonych: 9 418

tys. zł,

- sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych: 6 363

tys. zł.

**WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SA-R 2016
COMARCH S.A.****I. Informacja ogólna o Comarch S.A. („Spółka”)**

Podstawowym przedmiotem działalności firmy Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Czas trwania Spółki nie jest ograniczony.

W tabelach raportu:

- okres poprzedni oznacza okres 01.01.2015 - 31.12.2015 i obejmuje 12 miesięcy,
- okres bieżący oznacza okres 01.01.2016 - 31.12.2016 i obejmuje 12 miesięcy.

W dniu 31 grudnia 2016 roku w skład Rady Nadzorczej Comarch S.A. wchodził:

- Elżbieta Filipiak - Przewodnicząca Rady,
- Maciej Brzeziński - Wiceprzewodniczący Rady,
- Robert Bednarski - Członek Rady,
- Danuta Drobnik - Członek Rady,
- Wojciech Kucharzyk - Członek Rady,
- Anna Ławrynowicz - Członek Rady,
- Anna Pruska - Członek Rady.

W dniu 31 grudnia 2016 roku w skład Zarządu Comarch S.A. wchodził:

- Janusz Filipiak - Prezes Zarządu,
- Marcin Dąbrowski - Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Prokop - Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Przewięźlikowski - Wiceprezes Zarządu,
- Zbigniew Rymarczyk - Wiceprezes Zarządu,
- Konrad Tarański - Wiceprezes Zarządu,
- Marcin Warwas - Wiceprezes Zarządu.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Comarch S.A. w dającej się przewidzieć przyszłości. Według Zarządu Spółki nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności. Niniejsze sprawozdanie obejmuje również dane finansowe oddziału Comarch S.A. w Albanii.

Comarch S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej. Oprócz sprawozdania jednostkowego sporządzanego zgodnie z ustawą o rachunkowości Spółka sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską.

**II. Opinia wydana przez podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych Comarch S.A. za 2015 rok nie
zawierała zastrzeżeń****III. Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku
finansowego**

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. („ustawa o rachunkowości”) oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 października

2005 r. w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości i zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

1. Aktywa trwałe

1.1. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne ujmowane są w ewidencji według cen nabycia z uwzględnieniem ich umorzenia. Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową. Przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

- oprogramowanie komputerowe 30%
- licencje 30%
- prawa autorskie 30%
- pozostałe prawa 10-20%

Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i prawnych. Jeżeli wynikający z umowy okres używania praw majątkowych jest krótszy niż wynika z okresów zdefiniowanych powyżej, odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresie wynikającym z umowy. W przypadku wartości niematerialnych i prawnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

1.2. Rzeczowe aktywa trwałe

a) Środki trwałe własne

Wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne proporcjonalnie do okresów ich użytkowania oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Szczegółowe zasady amortyzowania środków trwałych przyjętych przez Spółkę są następujące:

Środki amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających okresowi ich ekonomicznej użyteczności. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5% (gr. I), 30% (gr. IV), 15% (gr. VII) i 20% (gr. VIII). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania nie podlegają amortyzacji.

- b) Środki trwałe w budowie** - wycenione według ceny nabycia pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
- c) Ulepszenia w obcych środkach trwałych** wycenione są według ceny nabycia z uwzględnieniem ich pomniejszenia o amortyzację. Dotyczą one budynków i budowli i amortyzowane są metodą liniową w okresie ich ekonomicznego użytkowania.
- d) Środki trwałe użytkowane na podstawie umów leasingu** zawartych po 1 stycznia 2002 r. zalicza się do aktywów trwałych Spółki, jeżeli spełnione są warunki wynikające z art. 3 ust 4 Ustawy o rachunkowości i wycenia się je według wartości godziwej ustalonej na dzień rozpoczęcia umowy lub przyjęcia przedmiotu leasingu do używania, bądź w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej.

1.3. Inwestycje długoterminowe

a) Nieruchomości

Wyceniane są według cen nabycia lub kosztów wytworzenia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne, proporcjonalnie do okresów ich użytkowania oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty ich wartości oraz zasad określonych w art. 31, art. 32 ust. 1-5 i art. 33 ust. 1 Ustawy.

Koszty i przychody związane z utrzymaniem nieruchomości inwestycyjnych, ich aktualizacją lub przekwalifikowaniem ujmują się jako pozostałe przychody/koszty operacyjne (zgodnie z art. 3 ust. 1, pkt. 32 Ustawy).

b) Długoterminowe aktywa finansowe

Na dzień bilansowy aktywa finansowe prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako długoterminowe, jeżeli przewidywany okres ich dalszego posiadania wynosi ponad 12 miesięcy liczony od dnia bilansowego.

Udziały wyceniane są w księgach rachunkowych na dzień ich nabycia lub powstania według cen nabycia, a na dzień bilansowy wg cen nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

W przypadku wystąpienia trwałej utraty wartości dokonuje się odpisu aktualizującego nie później niż na dzień bilansowy.

Wartość jednostek uczestnictwa w Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty („CCF FIZ”) wyceniana jest w wartości godziwej a skutki wyceny rozliczane są z kapitałem z aktualizacji.

Pożyczki udzielone wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, w przypadku braku istotnych różnic dla wyceny ujmują się według wartości nominalnej powiększonej o naliczane memoriałowo odsetki w oparciu o stopę procentową wynikającą z umów.

2. Aktywa obrotowe

2.1. Zapasy (materiały, produkty w toku, produkty gotowe oraz towary)

Materiały wycenione są wg rzeczywistych cen zakupu. W przypadku utraty wartości użytkowej nie później niż na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących ich wartość.

Nabyte w związku z zobowiązaniami gwarancyjnymi dotyczącymi realizowanych kontraktów, jako zapasowe, części i sprzęt serwisowy ujmowane są według rzeczywistych cen zakupu a następnie rozliczane wartościowo w proporcji do okresu trwania gwarancji. Wykazywana w sprawozdaniu produkcja w toku dotyczy wytwarzanego przez Comarch S.A. i przeznaczonego do wielokrotnej sprzedaży oprogramowania. Produkcja w toku jest wyceniana według technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia.

Wytworzone przez Comarch S.A. i przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży oprogramowanie użytkowe wyceniane jest w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 36 miesięcy, jakie następują od rozpoczęcia sprzedaży, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami netto uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu kolejnych 36 miesięcy.

W zależności od charakteru wytworzonego oprogramowania i oceny możliwości jego sprzedaży stosuje się zasadę odpisywania w koszt własny poniesionych na jego wytworzenie nakładów w wysokości od

50% do 100% zafakturowanej w powyższym okresie sprzedaży. Jeżeli Spółka posiada wcześniej informacje o ograniczeniu możliwości dalszej sprzedaży, niezwłocznie dokonuje odpisu aktualizującego wartość produkcji w toku w wysokości nakładów, w stosunku do których występuje prawdopodobieństwo nie odzyskania, bądź też dokonuje jednorazowo odpisania całości nierozliczonych nakładów (w zależności od stopnia oceny ryzyka) w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Towary wyceniane są według rzeczywistych cen zakupu nie wyższych od cen sprzedaży netto.

Produkty gotowe wyceniane są wg. technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto.

2.2. Należności

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości nominalnej a na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty. Należności z tytułu dostaw i usług zaliczane są do należności krótkoterminowych. Pozostałe należności w zależności od terminu wymagalności (do lub powyżej 12 miesięcy) od dnia bilansowego wykazywane są jako krótko- lub długoterminowe.

W celu urealnienia wartości należności zostały pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych.

Należności w walutach obcych zostały na dzień bilansowy wycenione według kursu średniego NBP. Zrealizowane i wynikające z wyceny bilansowej różnice kursowe po ich skompensowaniu zostają odniesione odpowiednio na przychody bądź koszty finansowe.

2.3. Krótkoterminowe aktywa finansowe

Aktywa wykazane w sprawozdaniu obejmują aktywa pieniężne, udzielone pozostałym jednostkom pożyczki oraz krótkoterminowe papiery wartościowe. Aktywa pieniężne obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz naliczone memoriałowo odsetki od aktywów finansowych. Środki pieniężne w walucie krajowej wycenione zostały w wartości nominalnej, natomiast środki pieniężne w walutach obcych zostały wycenione według kursów średnich NBP.

Pożyczki udzielone wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, w przypadku braku istotnych różnic dla wyceny ujmuje się według wartości nominalnej powiększonej o naliczane memoriałowo odsetki w oparciu o stopę procentową wynikającą z umów.

Papiery wartościowe wyceniane są według ceny nabycia lub wartości rynkowej, zależnie od tego która z nich jest niższa.

2.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Poprzez czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów rozliczane są wydatki poniesione z góry, a dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych. Rozliczenia kosztów trwające dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego traktowane są jako długoterminowe.

Rozliczenia międzyokresowe czynne obejmują także nadwyżkę wielkości sprzedaży na kontraktach długoterminowych ustalonych według art. 34 a ust.1 i ust.2 pkt.2 Ustawy o rachunkowości nad wartością sprzedaży zafakturowaną do kontrahentów.

3. Kapitał własny

Kapitał własny obejmuje między innymi:

- kapitał zakładowy Spółki wykazany w wartości nominalnej,
- kapitał zapasowy utworzony z podziału zysku z zachowaniem zasad i limitów określonych w Kodeksie Spółek Handlowych oraz z nadwyżki sprzedaży akcji ponad wartość nominalną,
- pozostałe kapitały rezerwowe utworzone z podziału zysku przeznaczone na cele inwestycyjne oraz inne określone w statucie - wycenione według ceny nominalnej,
- zysk nie podzielony wynikający z korekt z tytułu zmiany zasad rachunkowości w 2002 roku w związku z nowelizacją Ustawy o rachunkowości oraz korekt związanych ze zmianą zasad rozpoznawania wbudowanych instrumentów pochodnych,

- kapitał z aktualizacji dotyczący wyceny certyfikatów w CCF FIZ oraz rozliczenia podatku odroczonego od wyceny.

4. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

4.1. Rezerwy na zobowiązania

Tworzone są na pewne i prawdopodobne straty z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz prawdopodobne przyszłe zobowiązania dotyczące bieżącego okresu sprawozdawczego. W szczególności dotyczą:

- przewidywanych nakładów na wydatki, które będą poniesione w następnym okresie sprawozdawczym z tytułu kosztów, które dotyczą bieżącego okresu,
- rezerw na przewidywane do poniesienia dodatkowe koszty dokończenia kontraktów, przewyższających wysokość możliwych do uzyskania przychodów i na prace gwarancyjne,
- rezerw z tytułu nagród (premii) przewidywanych do wypłaty w następnym okresie sprawozdawczym, dotyczących okresu poprzedniego,
- rezerwy na urlopy.

Obejmują też rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

4.2. Zobowiązania

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości nominalnej, a na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług traktowane są jako krótkoterminowe, natomiast pozostałe zobowiązania w zależności od okresu wymagalności (do lub ponad 12 miesięcy od dnia bilansowego) jako krótko- lub długoterminowe. Zobowiązania w walutach obcych wycenione zostały na dzień bilansowy po kursach średnich NBP.

4.3. Fundusze specjalne

Fundusze specjalne obejmują w całości Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz utworzony z podziału zysku za lata 1998 i 1999 Fundusz Mieszkaniowy

4.4. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują otrzymane ze środków unijnych oraz środków krajowych na naukę dotacje na dofinansowanie prac badawczych i związanych z ich prowadzeniem środków trwałych.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują także nadwyżkę sprzedaży zafakturowanej do kontrahentów nad wielkością przychodów ze sprzedaży na kontraktach długoterminowych ustalonych wg Art. 34a ust. 1 i ust. 2 pkt 2 Ustawy o rachunkowości.

5. Wycena aktywów i pasywów bilansu wyrażonych w walutach obcych oraz zasady ustalania różnic kursowych

5.1. W trakcie okresu sprawozdawczego (roku)

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- Operacje zakupu i sprzedaży towarów i usług - po kursie średnim ogłoszonym przez NBP na dzień poprzedzający przeprowadzenie operacji, z tym, że wymagające odprawy celnej zakupu importowe oraz sprzedaż eksportowa towarów wyceniane są wg kursów wyznaczonych w dowodach odprawy celnej.

- Operacje wpływu na rachunek walutowy waluty obcej z tytułu spłaty należności za sprzedaż towarów i usług, papierów wartościowych, dopisania odsetek przez bank - kurs średni ogłoszony przez NBP na dzień poprzedzający dzień operacji.
- Zaciągnięcie w walucie obcej kredytów i pożyczek, z chwilą ich wpływu na rachunek walutowy a także dopisanych od nich odsetek - kurs średni NBP na dzień poprzedzający dzień operacji.
- Zakup i sprzedaż udziałów, akcji, papierów wartościowych opiewających na walutę obcą - kurs średni ogłoszony przez NBP na dzień poprzedzający operację.
- Operacje dotyczące sprzedaży i kupna walut – po kursie faktycznie zastosowanym w danym dniu przez bank (odpowiednio kurs zakupu bądź sprzedaży zastosowany przez bank).
- Zapłata należności w walucie obcej (łącznie z pożyczkami), jeżeli waluta nie wpływa bezpośrednio na rachunek walutowy - kurs zakupu, po którym bank te waluty przeliczył (nabył).
- Zapłata zobowiązań, kredytu, pożyczek walutą obcą zakupioną w banku (czyli nie bezpośrednio z rachunku walutowego) - kurs sprzedaży zastosowany przez bank.
- Pozostałe operacje - po kursie średnim NBP na dzień poprzedzający dzień operacji lub kurs faktycznie zastosowany (w zależności od charakteru operacji).

5.2. Na dzień bilansowy

Składniki aktywów i pasywów po obowiązujących na ten dzień kursach średnich walut ustalonych przez NBP.

5.3. Zasady ustalania różnic kursowych

- Różnice kursowe dotyczące inwestycji długoterminowych rozlicza się odpowiednio z kapitałem z aktualizacji wyceny bądź przychodami i kosztami finansowymi (stosownie z Art. 35 ust. 2 i 4 Ustawy o rachunkowości)
- Różnice kursowe dotyczące pozostałych aktywów i pasywów oraz powstałe przy zapłacie należności i zobowiązań zalicza się odpowiednio do przychodów i kosztów finansowych.
- Różnice kursowe zrealizowane dotyczące należności, zobowiązań i środków pieniężnych wycenia się na bieżąco, natomiast różnice kursowe niezrealizowane dotyczące należności i zobowiązań oraz dotyczące środków pieniężnych na rachunkach bankowych wycenia się na koniec każdego kwartału (z zachowaniem zasady istotności).

6. Instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu §27-30 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, będące zabezpieczeniem wartości godziwej wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu §27-30 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, będące zabezpieczeniem przepływów pieniężnych wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi:

- na kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie),
- na wynik z operacji finansowych (w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne nie stanowiące instrumentu zabezpieczającego w rozumieniu §27-30 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

7. Wynik finansowy

Comarch S.A. sporządza rachunek zysków i strat w wersji kalkulacyjnej z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów.

Prowadzona przez Comarch S.A. działalność w zdecydowanej większości polega na wytwarzaniu oprogramowania do wielokrotnej sprzedaży oraz na realizacji informatycznych kontraktów integracyjnych. W ramach kontraktów integracyjnych Comarch oferuje wykonanie systemów informatycznych "pod klucz" składających się z: oprogramowania (własnego i obcego) i/lub sprzętu komputerowego (własnego i obcego) i/lub świadczeniu usług takich jak:

- usługi wdrożeniowe,
- usługi instalacyjne,
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny,
- usługi asysty technicznej,
- usługi customizacji (dostosowania) oprogramowania,
- inne usługi informatyczne i nieinformatyczne niezbędne do realizacji systemu.

Realizowane przez Comarch S.A. kontrakty integracyjne ujmują się w księgach zgodnie z art. 34 a-d Ustawy o rachunkowości, przy czym stopień zaawansowania kontraktu mierzy się udziałem kosztów poniesionych w stosunku do całkowitych kosztów wykonania usługi.

Przy ustalaniu całkowitych przychodów z kontraktu uwzględnia się:

- przychody z oprogramowania własnego (niezależnie od formy, w jakiej oprogramowanie to jest udostępniane, czyli: licencje, prawa majątkowe, itp.),
- przychody z usług, o których mowa w poprzednim akapicie.

Kierownik jednostki może podjąć decyzję o zaliczeniu do całkowitych przychodów z kontraktu szacowanych przychodów, dla których istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną zrealizowane (np. w trakcie realizacji kontraktu z przyczyn technicznych następuje modyfikacja projektu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że zamawiający zaakceptuje modyfikację i wysokość przychodów wynikających z tej modyfikacji).

Dla kontraktów integracyjnych, w ramach których dostarczane jest oprogramowanie autorstwa Grupy Comarch przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży, osobno ujmują się w księgach przychody i koszty związane z tym oprogramowaniem oraz przychody i koszty związane z pozostałą częścią kontraktu integracyjnego.

Różne kontrakty integracyjne łączą się i ujmują w księgach razem jako jeden kontrakt, jeżeli:

- umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej i precyzyjne rozdzielenie kosztów ich realizacji jest niemożliwe lub
- umowy są tak ściśle powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu ze wspólną dla całego projektu marżą zysku.

7.1. Przychody są ujmowane wg zasady memoriałowej

Przychody z wykonania niezakończonych usług (kontraktów) długoterminowych ustalane są proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi zgodnie z art. 34a ust. 2 pkt 1 Ustawy o rachunkowości.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług, produktów, towarów i innych składników majątkowych są uznawane w momencie dostarczenia produktów, towarów i innych składników majątkowych, jeżeli jednostka przekazała znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do tych produktów, towarów i innych składników majątkowych, lub w momencie wykonania usługi. Sprzedaż wykazuje się w wartości netto, tj. bez uwzględnienia podatku od towarów i usług oraz po uwzględnieniu wszelkich udzielonych rabatów.

7.2. Koszty obejmują:

- W odniesieniu do kontraktów długoterminowych - całość nakładów poniesionych w danym okresie na realizację kontraktów wycenionych według kosztu wytworzenia.
- W odniesieniu do pozostałych usług, towarów i innych składników majątku - wartość sprzedanych (zafakturowanych) produktów, towarów i pozostałych składników wycenionych w koszcie wytworzenia lub cenach nabycia.
- Całość poniesionych w danym okresie kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży.

W pozycji "Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów od jednostek powiązanych" w rachunku zysków i strat Spółka prezentuje wartość zakupionych od jednostek powiązanych produktów, towarów i materiałów, z wyjątkiem tych które są zaliczane do kosztów ogólnych, sprzedaży lub pozostałych kosztów operacyjnych.

Koszty sprzedaży obejmują koszty marketingu oraz koszty pozyskania nowych zleceń przez centra (działy) sprzedaży Comarch S.A.

Koszty ogólne obejmują koszty funkcjonowania Comarch S.A. jako całości i zalicza się do nich w szczególności koszty zarządu oraz koszty działów administracyjnych i wsparcia pracujących na potrzeby Spółki.

7.3. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Obejmują przychody i koszty nie związane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki i obejmują głównie: wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, darowizny, utworzone rezerwy, skutki aktualizacji wartości aktywów oraz wynik prac badawczo-rozwojowych dofinansowywanych ze środków obcych.

Zgodnie z zasadą istotności dokonuje się kompensaty pozycji o analogicznym charakterze merytorycznym i prezentuje się je wynikowo, odpowiednio w przychodach bądź kosztach operacyjnych. W szczególności dotyczy to:

- wyniku na sprzedaży i likwidacji środków trwałych, otrzymanych odszkodowań komunikacyjnych i kosztów napraw powypadkowych,
- otrzymanych i zapłaconych kar,
- utworzonych i rozwiązanych odpisów aktualizacyjnych na należności,
- dotacji i kosztów realizacji sfinansowanych nimi prac badawczo-rozwojowych.

7.4. Przychody i koszty finansowe

Obejmują głównie przychody i koszty z tytułu odsetek, wynik osiągnięty z tytułu różnic kursowych, ze zbycia aktywów finansowych, skutki aktualizacji wartości inwestycji.

7.5. Podatek dochodowy odroczony

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzona jest rezerwa i ustalane aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic

przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Różnica pomiędzy stanem rezerwy i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego wpływa na wynik finansowy, przy czym rezerwę i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

Z uwagi na fakt, iż Spółka prowadzi zarówno działalność opodatkowaną na zasadach ogólnych jak i zwolnioną, przejściowe różnice w dochodzie podatkowym mogą realizować się w ramach obu tych działalności. Jednocześnie ostateczne ustalenie, w ramach której z działalności (opodatkowanej czy zwolnionej) różnice przejściowe zostaną zrealizowane, jest dokonywane na bazie rocznego rozliczenia podatku dochodowego po zakończeniu roku obrotowego. Dlatego też Spółka na dzień bilansowy ustala aktywa i rezerwę na odroczonego podatek jedynie w odniesieniu do rodzajów działalności, które zgodnie z przyjętymi przez Spółkę zasadami zawsze podlegają opodatkowaniu, tj. działalności finansowej i pozostałej działalności operacyjnej.

Comarch S.A. w dniu 01 lipca 2004 roku otrzymała decyzję Ministra Gospodarki z 24 czerwca 2004 roku dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na działalność w SSE na warunki określone w Ustawie z 02 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. 188, poz. 1840). Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75% wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulgi podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, z ulgi nieograniczonej wartościowo, na ulgę ograniczoną wartościowo i zależną od wartości dokonanych inwestycji. Czyli w przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75% wartości nakładów inwestycyjnych, które Comarch S.A. poniósł w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 roku. Comarch S.A. posiada również drugie zezwolenie na prowadzenie działalności w SSE: zezwolenie nr 48/2007 z dnia 18 kwietnia 2007 r., wydane przez Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o. W 2013 roku Spółka uzyskała kolejne zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania. W lutym i w marcu 2016 roku Spółka uzyskała kolejne dwa zezwolenia na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Comarch S.A. posiada w sumie pięć zezwoleń na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 1999, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 roku;
- uzyskane w roku 2007, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 roku;
- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski. Oznacza to wydłużenie okresu (maksymalnie do roku 2026), w jakim Spółka będzie mogła korzystać z ulg podatkowych w ramach ustalonego limitu pomocy publicznej, przysługującej z tytułu określonych przepisami kategorii inwestycji poniesionych w SSE.

W drugim kwartale 2016 roku została w całości wykorzystana ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 roku. Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2007 roku wynosi na dzień 31 grudnia 2016 roku ok. 19 801 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania

zezwoleń). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2013 roku wynosi na dzień 31 grudnia 2016 roku ok. 29 000 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia).

Dodatkowe informacje na temat sposobu rozpoznawania aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz ulgi związanej z działalnością w Specjalnej Strefie Ekonomicznej zawarto w Nocie 4a dodatkowych informacji i objaśnień do sprawozdania finansowego.

Wynik finansowy ustalony jest zgodnie z art. 42 Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

IV. Zasady przeliczania złotych na euro

Kursy EURO użyte do przeliczania danych finansowych

Średni kurs NBP

z dnia 31.12.2016r.	4,4240
z dnia 31.12.2015r.	4,2615

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca

za okres 1.01 - 31.12.2016r.	4,3757
za okres 1.01 - 31.12.2015r.	4,1848

Minimalny kurs NBP

w okresie 1.01 - 31.12.2016r.	4,5035
w okresie 1.01 - 31.12.2015r.	3,9822

Maksymalny kurs NBP

w okresie 1.01 - 31.12.2016r.	4,2355
w okresie 1.01 - 31.12.2015r.	4,3580

W tabeli "Wybrane dane finansowe" punkt I-VIII oraz XVI-XVII wycenione są według średniej arytmetycznej kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, natomiast punkty IX-XIV oraz XVIII-XX według kursu NBP obowiązującego na koniec okresu.

V. Różnice pomiędzy Polskimi Zasadami Rachunkowości a Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Specyfikacja różnic:

1. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Sposób ujęcia prawa wieczystego użytkowania gruntów w MSSF nie jest jednoznacznie określony i istnieją w tym względzie rozbieżne opinie. Comarch S.A. będąc jednostką dominującą sporządzającą sprawozdania skonsolidowane wg MSSF prezentuje prawo wieczystego użytkowania gruntów jako

wartości niematerialne. Według ustawy o rachunkowości prawo wieczystego użytkowania gruntów ujmowane jest jako pozycja „grunty” w rzeczowych aktywach trwałych i nie podlega amortyzacji.

2. Prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE)

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej nastąpiła zmiana charakteru zwolnienia w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych z ulgi nieograniczonej wartościowo na ulgę ograniczoną wartościowo i zależną od wartości dokonanych inwestycji.

Na dzień bilansowy ulga inwestycyjna stanowi aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka ustaliła te aktywa w wysokości 10 441 tys. zł i ujęła je w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym wg MSSF. Na przestrzeni roku 2016 aktywa te zostały rozwiązane, natomiast na 31 grudnia 2016 r. utworzono aktywo w wysokości 9 936 tys. zł.

Łączny wpływ na wynik wyniósłby minus 505 tys. zł.

3. Program opcji menedżerskich

Nie dotyczy.

4. Zestawienie zbiorcze różnic w stosunku do MSSF (w tys. zł)

Pozycja	Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r.	Wynik netto za 2016 rok
Wg polskich zasad rachunkowości korekty:	771 742	45 588
■ ujęcie opcji menedżerskiej (pkt V 3)	-	-
■ aktywa z tytułu ulgi w SSE (pkt V 2)	9 936	-505
■ naliczenie amortyzacji od prawa wieczystego użytkowania (pkt V 1)	-1 181	-92
Kapitał własny i wynik netto po uwzględnieniu powyżej określonych różnic:	780 497	44 991

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW DO RAPORTU SA-R 2016 COMARCH S.A.

Nota 30

STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH (ROK BIEŻĄCY)

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.	Zmiana stanu
Środki pieniężne w kasie	739	648	91
Środki pieniężne w banku	53 042	69 735	-16 693
Razem	53 781	70 383	-16 602
<i>-w tym różnice kursowe</i>	<i>38</i>	<i>(29)</i>	<i>67</i>

Nota 31

SPECYFIKACJA WYLICZEŃ WYBRANYCH POZYCJI Z RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH (ROK BIEŻĄCY)

Działalność operacyjna

Poz. A II 1 Amortyzacja	2016	2015
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	4 670	4 891
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	29 147	25 129
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	1 484	1 484
Razem	35 301	31 504

Poz. A II 3	2016	2015
Wyplacone odsetki od kredytu	2 095	1 921
Otrzymane i zaplacone odsetki od pozyczek	-1 035	-547
Otrzymana dywidenda	-542	-1 378
Razem	518	-4

Poz. A II 4	2016	2015
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-792	-1 472
Koszt sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych	-2 374	1 044
Aktualizacja wartości inwestycji	-	-
Aktualizacja wartości udziałów	24 973	19 705
Razem	21 807	19 277

Poz. A II 7	2016	2015
Zmiana stanu należności handlowych	-17 454	-36 580
Zmiana stanu pozostałych należności	-2 327	1 905
Należności inwestycyjne	-634	58
Pożyczki udzielone	14 230	28 585
Pożyczki spłacone (udzielone)	-26 043	-20 530
Razem	-32 228	-26 562

Poz. A II 8	2016	2015
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z wyjątkiem pożyczek, kredytów i innych zobowiązań finansowych	6 739	10 505
Zmiana zobowiązań inwestycyjnych	-9 007	-5 261
Zmiana zobowiązań finansowych	-9 061	150
Zmiana ZFŚS	110	224
Razem	-11 219	5 618

Poz. A II 9	2016	2015
Zmiana stanu rozliczeń czynnych	-292	-2 461
Zmiana stanu rozliczeń biernych	5 704	503
Zmiana aktywa na podatek	838	-615
Razem	6 250	-2 573

Działalność inwestycyjna

Wpływy

Poz. B I 1	2016	2015
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	792	1 473
Należności zapłacone	634	-58
Razem	1 426	1 415

Poz. B I 2	2016	2015
Dywidendy i udziały w zyskach	542	1 378
Pożyczki spłacone	26 013	20 039
Pożyczki otrzymane	24 789	-
Odsetki od pożyczek	1 671	520
Inne wpływy	1 383	-
Razem	54 398	21 937

Wydatki

Poz. B II 1 i 2	2016	2015
Nabywanie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości	-67 885	-49 412
Zmiana zobowiązań inwestycyjnych	14 260	-3 712
Zmiana zobowiązań inwestycyjnych	-53 625	-53 124

Poz. B II 3a	2016	2015
Nabywanie aktywów finansowych	-24 785	- 50 633
Zmiana zobowiązań inwestycyjnych	-5 253	8 973
Udzielone i spłacone pożyczki długoterminowe i odsetki	-26 337	-28 085
Razem	-56 375	-69 745

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RAPORTU SA-R 2016 COMARCH S.A.

Nota 32

INSTRUMENTY FINANSOWE

a) Zmiany instrumentów finansowych wg kategorii

Zmiany poszczególnych kategorii aktywów finansowych (z wyjątkiem środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych) w okresie 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. przedstawiały się następująco:

Zmiany instrumentów finansowych wg kategorii	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki udzielone	Zobowiązania finansowe
1 stycznia 2015	-	-	14 399	121 393
+ zwiększenia	710	-	29 304	23 573
- zmniejszenia	-	-	20 541	16 229
31 grudnia 2015	710	-	23 162	128 737

Ujęcie bilansowe

Długoterminowe aktywa finansowe	79	-	23 052	-
w jednostkach powiązanych	-	-	23 052	-
w pozostałych jednostkach	79	-	-	-
Krótkoterminowe aktywa finansowe	631	-	110	-
w jednostkach powiązanych	-	-	110	-
w pozostałych jednostkach	631	-	-	-
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	-	27 527
do jednostek powiązanych	-	-	-	9 208
do pozostałych jednostek	-	-	-	18 319
Długoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	-	101 209
do jednostek powiązanych	-	-	-	3 530
do pozostałych jednostek	-	-	-	97 679

Zmiany poszczególnych kategorii aktywów finansowych (z wyjątkiem środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych) w okresie 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. przedstawiały się następująco:

Zmiany instrumentów finansowych wg kategorii	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki udzielone	Zobowiązania finansowe
1 stycznia 2016	710	-	23 162	128 737
+ zwiększenia	1 641	-	15 935	59 110
- zmniejszenia	710	-	29 813	41 543
31 grudnia 2016	1 641	-	9 284	146 304

Ujęcie bilansowe

Długoterminowe aktywa finansowe	492	-	8 763	-
w jednostkach powiązanych	-	-	8 763	-
w pozostałych jednostkach	492	-	-	-
Krótkoterminowe aktywa finansowe	1 149	-	521	-
w jednostkach powiązanych	-	-	521	-
w pozostałych jednostkach	1 149	-	-	-
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	-	24 942
do jednostek powiązanych	-	-	-	3 982
do pozostałych jednostek	-	-	-	20 960
Długoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	-	121 362
do jednostek powiązanych	-	-	-	16 520
do pozostałych jednostek	-	-	-	104 842

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Dotyczy kontraktów terminowych typu forward zawieranych w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut.

Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki udzielone wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, w przypadku braku istotnych różnic dla wyceny ujmuje się według wartości nominalnej powiększonej o naliczane memoriałowo odsetki w oparciu o stopę procentową wynikającą z umów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe dotyczą kredytu inwestycyjnego oraz zobowiązań z tytułu leasingu i otrzymanych pożyczek oraz kontraktów terminowych typu forward zawieranych w celu ograniczenia

wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut.

b) Odsetki od zobowiązań finansowych za rok 2016

Zrealizowane	Niezrealizowane, o terminie zapadalności			Razem	Odsetki	
	Do 3 miesięcy	3-12 miesięcy	Powyżej 12 miesięcy			
Odsetki od zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu (pożyczki)	643	-	65	81	146	789
Odsetki od pozostałych krótkoterminowych zobowiązań finansowych (leasing)	3	4	8	9	21	24
Odsetki od długoterminowych zobowiązań finansowych (kredyt)	2 095	-	-	-	-	2 095
Razem	2 741	4	73	90	167	2 908

c) Odsetki od udzielonych pożyczek i dłużnych instrumentów finansowych za rok 2016

Zrealizowane	Niezrealizowane, o terminie zapadalności			Razem	Odsetki	
	Do 3 miesięcy	3-12 miesięcy	Powyżej 12 miesięcy			
Odsetki od pożyczek udzielonych	1 678	-	33	(21)	12	1 690
Odsetki od dłużnych instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-
Razem	1 678	-	33	(21)	12	1 690

Nota 33**ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE**

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 37 671 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 r. ich wartość wynosiła 48 740 tys. zł.

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych: MKS Cracovia SSA ważne do 31 grudnia 2017 roku, Comarch Healthcare S.A. ważne do 31 grudnia 2018 roku, Comarch Malaysia SDN. BHD. ważne do 31 grudnia 2017 roku oraz bezterminowo, Comarch SAS ważne do 4 marca 2017 roku, Comarch Argentina S.A. bezterminowo, oraz Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo.

Comarch S.A. jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 61 237 tys. PLN, z czego kwota 7 769 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2016 roku (w tym kwota utworzonych w roku 2016 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 369 tys. PLN). Comarch S.A. pozostaje w sprawach spornych, nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 13 400 tys. PLN. Powyższe roszczenia stron trzecich, ze względu na małe prawdopodobieństwo realizacji, nie zostały objęte rezerwami na dzień 31 grudnia 2016 roku.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2016 roku Comarch S.A. utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 803 tys. zł.

Udzielone poręczenia

- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów, w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Comarch S.A. gwarancja na czas trwania kontraktu i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy, tj. ok. 53 666 tys. EUR. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.
- W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A. finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez

Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 682 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.

- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsischse AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Po wejściu w życie aneksu do umowy w 2015 roku, łączna kwota poręczenia wynosi 100 tys. PLN. Poręczenie zostało odnowione i jest ważne do dnia 31 maja 2017 roku.
- W związku z zawarciem przez oddział Comarch S.A. w Albanii umowy z klientem na usługi SLA zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania oddziału wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch S.A. Albanian Branch umowy, tj. ok. 10 tys. EUR miesięcznie i jest ważne do czasu zakończenia umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch

S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.

- W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Wartość poręczenia wynosi 50 tys. PLN i zostało ono przedłużone do dnia 31 maja 2017 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na okres 5 lat.
- W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez Bonus Development sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development sp. z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 sierpnia 2018 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN i obowiązuje od dnia 15 września 2015 roku. Poręczenie zostało odnowione i jest ważne do dnia 14 września 2017 roku.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla

spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.

- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, Comarch Campaign Management, Comarch Social Mining i Comarch Smart Analytics zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty wartości projektu tj. 3 318 tys. GBP.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Inc. Poręczenie wygasło ze względu na koniec trwania umowy i było udzielone na kwotę 420 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Healthcare S.A. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 450 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 330 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Telco BSS i Telco OSS, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do wartości kontraktu tj. 9 570 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez spółkę Thanks Again LLC, spółkę stowarzyszoną Comarch S.A., umowy na wynajęcie biura z jednym z klientów, zostało udzielone poręczenie dla spółki Thanks Again LLC. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 544 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usługi Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 2 414 tys. EUR.

Nota 34

PRZYCHODY I KOSZTY DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ - NIE DOTYCZY

Nota 35

PLANOWANE NAKŁADY INWESTYCYJNE

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

- Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 roku wyniosły 12 054 tys. PLN. Planowany termin zakończenia inwestycji to czwarty kwartał 2017 roku.
- Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy była przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosiła 4 350 tys. PLN netto. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 roku wyniosły 4 348 tys. PLN. Przebudowa Studio S1 została zakończona w czwartym kwartale 2016 roku.

Pozostałe środki trwałe w budowie na dzień 31 grudnia 2016 r. obejmują głównie nakłady na prace modernizacyjne obiektów użytkowanych przez Comarch S.A. oraz nabycie sprzętu jeszcze nie przyjętego do użytkowania.

Nota 36**PRZYCHODY COMARCH S.A. Z TYTUŁU SPRZEDAŻY TOWARÓW I USŁUG NA RZECZ POZOSTAŁYCH JEDNOSTEK GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH (w tys. zł)**

	2016	2015
Comarch AG	56 754	67 513
Grupa Comarch SuB	21 546	7 968
Comarch SAS	15 384	8 985
Comarch R&D S.à r.l.	31	1
Comarch, Inc.	30 787	30 628
Comarch Panama, Inc.	3 209	3 561
Comarch Canada, Corp.	3 508	1 691
Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) Kanada	-	24
Comarch LLC	2 732	1 695
Comarch Middle East FZ-LLC	16 065	14 023
OOO Comarch	9 452	2 072
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	-	-
Comarch Vietnam Company Ltd.	-	-
Comarch Technologies Oy	3 682	3 316
UAB Comarch	-	-
Comarch s.r.o.	-	-
Comarch Pointshub Inc	-	-
Comarch Luxembourg S.à r.l.	2 604	2 765
Comarch UK Ltd.	15 921	7 359
Comarch Swiss AG	1 433	1 213
Comarch Chile SpA	5 908	3 820
Comarch Sistemas LTDA Brazylia	7 002	10 018
Comarch Software Spain S.L.U.	5 202	3 639
Comarch Yazilim A.S.	13	64
Comarch SRL Włochy	503	657
Comarch Malaysia SDN. BHD.	65	21
Comarch AB Szwecja	4 508	2 127
Comarch Argentina S.A.	-	-
CAMS AG	-	-
CA Consulting S.A.	4 533	23 936

Comarch Technologies sp. z o.o.	809	795
MKS Cracovia SSA	62	27
Comarch Management sp. z o.o.	10	10
Comarch Corporate Finance FIZ	-	-
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	10	10
Comarch Healthcare S.A.	1 128	1 465
Comarch Polska S.A.	12 290	34 396
Comarch Pointshub S.A.	194	235
Comarch Infrastruktura S.A.	43	29
iComarch24 S.A.	577	127
Opso sp. z o.o.	247	239
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	96	-
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	-	-
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	-	-
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	-	-
Bonus MANAGEMENT Sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	-	-
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	-	-
SoInteractive S.A.	763	232
Metrum Capital S.A.	-	-
Thanks Again LLC	6	-
Oddział Comarch S.A. w Albanii	67	164
Razem	227 144	234 825

Należności handlowe Comarch S.A. w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wynoszą:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Comarch AG	59 058	65 391
Grupa Comarch SuB	9 361	2 270
Comarch SAS	15 620	7 874
Comarch R&D S.à r.l.	17	-
Comarch, Inc.	4 996	6 038
Comarch Panama, Inc.	689	649
Comarch Canada, Corp.	2 304	834
Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City)	1	1
Comarch LLC	1 360	-
Comarch Middle East FZ-LLC	27 156	12 573
OOO Comarch	9 811	1 311
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	30	17
Comarch Vietnam Company Ltd.	-	-
Comarch Technologies Oy	932	820
UAB Comarch		
Comarch s.r.o.	-	-
Comarch Pointshub Inc	-	-
Comarch Luxembourg S.à r.l.	663	802
Comarch UK Ltd.	3 454	5 804
Comarch Swiss AG	401	913
Comarch Chile SpA	7 544	5 411
Comarch Sistemas LTDA	19 844	15 821
Comarch Software Spain S.L.U.	8 859	3 640
Comarch Yazilim A.S.	2	29
Comarch SRL	298	677
Comarch Malaysia SDN. BHD.	111	37
Comarch AB	2 559	2 135
Comarch Argentina S.A.	-	-
CAMS AG	-	-
CA Consulting S.A.	163	4 913
Comarch Technologies sp. z o.o.	239	85
MKS Cracovia SSA	53	100
Comarch Management sp. z o.o.	-	-
Comarch Corporate Finance FIZ	-	-
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	-	-

Comarch Healthcare S.A.	1 167	5 138
Comarch Polska S.A.	1 935	3 056
Comarch Pointshub S.A.	6	55
Comarch Infrastruktura S.A.	3	4
iComarch24 S.A.	559	9
Opso sp. z o.o.	38	14
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	46	-
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	-	-
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	-	-
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	-	-
Bonus MANAGEMENT Sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	-	-
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	-	-
SoInteractive S.A.	580	233
Metrum Capital S.A.	-	-
Thanks Again LLC	6	-
Oddział Comarch S.A. w Albanii	141	70
Razem	180 006	146 724

Nota 37

ZAKUPY COMARCH S.A. OD POZOSTAŁYCH JEDNOSTEK GRUPY KAPITAŁOWEJ I JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH (towary i usługi podstawowe)

	2016	2015
Comarch AG	1 401	945
Grupa Comarch SuB	48	265
Comarch SAS	5 108	4 217
Comarch R&D S.à r.l.	-	283
Comarch, Inc.	279	341
Comarch Panama, Inc.	-	-
Comarch Canada, Corp.	-	-
Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City)	-	-
Comarch LLC	546	1 513
Comarch Middle East FZ-LLC	-	-
OOO Comarch	-	-
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	-	-
Comarch Vietnam Company Ltd.	-	-
Comarch Technologies Oy	251	385
UAB Comarch		
Comarch s.r.o.	-	-
Comarch Pointshub Inc		
Comarch Luxembourg S.à r.l.	147	51
Comarch UK Ltd.	81	248
Comarch Swiss AG	-	-
Comarch Chile SpA	1	-
Comarch Sistemas LTDA	-	-
Comarch Software Spain S.L.U.	-	-
Comarch Yazilim A.S.	-	-
Comarch SRL	2	-
Comarch Malaysia SDN. BHD.	4	-
Comarch AB	-	-
Comarch Argentina S.A.	-	-
CAMS AG	-	-
CA Consulting S.A.	4 167	11 037
Comarch Technologies sp. z o.o.	2 951	1 579
MKS Cracovia SSA	425	404
Comarch Management sp. z o.o.	-	-
Comarch Corporate Finance FIZ	-	-

Comarch Management sp. z o.o. SK-A	-	-
Comarch Healthcare S.A.	616	1 379
Comarch Polska S.A.	524	358
Comarch Pointshub S.A.	1 542	602
Comarch Infrastruktura S.A.	2 721	2 070
iComarch24 S.A.	570	504
Opso sp. z o.o.	24	34
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	1 905	1 905
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	-	-
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	-	-
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	-	-
Bonus MANAGEMENT Sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	-	-
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	-	-
SoInteractive S.A.	5 934	4 258
Metrum Capital S.A.	-	-
Thanks Again LLC	105	-
Oddział Comarch S.A. w Albanii	-	164
Razem	29 352	32 542

Zobowiązania handlowe Comarch S.A. wobec jednostek zależnych i stowarzyszonych wynoszą:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Comarch AG	813	656
Grupa Comarch SuB	145	579
Comarch SAS	1 001	683
Comarch R&D S.à r.l.	127	707
Comarch, Inc.	383	62
Comarch Panama, Inc.	-	-
Comarch Canada, Corp.	-	-
Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City)	-	-
Comarch LLC	852	103
Comarch Middle East FZ-LLC	-	-
OOO Comarch	-	-
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	-	-
Comarch Vietnam Company Ltd.	-	-
Comarch Technologies Oy	-	387
UAB Comarch		
Comarch s.r.o.	-	-
Comarch Pointshub Inc	-	-
Comarch Luxembourg S.à r.l.	26	14
Comarch UK Ltd.	21	190
Comarch Swiss AG	406	401
Comarch Chile SpA	-	-
Comarch Sistemas LTDA	-	-
Comarch Software Spain S.L.U.	-	-
Comarch Yazilim A.S.	-	-
Comarch SRL	2	-
Comarch Malaysia SDN. BHD.	1	-
Comarch AB	-	-
Comarch Argentina S.A.	-	-
CAMS AG	-	-
CA Consulting S.A.	4 026	1 809
Comarch Technologies sp. z o.o.	2 321	1 680
MKS Cracovia SSA	149	682
Comarch Management sp. z o.o.	-	-
Comarch Corporate Finance FIZ	-	-
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	-	-

Comarch Healthcare S.A.	508	1 248
Comarch Polska S.A.	-	-
Comarch Pointshub S.A.	1 674	65
Comarch Infrastruktura S.A.	1 878	838
iComarch24 S.A.	271	136
Opso sp. z o.o.	3	2
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	-	-
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	-	-
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	-	-
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	-	-
Bonus MANAGEMENT Sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	-	-
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	-	-
SoInteractive S.A.	1 850	1 932
Metrum Capital S.A.	-	-
Thanks Again LLC	-	-
Oddział Comarch S.A. w Albanii	141	70
Razem	16 598	12 244

Nota 38

INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI ORAZ INNYMI OSOBAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH ODMIENNYCH OD WARUNKÓW RYNKOWYCH – NIE WYSTĄPIŁY

Nota 39

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W COMARCH S.A.

Pracownicy	2016	2015
Etatowi	3 416	3 120
Współpracujący	733	731
Razem	4 149	3 851

Pracownicy	2016	2015
produkcyjni oraz konsultanci techniczni	3 456	3 196
marketing i sprzedaż	344	323
kierownictwo i administracja	349	332
Razem	4 149	3 851

Nota 40

WYNAGRODZENIA OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH (OKRES BIEŻĄCY) W ZŁ

a) Zarząd Comarch S.A.

Lp.	Imię i nazwisko	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	6 396 044,48	5 238 114,78	11 634 159,26
2	Marcin Dąbrowski	1 448 838,14	315 048,60	1 763 886,74
3	Paweł Prokop	659 476,77	158 988,48	818 465,25
4	Andrzej Przewięźlikowski	973 319,72	377 842,45	1 351 162,17
5	Zbigniew Rymarczyk	1 373 210,95	311 070,75	1 684 281,70
6	Konrad Tarański	732 174,13	329 471,09	1 061 645,22
7	Marcin Warwas	2 149 554,34	165 312,78	2 314 867,12
Razem		13 732 618,53	6 895 848,93	20 628 467,46

b) Rada Nadzorcza Comarch S.A.

Lp.	Imię i nazwisko	Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	261 661,96	1 051 894,78	1 313 556,74
2	Maciej Brzeziński	65 361,74	0,00	65 361,74
3	Robert Bednarski	65 000,00	0,00	65 000,00
4	Danuta Drobniak	65 000,00	0,00	65 000,00
5	Wojciech Kucharzyk	65 000,00	0,00	65 000,00
6	Anna Ławrynowicz	65 199,54	0,00	65 199,54
7	Anna Pruska	65 000,00	402 076,82	467 076,82
Razem		652 223,24	1 453 971,60	2 106 194,84

Wynagrodzenia podane w niniejszej notce obejmują wynagrodzenia rzeczywiście wypłacone w 2016 roku (w tym wynagrodzenia premiowe za okresy wcześniejsze, objęte rezerwami na dzień 31 grudnia 2015 r.). Wynagrodzenia nie obejmują niewypłaconych premii za rok 2016 (objętych rezerwami na dzień 31 grudnia 2016 r.) oraz nie obejmują akcji przyznawanych w ramach programu opcyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich bliskich.

Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki

Nie dotyczy.

Nota 41**ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW**

Comarch S.A. korzysta z następujących kredytów:

- kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Kredyt oprocentowany jest stopą zmienną EURIBOR1M+marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 802 tys. EUR, tj. 21 244 tys. PLN (wobec 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lipca 2024 r.
- kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DNB Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 493 tys. EUR, tj. 11 028 tys. PLN (wobec 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2018 r.
- kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu był przelew wierzytelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. W drugim kwartale 2016 roku kredyt został spłacony w całości.
- nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 3 899 tys. EUR, tj. 17 249 tys. zł (wobec 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 28 czerwca 2019 r.
- kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w EUR do kwoty 56 000 tys. PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża.

Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 11 519 tys. EUR, tj. 50 960 tys. zł (wobec 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2023 r.

- kredyt inwestycyjny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 75% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE7 na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 13 333 tys. EUR tj. 58 144 tys. PLN według kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 12 lat i trwa do 15 maja 2028 roku, walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna ustanowiona na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja (SSE7), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. oraz cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE7, zawartej po zakończeniu inwestycji. Na dzień 31 grudnia 2016 roku kredyt nie był uruchomiony. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła po dacie bilansu transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lutego 2028 r.
- kredyt długoterminowy nieodnawialny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 2 508 tys. EUR, tj. 10 938 tys. PLN według kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 43 miesiące i trwa do 16 grudnia 2019 roku, walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość uruchomionego kredytu wynosiła 2 365 tys. EUR, tj. 10 465 tys. PLN. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła po dacie bilansu transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 września 2019 r.
- kredyt inwestycyjny w DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 2 531 tys. EUR, tj. 10 854 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Wykorzystanie kredytu nastąpiło w pierwszym kwartale 2017 roku. Zabezpieczeniem kredytu są: zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania do wysokości 150% kwoty kredytu, cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń, oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku DNB Bank Polska Spółka Akcyjna. Na dzień 31 grudnia 2016 roku kredyt nie był uruchomiony.

Nota 42.

ZNACZĄCE ZDARZENIA DOTYCZĄCE LAT UBIEGŁYCH - NIE DOTYCZY

Nota 43.

ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

a) Daty przekazywania raportów okresowych w 2017 roku

W dniu 5 stycznia 2017 roku raportem bieżącym nr RB-1-2017 Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2017 roku:

- IV kwartał 2016 w dniu 01 marca 2017 roku;
- I kwartał 2017 w dniu 22 maja 2017 roku;
- II kwartał 2017 – Zgodnie z zasadami § 101 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Comarch S.A. nie będzie publikować raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za II kwartał 2017 roku;
- III kwartał 2017 w dniu 17 listopada 2017 roku;
- Raport roczny za 2016 rok w dniu 28 kwietnia 2017 roku;
- Skonsolidowany raport roczny za 2016 rok w dniu 28 kwietnia 2017 roku;
- Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2017 roku w dniu 31 sierpnia 2017 roku.

b) Objęcie udziałów w Geopolis sp. z o.o.

Zarząd Comarch S.A. informował w dniu 17 marca 2017 roku o podpisaniu przez Comarch S.A., listów intencyjnych z Geopolis sp. z o.o. oraz ze współnikami tej spółki, mających na celu ustalenie warunków przeprowadzenia docelowych transakcji:

- zbycia 100% udziałów w Geopolis sp. z o.o. na rzecz Comarch S.A.,
- nabycia przez Comarch S.A. całości autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o.,
- dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. przez Comarch S.A.

Transakcje docelowe miały być zrealizowane w przypadku spełnienia warunków przewidzianych w listach intencyjnych oraz osiągnięciu porozumienia co do pozostałych warunków transakcji do dnia 31 marca 2017 roku. W dniu 31 marca 2017 roku została przekazana informacja o przesunięciu terminu na spełnienie warunków do 3 kwietnia 2017 roku. W dniu 3 kwietnia 2017 roku warunki określone w listach intencyjnych zostały spełnione, w związku z tym transakcje docelowe zostały zrealizowane.

Łączna wartość transakcji docelowych wyniosła 8,05 mln zł.

Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup Geopolis sp. z o.o. pozwolił Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego.

O szczegółach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-2-2017 z dnia 17 marca 2017 roku, nr RB-4-2017 z dnia 31 marca 2017 roku oraz RB-5-2017 z dnia 4 kwietnia 2017 roku.

c) Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia 28 kwietnia 2017 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 76 000 tys. RUB. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 28 kwietnia 2017 r. wynosiła 33 560 tys. EUR, 17 300 tys. USD, 100 tys. GBP oraz 64 000 tys. RUB. Na dzień 28 kwietnia 2017 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 14 706 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 33 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych, a także w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro.

d) Transakcje zamiany stopy procentowej IRS

Spółka Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2017 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu długoterminowego udzielonego w maju 2016 roku przez Bank Handlowy w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została do dnia 30 września 2019 roku.

Spółka Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2017 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w maju 2016 roku przez Bank Handlowy w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została do dnia 29 lutego 2028 roku.

Nota 44.**ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI**

W 2016 roku Spółka nie dokonała istotnych zmian zasad rachunkowości w stosunku do poprzedniego roku obrotowego. Szczegółowy opis stosowanych zasad rachunkowości został opisany w wprowadzeniu do sprawozdania finansowego.

Nota 45.**CHARAKTER I CEL GOSPODARCZY NIEODZWIERCIEDLONYCH W BILANSIE UMÓW, W ZAKRESIE NIEZBĘDNYM DO OCENY ICH WPŁYWU NA SYTUACJĘ MAJĄTKOWĄ, FINANSOWĄ I WYNIK FINANSOWY JEDNOSTKI – NIE DOTYCZY****NOTA 46.****INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA LUB PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH, WYPŁACONYM LUB NALEŻNYM ZA ROK OBROTOWY**

Lp.	Rodzaj usług	Wysokość wynagrodzenia (netto) – zapłacone	Wysokość wynagrodzenia (netto) - należne
2016 rok			
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.			
1	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2016 rok	-	135 000,00 PLN
2	Przegląd sprawozdań półrocznych za I półrocze 2016 roku oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	80 000,00 PLN	-
3	Inne usługi	8 000,00 PLN	-
2015 rok			
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.			
1	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2015 rok	135 000,00 PLN	-
2	Przegląd sprawozdań półrocznych za I półrocze 2015 roku oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	80 000,00 PLN	-

COMARCH

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
COMARCH S.A.
W 2016 ROKU**

Spis treści

1.	Informacje o firmie.....	5
1.1.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA Comarch S.A.....	5
1.2.	Rada Nadzorcza i Zarząd Comarch S.A.	5
2.	Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe	7
2.1.	Wybrane dane finansowe	7
2.2.	Zatrudnienie i zdolności produkcyjne spółki	7
2.3.	Kurs akcji Comarch S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	9
3.	Produkty i usługi oferowane przez Comarch w 2016 roku.....	10
3.1.	Sektor Telekomunikacja	10
3.2.	Sektor Finanse, Bankowość i Ubezpieczenia	14
3.3.	Sektor Technologiczny.....	16
3.4.	Sektor ERP	18
3.5.	Sektor Administracji Publicznej.....	20
3.6.	Sektor Usługi	23
3.7.	Sektor Medycyna	31
4.	Pozycja Spółki na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia ...	32
5.	Struktura sprzedaży	32
5.1.	Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)	32
5.2.	Przychody ze sprzedaży - struktura wg odbiorców (w tys. PLN).....	33
5.3.	Przychody ze sprzedaży - struktura wg rodzaju (tys. PLN)	34
6.	Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa emitenta	35
6.1.	Czynniki wewnętrzne.....	35
6.2.	Czynniki zewnętrzne.....	35
7.	Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożenia	36
7.1.	Ryzyko kredytowe	36
7.2.	Ryzyko zmiany stóp procentowych	36
7.3.	Ryzyko zmiany kursów walut	36
7.4.	Ryzyko płynności finansowej.....	36
8.	Perspektywy rozwoju działalności Spółki oraz przewidywana sytuacja finansowa Spółki w 2017 roku.....	37
9.	Analiza finansowa Spółki	38
10.	Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje.....	42
10.1.	Nieodnawialne kredyty bankowe	42
10.2.	Odnawialne kredyty bankowe	44
10.3.	Pożyczki od podmiotów niepowiązanych	44
10.4.	Poręczenia.....	45
10.5.	Gwarancje bankowe.....	48
11.	Najważniejsze wydarzenia w 2016 roku i po dacie bilansu	49
11.1.	Umowy znaczące dla działalności emitenta	49
11.2.	Pozostałe.....	53
12.	Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków	54
12.1.	Inwestycje kapitałowe	54

12.2. Nieruchomości	56
13. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej.....	56
13.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie	56
13.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 15 czerwca 2016 roku	56
14. Operacje na akcjach Comarch S.A.	58
14.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji Spółki.....	58
14.2. Zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w Comarch S.A.	59
14.3. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu	60
15. Pozostałe wydarzenia 2016 roku i po dacie bilansu	60
15.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2016 roku	60
15.2. Terminy raportów okresowych w 2017 roku.....	60
15.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward.....	60
16. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju	60
17. Powiązania kapitałowe emitenta	62
17.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch	62
17.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2016 roku	63
17.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu.....	64
18. Oddziały Comarch S.A.	64
19. Raport danych pozafinansowych.....	65
20. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe	65
21. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok.....	65
22. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność emitenta i osiągnięte zyski oraz ich ocena	65
23. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową.....	65
24. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.....	65
25. System kontroli programów akcji pracowniczych	66
26. Opis prowadzonej polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej.....	66
27. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	68
27.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta	68
27.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie	68

79 mln PLN
zysku
operacyjnego

**Projekty w
ponad 60
krajach na 5
kontynentach**

749 mln PLN
przychodów
ze sprzedaży

4 276
specjalistów

51 spółek
Grupy na
całym
świecie

Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie
1 415 mln PLN
(31.12.2016)

Niemal 50%
udział
sprzedaży
zagranicznej

1. Informacje o firmie

Firma Spółki:	Comarch Spółka Akcyjna („Spółka”)
Adres Spółki:	31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 A
Telefon:	(12) 646 10 00
Fax:	(12) 646 11 00
Regon:	350527377
Nr identyfikacyjny NIP:	677-00-65-406

1.1. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA Comarch S.A.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 PLN. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2016 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak, Elżbieta Filipiak oraz MetLife OFE.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	1 323 461	16,27	4 707 461	31,12
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56
Inni akcjonariusze	3 880 142	47,71	3 880 142	25,65
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

1.2. Rada Nadzorcza i Zarząd Comarch S.A.

a) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Comarch S.A.	Metrum Capital S.A.
		Ilość akcji / wartość nominalna w PLN	Ilość akcji / wartość nominalna w PLN
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	1 323 461/ 1 323 461 PLN	-
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobnik	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-
Robert Bednarski	Członek Rady	-	-
Anna Pruska	Członek Rady	-	50 000 / 50 000 PLN

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

b) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna w PLN
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	1 997 027 PLN
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 PLN
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 PLN
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Dariusz Duralek, Anna Kleszcz, Maria Smolińska, Iwona Kasprzyk oraz Dorota Klentak-Łyżwa.

c) Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

Nie dotyczy.

d) Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Nie dotyczy.

e) Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w nocie 40 sprawozdania finansowego.

f) Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz zobowiązania zaciągnięte w związku z tymi emeryturami

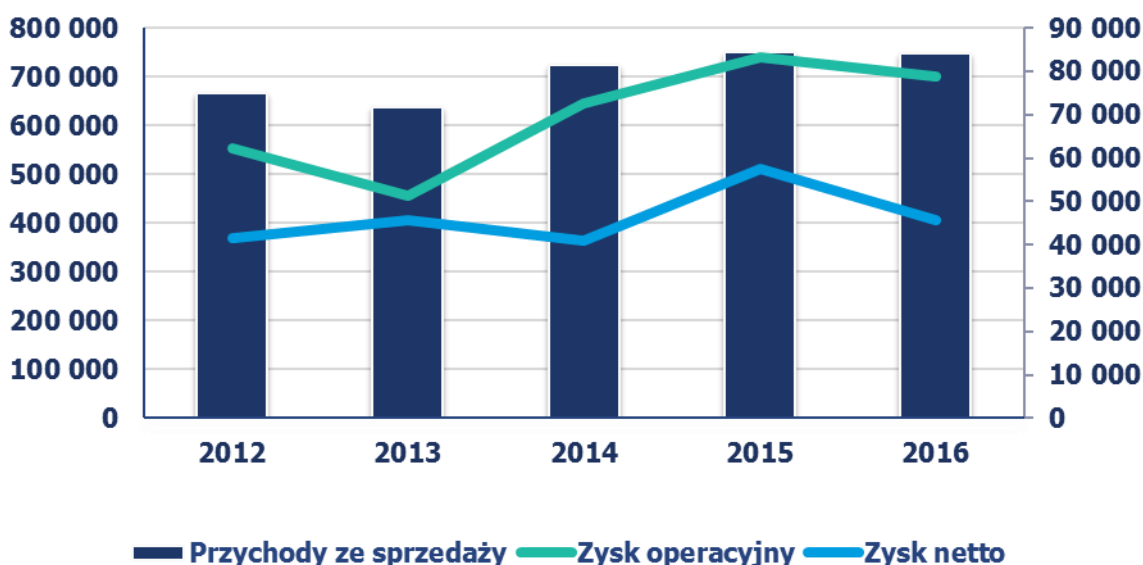
Nie dotyczy.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane dane finansowe

	2016	2015	2014	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	749 213	749 556	724 825	637 692	666 859
Przychody ze sprzedaży rozwiązań własnych	720 021	677 941	638 094	537 902	495 343
Zysk operacyjny	78 834	83 377	72 508	51 305	62 392
EBITDA	114 135	114 881	102 044	80 162	84 779
Zysk netto	45 588	57 683	41 049	45 584	41 604
Zysk na akcję (w PLN)	5,61	7,09	5,06	5,66	5,17
Aktywa	1 162 245	1 117 308	1 041 911	1 009 603	1 060 650
Wartość księgowa	771 742	731 905	677 089	661 046	629 386
Wartość księgowa na akcję (w PLN)	94,89	89,99	83,33	82,10	78,17

W 2016 roku przychody ze sprzedaży utrzymały się na poziomie z roku 2015 (spadek o 0,3 mln PLN, tj. 0,05%). Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 78,8 mln PLN i był niższy o 5,4% w porównaniu do 2015 roku, zysk netto w 2016 roku zmniejszył się wobec roku poprzedniego o 12,1 mln PLN, tj. o 21,0%.

Rentowność operacyjna w 2016 roku spadła z poziomu 11,1% do 10,5%, natomiast rentowność netto spadła z 7,7% do 6,1%.

2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne spółki

W dniu 31 grudnia 2016 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 4 276 osób wobec 3 943 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2015 r.

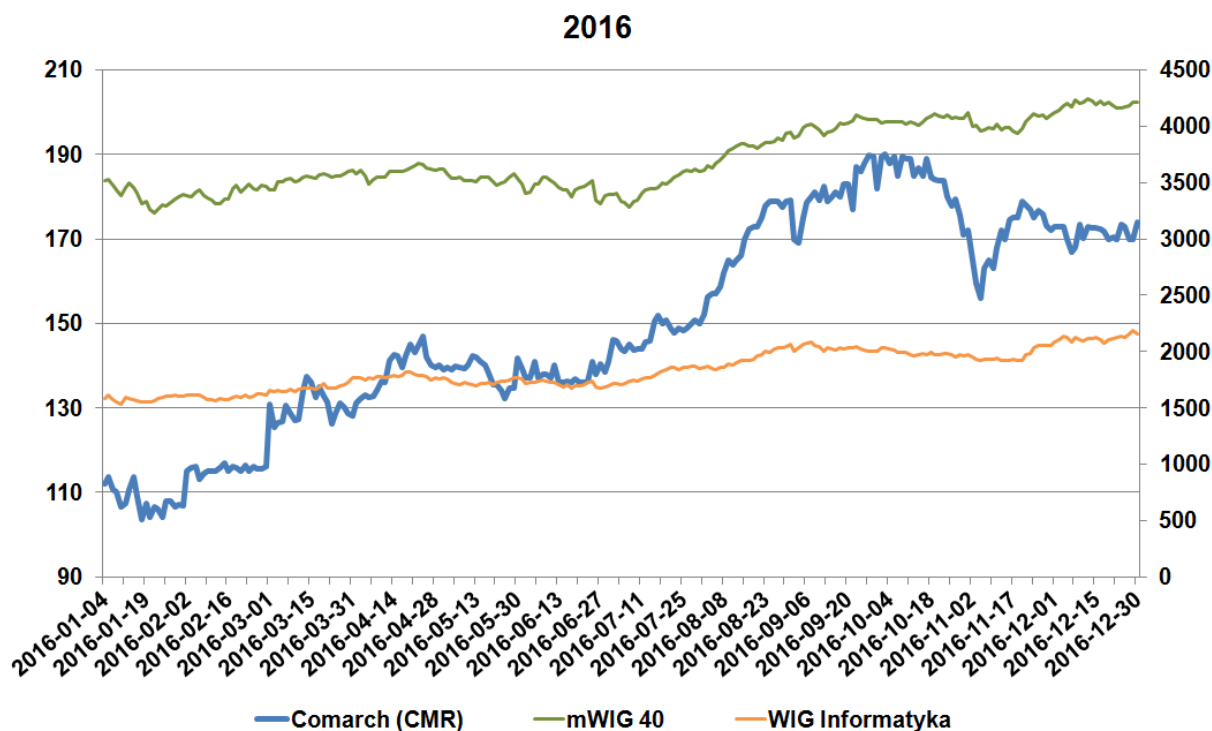
W poniższych tabelach przedstawione zostało przeciętne zatrudnienie w Comarch S.A. w latach 2012-2016:

Ilość osób zatrudnionych	2016	2015	2014	2013	2012
na stałe	3 416	3 120	2 647	2 675	2 426
jako współpracownicy	733	731	548	651	535
Razem	4 149	3 851	3 195	3 326	2 961

Pracownicy	2016	2015	2014	2013	2012
produkcyjni oraz konsultanci techniczni	3 456	3 196	2 620	2 730	2 377
marketing i sprzedaż	344	323	288	306	302
kierownictwo i administracja	349	332	287	290	282
Razem	4 149	3 851	3 195	3 326	2 961

Usługi wykonywane przez Comarch polegają na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych i hardware'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Spółka dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 14 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2016 r. 2 667 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, natomiast 1 609 w innych miastach w Polsce.

2.3. Kurs akcji Comarch S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2016	137,35	103,70
II kwartał 2016	147,00	131,00
III kwartał 2016	189,90	143,50
IV kwartał 2016	190,00	155,90

Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 4 stycznia 2016 r. a 30 grudnia 2016 r. wzrósł ze 112,10 PLN do 174,00 PLN, tj. o 55,2%. W trakcie roku maksymalny kurs wyniósł 190,00 PLN.

<i>dane w PLN</i>	12 miesięcy 2016 / 31.12.2016	12 miesięcy 2015 / 31.12.2015
Kurs zamknięcia na dzień bilansowy	174,00	114,05
Kurs średni w okresie sprawozdawczym	149,82	123,47
Kurs MIN w okresie sprawozdawczym	103,70	103,20
Kurs MAX w okresie sprawozdawczym	190,00	142,00
Wolumen średni w okresie sprawozdawczym	6 314	4 796
Kapitalizacja na dzień bilansowy	1 415 202 726	927 608 453
Wskaźniki dla danych jednostkowych		
P/E na dzień bilansowy	31,02	16,09
P/BV na dzień bilansowy	1,83	1,27
P/S na dzień bilansowy	1,89	1,24

3. Produkty i usługi oferowane przez Comarch w 2016 roku

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, medycyny, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych, urządzenia elektroniczne oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych, a także infrastruktury IT jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

3.1. Sektor Telekomunikacja

Comarch jest dostawcą kompletnych rozwiązań IT dla telekomunikacji. Od 1993 firma wspiera operatorów na 4 kontynentach w optymalizacji kosztów, zwiększaniu efektywności i transformacjach systemów BSS/OSS. Rozwiązania Comarch są połączeniem bogatych funkcjonalności z dużymi możliwościami dopasowania ich do potrzeb klienta, uzupełnionych o szeroką gamę usług. Elastyczne podejście firmy do realizacji projektów oraz różne modele wdrażania systemów umożliwiają operatorom na całym świecie wprowadzanie inteligentnych rozwiązań sieciowych, zwiększanie satysfakcji klientów i sprawne uruchamianie nowych usług cyfrowych, związanych z Internetem Rzeczy (IoT) oraz machine-to-machine (M2M). Tą strategią Comarch zdobył zaufanie i lojalność klientów na całym świecie wśród których znajdują się tak uznane marki jak: Vodafone, T-Mobile, Telefónica, Orange, KPN i MTS.

PRODUKTY

Rozwiązania IoT

Comarch M2M Platform umożliwia dostawcom usług telekomunikacyjnych świadczenie usług związanych z łącznością w technologii M2M na skalę międzynarodową i w środowisku obejmujących wielu dostawców. System pozwala firmom telekomunikacyjnym docierać z wyspecjalizowanymi usługami M2M do takich branż jak: motoryzacja, elektronika, FMCG, dostawcy mediów, banki i instytucje finansowe, służba zdrowia, produkcja, administracja publiczna, bezpieczeństwo, jak również transport i logistyka.

Digital Services Platform to narzędzie do współpracy z partnerami i zarządzania usługami, które umożliwia operatorom telekomunikacyjnym zarządzanie jakością nowoczesnych usług (Internet of Things/ Machine-to-Machine/ usługi w chmurze/ płatności mobilne/ podstawowe produkty telekomunikacyjne oparte o nowe technologie), zarządzanie procesami współpracy między partnerami, a także usprawnienie integracji usług poprzez efektywną dystrybucję zadań pomiędzy partnerów i jednostki organizacyjne wewnątrz firmy. Rozwiązanie pozwala operatorowi na odgrywanie aktywnej roli w branżach takich jak Smart Cities, motoryzacja, służba zdrowia i elektronika.

Comarch M2M Actionable Analytics to moduł zapewniający wymierne korzyści biznesowe dzięki inteligentnemu przetwarzaniu dużych ilości danych (Big Data) i ich precyzyjnej analizie w czasie rzeczywistym. Udostępnia szczegółowe informacje na temat sposobów wykorzystania usług M2M przez klientów końcowych. Ponadto moduł rozwiązuje niektóre problemy związane z jakością usług M2M (quality of service – QoS), ułatwiając wykrywanie urządzeń (lub rodzajów urządzeń) powodujących trudności, wykrywając wzorce i trendy dotyczące danych, a także zapewniając raporty i analizy różnego typu anomalii.

Comarch IoT Monetization Suite łączy w sobie kilka rozwiązań z zakresu zarządzania usługami M2M i IoT, tworząc jedną kompleksową platformę, która umożliwia operatorom efektywne dostarczanie tego typu usług do różnych branż (motoryzacja, sieci handlowe, elektrownie wiatrowe itd.), łatwe ich

rozliczanie, oferowanie wysokiej jakości usług w ramach umów SLA, analizę danych związanych z M2M i IoT oraz oferowanie dowolnego typu nowych usług, z szerokim wyborem modeli cenowych.

Sprzedaż i obsługa klienta

Comarch Customer Management to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. System ten można łatwo integrować z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS. Jest to elastyczne rozwiązanie, które dostarcza kompletny, scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.

Comarch Self-Care zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych sprawny dostęp do dokładnej informacji przez całą dobę. Ten kompleksowy system pozwala abonentom i partnerom na przeglądanie i analizowanie dokumentów finansowych i informacji o ich kontach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz przysyłanie komentarzy do operatora w łatwy i elastyczny sposób. System wspiera również marketing operatora, pełniąc funkcję kanału komunikacji m.in dla reklam i promocji. Comarch Self Care zintegrowany jest z największymi platformami social media dzięki czemu odgrywa istotną rolę w tworzeniu Comarch Omnichannel Experience.

Comarch Sales Channel Management optymalizuje wysiłki sprzedażowe pozwalając dostawcom usług na zwiększenie sprzedaży. Wysoce wydajny moduł Comarch Commission & Incentive umożliwia wdrażanie innowacyjnych strategii i optymalizację planów sprzedażowych. Wstępnie zintegrowana aplikacja CESMA umożliwia sprawdzenie najbardziej aktualnych danych o klientach z dowolnego miejsca w dowolnym czasie. Comarch Logistics Management pozwala zaś na weryfikację, kontrolę i automatyzację zasobów dostępnych w punktach sprzedaży.

Biling i rozliczenia finansowe

Comarch Convergent Billing System to nowoczesne narzędzie, które pozwala każdej firmie telekomunikacyjnej na naliczanie należności za dowolny typ usługi w czasie rzeczywistym, personalizację ofert dla klientów i łatwiejsze zarządzanie nowymi modelami biznesowymi we współpracy z partnerami, co jest kluczowe dla osiągnięcia sukcesu w obecnych realiach rynku telekomunikacyjnego i Internetu Rzeczy.

Comarch Inter-Partner Billing służy do rozliczeń między operatorami oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. System umożliwia optymalizację relacji z partnerami biznesowymi w kraju i za granicą oraz daje możliwość rozliczania za pomocą jednej platformy wszelkich typów usług (w tym głosowych, transferu danych, usług premium) w wielu modelach biznesowych, takich jak dostarczanie platformy, odsprzedaż i handel hurtowy.

Systemy BSS

Comarch B2B Solution to rozwiązanie dedykowane BSS/OSS, wspierające operatorów telekomunikacyjnych w obszarze sprzedaży usług B2B. Narzędzie koncentruje się na krytycznych problemach związanych z segmentem B2B, takich jak zapewnienie unikatowego podejścia sprzedażowego dla różnych rozmiarów firm, dostarczanie i wsparcie szerokiej gamy produktów i usług personalizowanych, zarządzanie umowami SLA i skomplikowanymi procesami service fulfillment. System wspiera różnorodne i złożone scenariusze bilingowe.

Comarch Smart BSS jest kompletnym preintegrowanym rozwiązaniem, które pozwala dostawcom usług telekomunikacyjnych kompleksowo zarządzać procesami "Request-to-Answer", "Order-to-Payment", "Usage-to-Payment", "Request-to-Change", "Termination-to-Confirmation" oraz "Problem- / Complaint-to-Solution" za pomocą aplikacji do zarządzania klientami oraz samoobsługowego portalu dla abonentów. Rozwiązanie dedykowane jest dla operatorów lokalnych oraz mniejszych firm telekomunikacyjnych, takich jak dostawcy Internetu, sieci telewizji kablowej i satelitarnej czy operatorów wirtualnych.

Comarch MVNO/MVNE to rozwiązanie dostosowane do modeli biznesowych MVNO (Mobile Virtual Network Operators) i MVNE (Mobile Virtual Service Enablers). Dzięki niemu dostawcy usług telekomunikacyjnych mogą uruchamiać efektywne kosztowo usługi, często targetowane na segmenty

niszowe, i w ten sposób generować dodatkowe przychody. Comarch MVNO/MVNE pozwala operatorom w łatwy sposób zarządzać relacjami z klientami i partnerami biznesowymi oraz portfelem oferowanych usług i przepływami przychodów.

Inteligentne sieci przyszłości

Comarch SDN/NFV to rozwiązanie łączące usługi typu Software Defined Networking z usługami Network Function Virtualization. Narzędzie przygotowuje firmę do pełnego przejścia do ery digital services i Internetu Rzeczy, pozwalając jednocześnie na znaczące obniżenie kosztów OPEX i CAPEX oraz wyższy zwrot z inwestycji sieciowych. NFV / SDN umożliwia przekształcenie węzłów sieci w micro-datacenters, mogące hostować nie tylko software'owo zaimplementowane funkcje sieciowe, ale także aplikacje klientów. Sieć może zostać przekształcona w rozproszoną platformę dynamicznie dopasowującą się do aplikacji klienta i alokującą zasoby w zależności od potrzeb.

Comarch Self-Organizing Network odpowiada na wyzwania związane z automatyzacją usług i synchronizacją tego procesu z celami biznesowymi operatorów. Koncepcja samoorganizującej się sieci towarzyszy wdrażaniu technologii LTE i migracji do sieci 4G. Narzędzie Comarch SON umożliwia zwiększanie zadowolenia klientów poprzez wprowadzenie paradygmatów "plug & play", "samo-optymalizacji" i "samo-leczenia" sieci.

Comarch SON Integration Box - to rozwiązanie odpowiedzialne za integrację narzędzi scentralizowanej, samoorganizującej się sieci SON (Self-Organizing Network) z istniejącym środowiskiem OSS. SON Integration Box pełni rolę centralnego węzła wymiany różnego rodzaju danych. Rozwiązanie gromadzi plany sieci SON i przesyła je do odpowiednich narzędzi oraz wprowadza do SON informacje z sieci fizycznej. Dane zbierane są z wielu źródeł zewnętrznych, a następnie wstępnie przetwarzane na użytek SON.

Customer-Centric OSS – transformacja środowiska OSS w kontekście dbania o satysfakcję klienta oznacza zmianę sposobu patrzenia na sieć przez pryzmat infrastruktury i koncentrację na kliencie końcowym. Podstawowym celem inwestycji w sieć jest poprawienie jakości usług dostarczanych do klientów, dzięki czemu operatorzy mogą łączyć parametry techniczne i inne dane z tym, jak przekładają się one na poziom zadowolenia abonentów.

Zapewnienie wysokiej jakości usług i sieci

Comarch Customer Experience Management oparty na zintegrowanych systemach OSS i BSS pozwala operatorom na wgląd w postrzeganie usług przez klienta końcowego, a tym samym na zarządzanie siecią i usługami na poziomie gwarantującym jak najwyższą satysfakcję klientów. Produkt ten może być zintegrowany z modułami Comarch Service Monitoring oraz Comarch Service Quality Management, umożliwiając przejście od tradycyjnego zarządzania siecią do zarządzania praktycznego, którego podstawowym celem jest poprawa satysfakcji klientów (ang. customer experience).

Comarch Service Quality Management umożliwia zmianę tradycyjnego zarządzania wydajnością sieci, które koncentruje się na urządzeniach sieciowych, na zarządzanie rzeczywistą jakością dostarczanych usług, skoncentrowane na kliencie końcowym. Wgląd w to, jak klienci odbierają usługi i ich jakość, umożliwia ustawienie priorytetów związanych z zarządzaniem wydajnością sieci na bazie przewidywanego wpływu na doświadczenie klienta i pomaga zapobiec problemom z siecią i usługami, zanim odczuje je klient (poprzez analizę trendów oraz prognozy).

Comarch Service Assurance pozwala operatorom telekomunikacyjnym na monitorowanie skomplikowanych usług sieciowych oraz automatyzację wykrywania przyczyn problemów w sieci. System pozwala na kontrolowanie procesu zarządzania jakością usług (service assurance) z poziomu jednej, centralnej aplikacji.

Comarch OSS/BSS Data Analytics - przetwarza dane zebrane przez sieć telekomunikacyjną (która dla operatora sieci stanowi kluczowy punkt kontaktu z klientem) w czasie rzeczywistym, łączy je z informacjami pochodzącymi z systemów zewnętrznych (takimi jak Performance Management, Fault Management, Network Inventory i CRM) i porządkuje je. Comarch OSS/BSS Data Analytics zestawia ze sobą dane z tych źródeł aby stworzyć kompleksową analizę w czasie rzeczywistym i zapewnić wgląd w to, jak klienci postrzegają dostarczane im usługi. W oparciu o posegregowane dane system sugeruje

podjęcie konkretnych działań lub uruchamiania je automatycznie. Comarch OSS/BSS Data Analytics uwzględnia rzeczywiste doświadczenia klienta związane z korzystaniem z konkretnej usługi sieciowej, a tym samym skutecznie pomaga firmom telekomunikacyjnym poprawić wskaźnik Net Promoter Score oraz poziom zadowolenia klienta.

Zarządzanie siecią i planowanie

Comarch Network Inventory Management przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych, umożliwia zarządzanie siecią telekomunikacyjną oraz prezentuje obecny, historyczny i przyszły stan sieci telekomunikacyjnej i IT. System umożliwia modelowanie połączeń, planowanie, projektowanie i konfigurowanie sprzętu, nadawanie i kontrolowanie adresów, numerowanie zasobów i sporządzanie raportów. Dostarcza on też szczegółowej informacji o elementach sieciowych i pozwala użytkownikom przeszukiwać bazę danych według różnych kryteriów.

Comarch Network Planning pozwala na kompleksowe i efektywne zarządzanie planowaniem, rozbudową i optymalizacją procesów sieciowych. Rozwiązanie umożliwia pełną kontrolę nad procesami strategicznymi, administracyjnymi i technicznymi za pomocą jednej platformy OSS, co zapewnia niespotykaną dotąd widoczność procesów biznesowych.

Comarch Auto-discovery & Reconciliation - to skuteczne narzędzie do zarządzania siecią, zapewniające kompleksowy, rozbudowany i aktualny wgląd w wieloobszarową sieć opartą o wielu dostawców. System wspiera rekoncepcję sieci radiowych RAN, sieci transportowych, podstawowych, sieci dostępu i domen IT. Dodatkowo, dzięki integracji z modułem Network Inventory, rozwiązanie zapewnia jeden całościowy i zintegrowany widok sieci na żywo.

Comarch Configuration Management umożliwia operatorom automatyzację ważnego obszaru zarządzania konfiguracją sieciową. Produkt może być dostarczony jako część szerszego rozwiązania do usprawniania i planowania sieci – Comarch NG Network Planning.

Comarch Network Consolidation for M & A - pozwala firmom telekomunikacyjnym na efektywną organizację i uproszczenie procesów planowania i konsolidacji sieci w projektach przejęcia i łączenia się spółek. Rozwiązanie powstało na bazie kilku elementów portfolio OSS Comarch nowej generacji. Comarch Network Consolidation zawiera również specjalny system parowania i klasyfikacji, który powstał na potrzeby tego rozwiązania i zwiększa jego możliwości w zakresie planowania zasobów sieciowych. Umożliwia on automatyczny benchmarking i wybór lokalizacji.

Tworzenie i dostarczanie usług

Comarch Product Catalog pozwala na uproszczenie architektury IT, przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów oraz na kompleksowe zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, wyznaczać powiązania między produktami i definiować, które z nich się wykluczają lub mogą być sprzedawane wyłącznie w ramach większych pakietów. System określa potencjalnych klientów docelowych, lokalizację i wiele innych parametrów. Produkt bazuje na TM Forum Information Framework, nazywanym też Shared Information Data model (SID).

Comarch Omnichannel Order Management to rozwiązanie przeznaczone do automatyzacji oraz przyspieszenia realizacji procesu „Order-to-cash” począwszy od złożenia zamówienia, poprzez jego obsługę i realizację aż do naliczenia należności. Comarch Order-to-Cash Automation skraca czas wprowadzania na rynek nowych usług i produktów dzięki oparciu rozwiązania wokół centralnego katalogu produktów i usług, który pełni rolę miejsca definiującego produkt. Proces w warstwie biznesowej i technologicznej obsługiwany jest przez Comarch Customer Order Management oraz Comarch Service Order Management.

Comarch Service Fulfillment wspiera proces tworzenia i dostarczenia usługi do klienta od powstania koncepcji, przez jej modelowanie i odpowiednią orkiestrację operacji sieciowych. Rozwiązanie pozwala operatorom na automatyzację tego procesu i na szybsze wprowadzanie nowych usług na rynek. System zakłada, że nowe usługi budowane są ze wstępnie zdefiniowanych elementów zarządzanych w katalogu usług, dzięki czemu operatorzy mogą szybciej dostarczać je do klienta i zachować wysoką innowacyjność

oferowanych produktów. Proces dostarczania usługi realizowany jest ponad istniejącymi silosami technologicznymi, co pozwala na stopniową transformację bez konieczności dużych inwestycji.

Comarch Service Inventory pozwala na zarządzanie siecią z perspektywy usług. Produkt ten, wstępnie zintegrowany z Comarch Service Catalog, opisuje usługi zgodnie z modelem TMF SID, który wyróżnia usługi klienckie (Customer Facing Services– CFS) oraz usługi sieciowe (Resource Facing Services– RFS).

Profesjonalne usługi

Doradztwo biznesowe wspiera operatorów telekomunikacyjnych i dostawców technologii w optymalizacji i automatyzacji procesów biznesowych oraz w zwiększeniu efektywności w zakresie OSS/BSS poprzez przebudowę architektury i konfiguracji środowisk IT. Oferta Comarch zbudowana została na trzech podstawach: bogatym portfolio usług biznesowych, kompleksowej odpowiedzialności za wdrożenie i rezultaty biznesowe oraz doświadczeniu i znajomości branży.

Managed Services (usługi zarządzane) to zestaw usług z zakresu modernizacji środowiska BSS/OSS, które przekładają się na poprawę efektywności procesów biznesowych, ograniczenie kosztów i zachowanie wysokiej jakości świadczonych usług. Comarch oferuje usługę outsourcingu zarządzania systemami i procesami, co pozwala klientom na optymalizację procesu dostarczania usług do odbiorcy końcowego oraz na zwiększenie ich dostępności, przy jednoczesnej redukcji kosztów operacyjnych i nakładów pracy. Produkty Comarch, wraz z komponentami firm trzecich i usługami Data Center, gwarantują transformację do modelu usług zarządzanych nowej generacji i umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług konsultingu w zakresie biznesu i IT.

Transformacje BSS/OSS to usługi pozwalające na personalizację i poprawę jakości usług świadczonych przez operatora, a także na kierowanie ich do określonego grona odbiorców. Transformacje BSS/OSS wspierają kompleksową, wielopoziomową transformację środowiska IT opartą o produkty i infrastrukturę Comarch oraz o otwarty model współpracy. Usługi umożliwiają stworzenie zunifikowanej, zestandaryzowanej architektury systemu zgodnej ze wskaźnikami KPI operatora.

Kompleksowe dostarczanie projektów to zestaw usług Comarch zapewniający operatorowi oprogramowanie efektywnie integrujące się z istniejącym środowiskiem IT, zawierające zarówno systemy i komponenty od dostawców zewnętrznych, jak i rozwiązania autorskie Comarch. Pakiet przewiduje zaprojektowanie od podstaw niektórych procesów biznesowych i zapewnia kompletną, bezpieczną migrację danych oraz nieprzerwane sprawne działanie systemów, a na późniejszych etapach również wsparcie w rozwiązywaniu problemów związanych z utrzymaniem, szkolenia dla wybranych pracowników i aktualizację systemów.

3.2. Sektor Finanse, Bankowość i Ubezpieczenia

Od ponad 20 lat Comarch dostarcza systemy informatyczne dla największych instytucji finansowych, w szczególności dla banków, domów maklerskich, ubezpieczycieli oraz firm zarządzających aktywami i funduszami. Jako jeden z największych producentów oprogramowania w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, Comarch może poszczycić się wieloma liniami produktowymi, bogatym zbiorem kompetencji, a przede wszystkim liczną grupą zadowolonych klientów, m.in. UniCredit, ING, Raiffeisen, BGŻ BNP Paribas, Alior Bank, Swiss Life, Ergo, Oney, Allianz. Nasza oferta obejmuje zarówno gotowe rozwiązania własne, rozwiązania dedykowane, jak również usługi doradcze i prace integracyjne.

PRODUKTY

Comarch Asset Management jest wielomodułową platformą przeznaczoną dla towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, firm zarządzających aktywami oraz towarzystw ubezpieczeniowych. Rozwiązanie wspiera procesy zarządzania aktywami, wyceny i księgowości funduszy, pomiaru ryzyka i efektywności portfeli oraz raportowania regulacyjnego. Składa się z modułów: Comarch Portfolio Management, Comarch Fund Valuation, Comarch Performance Attribution & Risk, Comarch Regulatory & Portfolio Reporting i Comarch Fund Portal.

Comarch Commission & Incentive jest systemem internetowym składającym się z wielu funkcjonalnych modułów. W pełnym zakresie obsługuje zarządzanie siecią sprzedaży, naliczenia i rozliczenia prowizji, rejestr szkoleń sieci sprzedaży, generowanie dokumentów oraz raportowanie. Przeznaczony jest dla towarzystw ubezpieczeniowych, banków i pozostałych przedsiębiorstw, których działalność wiąże się z zarządzaniem rozbudowaną siecią sprzedaży i skomplikowanymi politykami prowizyjnymi.

Comarch Corporate Banking to wielokanałowa i wieloproduktowa platforma przeznaczona do obsługi klientów korporacyjnych oraz średnich przedsiębiorstw. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom, modułowości oraz szerokim możliwościom konfiguracyjnym platforma spełnia oczekiwania nawet najbardziej wymagających banków. Dzięki integracji z systemami banku, jest uniwersalnym, kompletnym, wydajnym i bezpiecznym narzędziem usprawniającym obsługę transakcji oraz pozwalającym na automatyzację procesów biznesowych i obniżenie ich kosztów. Łatwo integruje się z systemami ERP klientów, dzięki czemu firmy obsługujące dziesiątki tysięcy operacji dziennie zyskują efektywne narzędzie automatyzacji procesów i usprawnienia ich codziennej działalności.

Comarch CRM & Loyalty for Banking to platforma narzędziowa kompleksowo wspierająca procesy związane z budowaniem i utrzymywaniem relacji z klientami. Pozwala na badanie efektywności doradców oraz sprawne zarządzanie kanałami dystrybucji produktów. Te przeznaczone dla banków i pozostałych instytucji finansowych narzędzia kładą duży nacisk na utrwalanie relacji z klientami w oparciu o strategię profesjonalnej komunikacji. W skład rozwiązania wchodzi moduły Comarch Virtual Marketplace (z możliwością integracji z Comarch Beacon), Comarch Campaign Management oraz Comarch Customer Relationship Management – Branch Office.

Comarch Custody 2 jest nowoczesnym, systemem referencyjnym przeznaczonym do kompleksowej obsługi operacji bankowych w zakresie obrotu papierami wartościowymi w instytucjach finansowych różnej wielkości. Zapewnia obsługę podstawowych i zaawansowanych procesów, w tym podstawową ewidencję stanów portfela klientów i pozycji własnych, pełną automatyzację komunikacji, a także rozliczenia transgraniczne i obsługę zabezpieczeń. W systemie położono nacisk na wsparcie różnego typu operacji aktywnej instytucji finansowej: rozrachunków transakcji rynkowych, obsługi zdarzeń korporacyjnych, szerokiego zakresu sprawozdawczości banku oraz komunikacji z izbami rozliczeniowymi, klientami i kontrahentami zgodnie z najnowszymi standardami wymiany danych (SWIFT, ISO20022).

Comarch Insurance Agent Essentials jest platformą, której zadaniem jest zintegrowanie wielu systemów biznesowych oraz dostarczenie intuicyjnego i ergonomicznego interfejsu pracy, spójnego zarówno dla agentów, pracowników oddziałów i call center, jak i przedsiębiorstw współpracujących, czyli agencji, multiagencji i brokerów. Platforma odpowiada na potrzeby użytkowników biznesowych i może działać zarówno w trybie online, jak i offline. Jest to istotna zaleta rozwiązania biorąc pod uwagę mobilność agentów ubezpieczeniowych i likwidatorów szkód.

Comarch Loan Origination to platforma zapewniająca kompleksową obsługę procesów kredytowych. Sprawdza się zarówno w przypadku produktów skierowanych do klientów indywidualnych, jak i biznesowych tj. mikroprzedsiębiorstw, firm z sektora MSP czy korporacji. Rozwiązanie stworzono w oparciu o autorskie narzędzie Comarch Business Process Management, dzięki któremu wszystkie parametry produktu kredytowego, jak również sam proces oraz powiązane z nim ekrany i wydruki, mogą być konfigurowane w zależności od potrzeb.

Comarch Smart Finance jest platformą bankowości detalicznej, w której skonsolidowano bankowość internetową i mobilną, zarządzanie finansami osobistymi oraz udoskonalone kanały komunikacyjne. To również inteligentne rozwiązanie pełniące funkcję doradcy, który przeprowadza precyzyjną analizę finansową, umożliwiając klientom detalicznym banków, takim jak osoby fizyczne lub małe firmy, podejmowanie na tej podstawie decyzji inwestycyjnych bądź oszczędnościowych. Przyczynia się do wzrostu lojalności klientów banków, gdyż stwarza możliwość skutecznego dopasowania oferty produktowej do jego potrzeb, po dokonaniu analizy zachowań klienta rekomendując ofertę, która potencjalnie powinna go zainteresować.

Comarch Wealth Management jest wielomodulową platformą skierowaną do segmentu bankowości prywatnej i zarządzania bogactwem. Wspiera procesy zarządzania majątkiem klientów realizowane w

ramach obsługi osobistej oraz w kanale samoobsługowym, w tym m.in. analizę sytuacji finansowej klienta, ocenę profilu ryzyka, planowanie finansowe, strategiczną alokację aktywów, rekomendacje w zakresie produktów finansowych czy raportowanie wyników inwestycyjnych. Składa się z modułów: Comarch Investment Advisor, Comarch Client Front-End, Comarch Client Reporting, Comarch Portfolio Management oraz Comarch Performance Attribution & Risk.

Comarch Global IT Services to kompleksowe usługi dla wymagających klientów, którzy szukają wydajnego i stabilnego systemu IT. W ramach Comarch Global IT Services dostępne są cztery główne kategorie usług: Outsourcing IT/Data Center, Community Cloud, Security & Monitoring oraz Comarch Big Data.

3.3. Sektor Technologiczny

Sektor koncentruje swoje działania na rozwoju bezpiecznych rozwiązań end-to-end sprzętu i oprogramowania komputerowego dla klientów B2B. Bazą rozwojową jest doświadczenie zdobyte w zakresie prototypowania, produkcji oraz kontroli jakości oferowanych rozwiązań z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego.

Własny ośrodek R&D oraz uruchomiona w 2016 roku linia produkcyjna (IoT Lab) gwarantuje najwyższą jakość produkowanej elektroniki oraz zgodność technologii z bieżącymi trendami, jak również standardami branżowymi.

PRODUKTY

INTERNET RZECZY (INTERNET OF THINGS)

Comarch IoT Platform – to elastyczna platforma do zarządzania inteligentnymi oraz mobilnymi urządzeniami w chmurze. Platforma ta umożliwia konfigurację, zarządzanie oraz monitorowanie komunikacji pomiędzy urządzeniami w sieci, co przekłada się na wzrost efektywności zarządzania procesami oraz obniżenie kosztów zarówno działalności operacyjnej jak i wykorzystywanych zasobów.

Comarch Smart Lighting – to rozwiązanie bazujące na Comarch IoT Platform, która umożliwia szybką konfigurację i zarządzanie inteligentnym oświetleniem w mieście, budynkach użyteczności publicznej czy w przemyśle. Rozwiązanie to wykorzystuje również inteligentny moduł Smart Lighting, który pozwala przemienić istniejącą infrastrukturę oświetleniową w inteligentny system.

Comarch beacon – to mały nadajnik transmitujący ciągły sygnał radiowy w technologii Bluetooth Low Energy. Urządzenie, poprzez dedykowaną aplikację mobilną pozwala na nawiązanie indywidualnego dialogu z klientem, wykorzystując do tego takie funkcjonalności jak: wysyłanie wiadomości kontekstowych, komunikacje w czasie rzeczywistym, nawigacje wewnątrz budynku czy mikro-lokalizacje.

Comarch IoT Hub – to aktywna wersja Comarch beacon, która zapewnia dwustronna komunikację pomiędzy urządzeniami a Comarch IoT Platform. Rozwiązanie oferuje bezpieczną i stabilną komunikację krótkiego zasięgu w oparciu o różnorakie protokoły komunikacyjne, zdalną kontrolę oraz zarządzanie podłączonymi urządzeniami elektronicznymi.

ZARZĄDZENIE PRACOWNIKAMI W TERENIE

Comarch Field Service Management – służy do planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań pracowników wykonujących swoje zadania w terenie. System pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, dzięki możliwości przypisywania do zadań tych pracowników, którzy posiadają najbardziej odpowiednie kompetencje oraz lokalizacje w terenie przyczyniając się przy tym do optymalizacji kosztów pracy i zużycia paliwa.

BEZPIECZEŃSTWO W SIECI

Comarch tPro Family – to rodzina urządzeń wyposażonych w certyfikaty i klucze publiczne oparte na mechanizmie krzywych eliptycznych (ECC). W przeciwieństwie do dzisiejszych najczęściej używanych algorytmów, mechanizm ECC zapewnia wyższy poziom bezpieczeństwa. Dodatkowym czynnikiem

zwiększającym bezpieczeństwo jest wymuszona interakcja pomiędzy użytkownikiem a urządzeniem kryptograficznym, zmuszająca do świadomej autoryzacji każdej transakcji.

Comarch SecureAccess - to narzędzie przeznaczone do zarządzania, zdalnego monitorowania i wewnętrznego dostępu do zasobów serwerowych. Dodatkowo wyposażone w mechanizm konfiguracji limitu czasu sesji oraz automatycznego powiadomienia o nieautoryzowanej próbie dostępu do serwera.

Comarch IAM DRACO - to oprogramowanie ułatwiające zarządzające tożsamością i dostępem do systemów informatycznych organizacji. Budowane od podstaw z myślą o mechanizmie pojedynczego logowania (ang. single sign-on, SSO), kontroli dostępu opartej na rolach (ang. role-based access control) oraz rozliczalności użytkowników.

Comarch CryptoProvider – to rodzaj middleware, który umożliwia komunikację z kartami kryptograficznymi i tokenami za pośrednictwem przeglądarek internetowych. Działa na platformach Windows, Linux i macOS we wszystkich rodzajach przeglądarek.

Comarch Cyber Security Professional Services świadczy usługi w zakresie opracowania i wdrożenia polityki bezpieczeństwa, jak również przeprowadzania audytu informatycznego w organizacji. Nowością jest wdrożenie usługi C2SOC (Comarch Cyber Security Operations Center) służącej do wczesnego wykrywania oraz eliminowania cyberataków mogących mieć wpływ na działalność biznesową klienta. Usługa C2SOC jest czynna przez 24 godziny na dobę, przez cały rok.

KRÓTKOSERYJNA PRODUKCJA ELEKTRONIKI

Hala produkcyjna - Comarch posiada innowacyjną linię produkcyjną, która umożliwia krótkoseryjną produkcję prototypów elektroniki użytkowej w bardzo krótkim okresie czasu. Comarch wspiera swoich klientów podczas całego procesu ich prototypowania, jak również świadczy usługi z zakresu wzornictwa przemysłowego, rozwoju oprogramowania oraz kontroli jakości.

Comarch IoT Lab - W IoT Lab budowane są prototypy spełniające najwyższe standardy branżowe w zakresie bezpieczeństwa oraz doświadczenia użytkownika. Usługi oferowane przez IoT Lab obejmuje proces tworzenia projektu form przemysłowych, wizualizację 3D, projektowanie elektroniki i oprogramowania, tworzenie projektu technicznego i dokumentacji oraz przygotowanie finalnego prototypu.

MOBILNOŚĆ

Tworzenie aplikacji – to usługa polegająca na projektowaniu aplikacji mobilnych zgodnie z wymaganiami klienta, przy wykorzystaniu wiedzy i doświadczeń z zakresu bezpieczeństwa w sieci oraz logiki i intuicyjności samej aplikacji w kontakcie z odbiorcą.

Konsultacje User Experience – polegają na kompleksowym badaniu zachowań i profili użytkowników, celem projektowania aplikacji intuicyjnych i przyjaznych użytkownikom końcowym.

Kontrola jakości i testy – to kompleksowe planowanie i zarządzanie procesem testowania aplikacji mobilnych.

CERTYFIKACJA

Narzędzia certyfikujące umożliwiają skuteczne zarządzanie procesem certyfikacji urządzeń oraz aplikacji. Dodatkowo pozwalają na sprawdzanie zgodności z założonymi standardami oraz automatyczne wydawanie certyfikatów na podstawie przyjętych wcześniej wymagań.

SYSTEMY WBUDOWANE (EMBEDDED SYSTEMS)

Comarch oferuje wizjonerskie rozwiązania systemowe oraz produktowe z obszaru systemów wbudowanych. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji międzynarodowych projektów z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego jest gwarancją zgodności technologii z bieżącymi trendami oraz standardami branżowymi oferowanych rozwiązań.

KONTROLA JAKOŚCI (QUALITY ASSURANCE)

Comarch świadczy usługę kontroli jakości systemów informatycznych. Usługa kontroli jakości obejmuje opracowanie specyfikacji zawierającej analizę wymagań klienta; opracowanie scenariuszy testowych wraz z opracowaniem dokumentacji; automatyzację testów i ich realizację; przeprowadzenie analiz mających na celu wprowadzenie ulepszeń, jak również kontrole poaudytową.

OUTSOURCING

Outsourcing dostarczany przez Comarch świadczony jest w obrębie outsourcingu procesów, R&D, systemów oraz know-how (zasobów ludzkich). Współpraca z Comarch pozwala na ograniczenie kosztów, czasu oraz ryzyka prowadzonych projektów.

3.4. Sektor ERP

Comarch ERP Altum – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Przeznaczona jest również dla holdingów. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta ponad 5000 firm z różnych branż, 400 firm rocznie decyduje się na jego wdrożenie do zarządzania głównymi procesami biznesowymi. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Optima – program dla mikro, małych i średnich firm, obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Wraz z dodatkowym modułem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch ERP Optima stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XT – innowacyjna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową lub aplikację instalowaną pobraną z Windows Store lub aplikacje mobile na Android i iOS. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom w Polsce, Francji i Niemczech. Głównymi jego zaletami jest prostota użytkowania, pełna automatyzacja procesów, możliwość integracji z biurem rachunkowym, portalem Wszystko.pl, Comarch e-Sklep oraz Comarch BI Point. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej w pełnym modelu omnichannel. Pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch Mobile – pakiet aplikacji mobilnych wspierający systemy klasy ERP: Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. W skład tego pakietu wchodzi: **Comarch Mobile Zarządzanie, Comarch Mobile Sprzedaż, Comarch Mobile Monitorowanie, Comarch Mobile mPOS i Comarch Mobile Serwis**. Comarch Mobile Zarządzanie to aplikacja webowa umożliwiająca zarządzanie pracownikami mobilnymi oraz osiągniętą przez nich sprzedażą z poziomu jednej aplikacji uruchomionej na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Umożliwia monitorowanie efektów pracy oraz aktualnego położenia pracowników i zarejestrowanych przez nich tras. Comarch Mobile Sprzedaż to aplikacja typu SFA umożliwiająca pracę na smartfonie lub tablecie pracujących na platformie Android, wspierająca pracę pracowników pracujących w terenie, m.in. przedstawicieli handlowych. Comarch Mobile mPOS to aplikacja do obsługi sprzedaży w sklepach typu pop-up store oraz dla asystentów sprzedaży. Comarch Mobile Monitorowanie to aplikacja pozwalająca rejestrować pozycje GPS pracowników. Comarch Mobile Serwis to aplikacja przeznaczona dla pracowników działów serwisowych realizujących naprawy urządzeń na miejscu u klienta.

Comarch WMS – rozwiązanie umożliwiające kompleksową obsługę magazynu wysokiego składowania. W skład pakietu wchodzi: **Comarch WMS Zarządzanie** oraz **Comarch WMS Magazynier**. Comarch

WMS Zarządzanie to narzędzie przeznaczone do zarządzania logistyką magazynową firmy m.in. poprzez definiowanie struktury magazynowej, obsługę nośników, przydzielanie dyspozycji magazynowych, monitorowanie pracy magazynierów. To aplikacja webowa, którą można uruchomić na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Comarch WMS Magazynier wspiera pracę magazynierów na kolektorach danych z możliwością pracy w trybie online. Aplikacja umożliwiającą przyjmowanie, wydawanie, przesuwanie oraz inwentaryzowanie towarów

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

Comarch BI Point – autorskie narzędzie raportowe umożliwiające tworzenie i przeglądanie interaktywnych raportów i kokpitów managerskich online, skierowane głównie do analityków, kontrolerów oraz kadry zarządzającej. Responsywność aplikacji pozwala na korzystanie z niej także na urządzeniach mobilnych. Poprzez intuicyjny interfejs i wiele form wizualizacji zapewniona jest łatwość obsługi dla użytkownika. Narzędzie wykorzystywane jest w każdego rodzaju i wielkości przedsiębiorstwach – możliwość udostępniania raportów innym użytkownikom, z różnych lokalizacji geograficznych oraz różnych systemów operacyjnych, zapewnia jego elastyczność i uniwersalność.

Comarch IBARD – proste w użyciu, wielofunkcyjne narzędzie m.in. do automatycznego backupu, synchronizacji plików pomiędzy urządzeniami oraz wspólnej pracy grupowej na dokumentach. Usługa iBard24 pozwala na stały dostęp do firmowych danych z każdego urządzenia i miejsca 24 godziny na dobę. Dużą zaletą programu jest wysoki poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych: podwójne szyfrowanie danych oraz ich lokalizacja w certyfikowanym Comarch Data Center na terenie Polski. iBard24 dostępny jest w czterech językach (polski, angielski, niemiecki, francuski). Usługa może być sprzedawana w modelu Whitelabel.

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez ponad 1000 biur rachunkowych korzystających z Comarch ERP Optima.

Comarch B2B – platforma B2B umożliwiająca m.in. zamawianie towarów przez Internet. Zalogowany kontrahent ma dostęp do historii swoich zamówień, płatności, zgłoszonych reklamacji, podglądu stanu realizacji zleceń serwisowych oraz zleceń produkcyjnych. Aplikacja współpracuje z Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum.

Comarch e-Sklep – oprogramowanie sklepu internetowego dla małych i średnich firm w pełni zintegrowane z systemami do zarządzania Comarch ERP, porównywarkami cen, serwisem aukcyjnym Allegro oraz Wszystko.pl, a także serwisami płatności internetowych.

Wszystko.pl – platforma handlowa (działająca dotychczas w domenie www.iMall24.pl), która umożliwia sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch ERP.

Comarch ERP e-Pracownik - aplikacja do zarządzania m.in. czasem pracy i urlopami, współpracująca z modułem kadrowo-płacowym w Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. Z aplikacji można korzystać na komputerze, laptopie, tablecie oraz smartfonie. Program dynamicznie dopasowuje się do rozmiaru ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlany. Może być zainstalowany na lokalnym komputerze Użytkownika lub w modelu usługowym w chmurze Comarch (SaaS).

Comarch ERP Inwentaryzacja – służy do dokonania spisów inwentaryzacyjnych z wykorzystaniem smartfona. Wykorzystując aparat wbudowany w smartfona pozwala zeskanować kody kreskowe towarów i wprowadzić ich ilości lub zliczać je automatycznie za użytkownika.

3.5. Sektor Administracji Publicznej

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej i firm oraz instytucji z sektora publicznego. Firma posiada również doświadczenia w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Mając na uwadze przemiany zachodzące w polskiej administracji publicznej, Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, które mają za zadanie spełnianie potrzeb specyficznych dla jednostek sektora publicznego. Rozwiązania Comarch są opracowywane w oparciu o najnowocześniejsze międzynarodowe standardy, a w ich implementacji bierze udział kadra złożona z najwyższej klasy specjalistów. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch Workflow

Aplikacja wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe wyspecjalizowane dla poszczególnych podmiotów).

Comarch Portal

To autorski system CMS (Content Management System) umożliwiający nie tylko tworzenie i publikację treści w serwisach www, ale również zaawansowane zarządzanie treścią i komunikacją. Comarch Portal umożliwia zarządzanie plikami multimedialnymi i obsługę e-learningu, a dzięki tematycznym video czatom, forom oraz opcji FAQ w szerokim zakresie wspiera wymianę informacji z otoczeniem.

Comarch e-Investor

To narzędzie do obsługi inwestorów (zarówno osób fizycznych, instytucji, jak i przedsiębiorstw). System jest oferowany jednostkom samorządu terytorialnego i agencjom inwestycyjnym. Wykorzystywany jest w wielu dziedzinach sfery inwestycyjnej (informacyjnej, badawczej, organizacyjnej, przestrzennej i transportowej).

Comarch e-Turysta

To platforma wspierająca promocję miejsc i regionów atrakcyjnych turystycznie. Interaktywne mapy (powiązane z mapami GPS) mogą zawierać wizualizacje szlaków turystycznych, opisy punktów gastronomicznych, noclegowych i miejsc aktywnego wypoczynku, a także serwis pogodowy. Platforma może pełnić również funkcję systemu rezerwacyjnego rozmaitych usług

(w tym przewodników wycieczek, specjalnych atrakcji oraz obsługi w wybranych językach) dla turystów indywidualnych i grup oraz prezentację lokalnych atrakcji (w tym w 3D).

Comarch e-Urząd

Comarch e-Urząd jest platformą usług publicznych online zawierającą zestaw modułów pozwalających na realizację zadań stawianych jednostce samorządu administracji publicznej przez ustawodawcę. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów tworzenia i publikacji treści. Na Comarch e-Urząd składają się m.in. następujące moduły: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny, Intranet.

Comarch ERP Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta. System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (administracja rządowa i samorządowa, ochrona zdrowia, uczelnie wyższe, utilities etc.).

Comarch ERP Egeria e-Zdrowie

Jest to system informatyczny przeznaczony do obsługi części administracyjnej placówek służby zdrowia. Posiada budowę modułową, dzięki czemu może być łatwo dostosowany do bieżących potrzeb klienta jak również stopniowo rozbudowywany. System jest przygotowany do współpracy z rejestratorami czasu pracy, kolektorami danych oraz drukarkami fiskalnymi. Dla wygody użytkowników system został podzielony na obszary: zarządzania księgowością i finansami, zarządzania personelem, zarządzania magazynami i CRM. System wspiera również definiowanie procedur medycznych i kalkulowanie kosztów leczenia.

Comarch ERP Egeria Edukacja

To zintegrowane narzędzie do obsługi procesów realizowanych przez uczelnie wyższe. System składa się z części FrontOffice – wspierającej procesy dydaktyczne, obsługę spraw studenckich i naukowych oraz z BackOffice – części odpowiedzialnej za obsługę procesów księgowych, magazynowych, kadrowych i innych związanych z administrowaniem uczelnią wyższą. System jest wyposażony w rozbudowane narzędzia raportujące.

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia

Wirtualna Uczelnia to rozwiązanie zapewniające kompleksowy pakiet funkcjonalności przeznaczonych do obsługi bieżących spraw studentów. Portal jest w pełni zintegrowany z częścią dziekanatową systemu Comarch ERP Egeria Edukacja. Dostęp do poszczególnych sekcji portalu WU uzależniony jest od posiadanego poziomu uprawnień użytkownika (student, wykładowca, pracownik, administrator).

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia Mobile

Rozwiązania funkcjonalne Mobilna Wirtualna Uczelnia umożliwia studentom uzyskanie wiedzy na temat spraw związanych z tokiem studiów z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Studenci mają dostęp m.in. do: spersonalizowanych komunikatów, aktualności, historii ocen, planu zajęć, oferty edukacyjnej uczelni.

Comarch ERP Egeria Leasing

To zintegrowany system informatyczny wspierający firmy świadczące usługi finansowe (w tym leasingowe). System wspiera sprzedaż produktów finansowych z pomocą kalkulatorów, szablonów i narzędzi pozwalających na indywidualizowanie oferty i jej dostosowanie do zmieniających się wymogów rynkowych.

Comarch ERP Egeria Leasing Partner Care

Kluczowa funkcjonalność systemu Leasing Partner Care to możliwość wprowadzania ofert przedmiotów dla klientów firmy leasingowej. System pozwala na ich obsługę – tworzenie harmonogramu spłaty rat leasingowych przy danych jego atrybutach, a także dodawanie zabezpieczeń oraz parametrów umowy ubezpieczenia dla oferty. Ostatnim etapem jest precena, czyli proces, w którym następuje sprawdzenie warunków określonych w konfiguracji produktu.

Comarch ERP Egeria Administracja Publiczna

System informatyczny dedykowany dla samorządowych jednostek samorządu terytorialnego. Poza standardowymi modułami ERP, został wyposażony w liczne funkcjonalności usprawniające m.in. budżetowanie i obsługę podatków.

Comarch ERP Egeria Utilities

Wersja systemu przeznaczona dla przedsiębiorstw ciepłowniczych i wodociągowych, wyposażona w moduły bilingowe, wyspecjalizowane narzędzia wspierające gospodarkę remontową i utrzymanie oraz moduły analityczne.

Comarch ERP Egeria EBOK

To dedykowany portal z elementami CMS, zapewniający bezpośredni dostęp online do podstawowych danych dotyczących klienta, w szczególności do zestawień dokumentów sprzedażowych, sald rozrachunków, wykazu umów i urządzeń dotyczących klienta oraz istotnych danych odczytowych. EBOK pozwala na bezpośrednie przesyłanie informacji od przedsiębiorstwa do użytkownika i odwrotnie, a elementy CMS pozwalają na dowolne publikowanie profilowanych artykułów informacyjnych. Dodatkowo dzięki portalowi EBOK możliwe jest wysyłanie zapytań, rejestrowanie dowolnej sprawy bezpośrednio dotyczącej klienta, czy też zgłaszanie ewentualnej usterki co znacznie upraszcza i przyspiesza proces komunikacji klienta z dostawcą usług, a bezpośredni dostęp do dokumentów sprzedażowych niweluje konieczność gromadzenia sporej liczby dokumentów, w tym faktur papierowych.

Comarch ERP Egeria Inwentaryzacja i Mobilna Inwentaryzacja

Comarch Mobilna Inwentaryzacja to rozwiązanie umożliwiające pełną obsługę procesu inwentaryzacji środków trwałych zaewidencjonowanych w systemie Comarch ERP Egeria z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Proces inwentaryzacji kompleksowo obsługuje poszczególne kroki procesu: pobieranie danych z systemu dziedzinowego, weryfikację danych środka trwałego (wraz z fotografiami), ich

adaptację lub korektę, rozliczenie w ramach arkuszy kalkulacyjnych, złożenie wniosku o zmianę środka trwałego. Aplikacja działa w trybach online oraz offline, a po zakończonej inwentaryzacji pozwala na porządkowanie środków trwałych w systemie. Comarch Mobilna Inwentaryzacja współpracuje z terminalem Motorola MC40 lub typowym tabletem lub telefonem wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej i czytnik Motorola CS3000 Series, który umożliwia całościową obsługę procesu inwentaryzacji.

Comarch ERP Egeria Smart Office

Pakiet bezpiecznych ergonomicznych aplikacji mobilnych zintegrowanych z systemem ERP Egeria optymalizujących realizację wybranych procesów biznesowych związanych z obsługą przyjęć i wydań magazynowych, obsługą zgłoszeń i zleceń infrastruktury sprzętowej, rezerwacji oraz inwentaryzacji. Aplikacje działają w trybach online oraz offline, współpracują z kolektorami danych lub typowymi tabletami czy telefonami wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej.

Comarch Rejestracja Nakładów Pracy

Służy do planowania oraz deklaracji czasu pracy (również do rejestracji obecności). System pozwala na planowanie zadań pracowników oraz ewidencję rzeczywistych obecności pracowników i realizacji powierzonych zadań.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek obrotu mediów oraz odbiorców rozproszonych

Jest rozwiązaniem przeznaczonym dla spółek obrotu energią elektryczną, spółek ciepłowniczych, gazowniczych, wodociągowych oraz dla odbiorców rozproszonych. Zapewnia szybki dostęp do danych odczytowych pobieranych z różnych źródeł (np. spółki dystrybucji, niezależny operator pomiarów), a także umożliwia śledzenie poboru mediów oraz wielopłaszczyznową analizę otrzymanych danych. Dane zawarte w systemie stanowią wiarygodną podstawę do rozliczania odbiorców, planowania zakupów oraz prowadzenia proaktywnych działań handlowych. System wspomaga również prognozowanie zapotrzebowania, analizy taryf oraz segmentację klientów pod kątem ich struktury zużycia.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek dystrybucji mediów

System zapewnia przedsiębiorstwom realizację funkcji operatora pomiarów. Dostarcza szereg automatycznych mechanizmów: akwizycji danych odczytowych z różnych źródeł oraz ich weryfikacji, uzupełniania, udostępniania, wielowymiarowej analizy. Pozwala na łatwą integrację z już działającymi w przedsiębiorstwie systemami bilingowymi, systemami zarządzania majątkiem sieciowym oraz innymi systemami istotnymi w jego działalności. Rozwiązanie pozwala na zarządzanie odczytami zarówno z liczników energii elektrycznej oraz liczników innych mediów, w tym wody, ciepła, gazu.

Comarch System Zarządzania Majątkiem Sieciowym

To rozwiązanie przeznaczone dla przedsiębiorstw sieciowych, takich jak spółki dystrybucji energii elektrycznej, spółki dystrybucji gazu, spółki wodno-kanalizacyjne. System zapewnia kompletną ewidencję i zarządzanie danymi o całej infrastrukturze sieciowej przedsiębiorstwa oraz usprawnienia realizację głównych procesów biznesowych, takich jak np. przyłączanie odbiorców, planowanie i realizacji inwestycji i remontów, eksploatacja sieci, czy obsługa zgłoszeń, reklamacji sieciowych, zdarzeń awaryjnych, wyłączeń.

Comarch IT Cost & Risk Analysis

Comarch ICRA to narzędzie umożliwiające określenie całkowitych kosztów informatyzacji oraz zestawienia z kosztami braku wsparcia. System pozwala na obliczenie kosztów oraz ryzyka związanego z migracją wsparcia procesów biznesowych. Oferuje ocenę wskaźników ekonomicznych związanych z opłacalnością informatyzacji ROI, NPV, IRR. Pozwala też na przedstawienie wyników symulacji dla procesów, systemów oraz całych modeli informatyzacji.

Comarch Business Intelligence

Budowane przez Comarch tematyczne hurtownie danych obejmują różnorodne zakresy danych i realizują rozmaite cele. Stworzyliśmy hurtownie będące bazami wiedzy, narzędzia analizujące dane medyczne, finansowe oraz wspierające działalność biznesową. Nasze rozwiązania szczególnie sprawdzają się w przypadku zarządzania dużymi wolumenami danych, pochodzących z wielu systemów i lokalizacji.

Comarch Database Archive

To narzędzie wykorzystywane w celu optymalizacji danych archiwizowanych i planowego zarządzania tymi danymi. System umożliwia tworzenie nowych partycji danych poprzez wydzielenie ich z partycji aktywnych i odpowiednią przebudowę struktur bazodanowych, odłączanie i archiwizację partycji, autoryzacje usunięć i przywracanie danych.

Comarch Security Platform

Platforma Comarch Security jest rozwiązaniem łączącym elementy bezpieczeństwa fizycznego oraz cybernetycznego. System zarządzania bezpieczeństwem fizycznym jest innowacyjnym rozwiązaniem wspierającym zachowanie bezpieczeństwa różnego rodzaju obiektów i chronionych obszarów. System integruje dziedziczne systemy bezpieczeństwa (SKD, SSWiN, P.POŻ, CCTV, inne), co pozwala na obsługę oraz zarządzanie bezpieczeństwem w jednym centralnym systemie. Dodatkowe elementy związane z analizą obrazu, korelacją informacji oraz zdefiniowanymi procedurami działania pozwalają na zwiększenie automatyzacji pracy systemu, a tym samym podniesienie bezpieczeństwa chronionego obiektu czy obszaru. Moduły analizy informacji i zagrożeń w cyberprzestrzeni pozwalają na wykrywanie i analizę zagrożeń fizycznych takich jak terroryzm czy demonstracje oraz zagrożeń wirtualnych pokroju aktywności hakerskiej i botnetów.

Platforma Comarch Smart City

Platforma Comarch Smart City to kompleksowe rozwiązanie dla miast. Centrum platformy stanowi Comarch Smart City Engine, który łączy wszystkie elementy platformy, istniejące systemy miejskie oraz infrastrukturę (w tym Internet of Things). Elementy platformy: Comarch Partners Market, Aplikacje mobilne i dedykowany Comarch City Portal, Comarch Developers Platform, Comarch Smart City Console. Comarch Smart City to zestaw stanowi jednocześnie hurtownię danych i narzędzie analityczne. Gromadzenie danych z systemów, infrastruktury miejskiej oraz od samych użytkowników ma umożliwiać nie tylko optymalizację procesów miejskich, lecz także sprawniejsze dopasowywanie się z ofertą usług do preferencji i zwyczajów mieszkańców.

Comarch eNagrywanie

Comarch eNagrywanie to kompleksowe i spójne rozwiązanie łączące w sobie wygodę obsługi klasycznych rejestratorów audio/wideo z systemami nagłośnieniowymi oraz dedykowaną aplikacją służącą do kontroli przeprowadzania procesu rejestracji audio/wideo. System pozwala na rejestrację spotkań, posiedzeń czy wystąpień publicznych wraz z powiązаныmi metadanymi i komentarzami umożliwiającymi sprawne przeszukiwanie nagrania podczas odtwarzania. Dodatkowymi źródłami rejestrowanych danych mogą być zewnętrzne dane multimedialne oraz transmisje zdalne prowadzone poprzez wideoterminale. Comarch eNagrywanie udostępnia (wraz z nagraniem) niezależny od platformy urządzenia odtwarzającego, wielościeżkowy odtwarzacz multimedialny.

Comarch Wideoterminal

Comarch Wideoterminal to klient wideokonferencji obsługujący popularne standardy połączeń i transmisji audio-wideo. Stanowi doskonałe uzupełnienie rozwiązania Comarch eNagrywanie, zapewnia połączenia punkt-punkt, jak również zestawianie połączeń wielostronnych w oparciu o standardy i infrastrukturę mostków wideokonferencyjnych wiodących dostawców.

3.6. Sektor Usługi

W obszarze sektora Usługi Comarch projektuje, wdraża oraz integruje nowoczesne rozwiązania informatyczne do obsługi programów lojalnościowych, zarządzania kampaniami marketingowymi, zarządzania motywacją pracowników, elektronicznej wymiany danych i informacji biznesowych, zarządzania dokumentami i ich przepływem w firmie oraz zarządzania procesami sprzedaży za pomocą systemów wsparcia i aplikacji mobilnych. W ofercie znajduje się również kompleksowy zakres usług zarządzania infrastrukturą IT przedsiębiorstw.

Sektor Usługi zatrudnia obecnie około 900 pracowników i realizuje projekty na 5 kontynentach, w 35 krajach, poczynając od Polski, poprzez wszystkie kraje europejskie, kraje arabskie, Malezję i Filipiny po USA, Kanadę, Brazylię i Chile. Wśród klientów znajdują się m.in. BP Global, Carlsberg, Heathrow Airport, Accor Hotels, JetBlue Airways, Metro Group, OMV, Diageo (producent takich marek jak Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull czy Tesco.

Rozwiązania do zarządzania programami lojalnościowymi i działaniami marketingowymi

Comarch CRM & Marketing to oferta skierowana do dużych przedsiębiorstw stanowiąca kompleksowy pakiet rozwiązań IT i profesjonalnych usług, który pomaga budować programy lojalnościowe i zarządzać nimi, tworzyć dobre relacje z klientami, automatyzować procesy marketingowe i, ostatecznie, zwiększać zyski. Nasze oprogramowanie wspiera wszystkie działania tworzące wartość dla uczestników programu lojalnościowego. Comarch posiada wiedzę branżową dzięki doświadczeniu zdobytemu w trakcie pracy z ponad osiemdziesięcioma klientami, do których zaliczają się firmy FMCG, sieci handlowe, operatorzy telekomunikacyjni, instytucje finansowe, linie lotnicze i lotniska, m.in. JetBlue Airways, Heathrow Airport czy BP. Oferta Comarch obejmuje również narzędzia do analizy Big Data i innowacyjne, oparte na grywalizacji, systemy do budowania zaangażowania klientów, które zwiększają zyski i wzmacniają relacje pomiędzy klientami, partnerami i marką

W ramach platformy Comarch CRM&Marketing oferowane są następujące rozwiązania:

Comarch Loyalty Management for Retail - system do zarządzania programami lojalnościowymi różnej wielkości, zarówno multipartnerskimi, jak i realizowanymi w modelu stand-alone. System wspomaga operatorów programów lojalnościowych B2C i B2B umożliwiając uruchamianie wielu programów na jednej platformie i zapewnia obsługę wszystkich obszarów, począwszy od rejestracji klienta i zarządzania profilem, poprzez tworzenie promocji opartych na różnych walutach oraz wielokanałową komunikację z uczestnikami, aż po nagradzanie klientów prezentami, rabatami i ofertami specjalnymi od partnerów. Klienci angażowani są poprzez wbudowane oferty marketingowe, mechanizm grywalizacji i działania promocyjne, np. loterie, aukcje, kupony lub zasady nagradzania najlepszych klientów. Wszystko to w celu utrzymania wysokiego poziomu satysfakcji i zwiększenia stopnia utrzymania klientów oraz sprzedaży.

Comarch Loyalty Management Travel Edition - wersja produktu dedykowana dla firm z sektora transportu i turystyki w szczególności linii lotniczych. Platforma obsługuje lotnicze programy lojalnościowe wszystkich typów przewoźników, zarówno dla klientów indywidualnych (Frequent Flyer Programs), jak i w modelu B2B. System wspiera tworzenie specyficznych dla tego sektora reguł naliczania punktów, definiowania nagród i przywilejów, jak również posiada oddzielny moduł automatyzujący proces przyłączania i obsługi partnerów.

Comarch Campaign Management - został stworzony do wsparcia marketerów w sprawnym definiowaniu i zarządzaniu kampaniami marketingowymi (zarówno jedno- jak i wielokanałowymi) oraz dostarczaniu właściwej wiadomości do właściwych odbiorców poprzez odpowiedni kanał. Rozwiązanie upraszcza integrację i automatyzację działań marketingowych w celu szybszego wprowadzania kampanii na rynek oraz zwiększenia przychodów i rezultatów biznesowych. System pomaga użytkownikom zastosować przepływy procesów i zadania, aby zoptymalizować zasoby w organizacji i usprawnić współpracę. Narzędzie to umożliwia użytkownikowi wykonywanie wieloetapowej, wielokanałowej, triggerowanej komunikacji z klientami. Rozwiązanie daje lepszy wgląd w koszty i budżet marketingowy i pozwala zmierzyć wyniki kampanii dzięki szerokiemu zakresowi łatwych w obsłudze raportów i dashboardowi.

Comarch Customer Engagement - rozwiązanie służące zarządzaniu zaangażowaniem i lojalnością klientów. System może funkcjonować zarówno jako element wspomagający inne rozwiązania, jak również w modelu stand-alone. Rozwiązanie umożliwia definiowanie angażujących i różnorodnych zadań (edukacyjnych, społecznych, rozrywkowych) użytkownikom, za które są nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem, czy pozycją w rankingu.

Comarch Business Intelligence - rozwiązanie wspiera zorientowane na klienta firmy, które chcą budować strategie lojalnościowe poprzez pogłębioną analizę dużej ilości zgromadzonych danych oraz dostarczać szczegółowy obraz wzorców zakupowych, wartości koszyka zakupowego, efektywności kampanii i ogólnych statystyk związanych z programem.

Comarch Social Mining - jest aplikacją, która poszerza zasięg działania programu lojalnościowego o kontekst związany z mediami społecznościowymi. System umożliwia monitorowanie zachowania

uczestników programu lojalnościowego na platformach społecznościowych w oparciu o zdefiniowane kryteria i źródła danych. Dzięki informacjom zgromadzonym w aplikacji Comarch Social Mining, w odniesieniu do statystyk zaangażowania klientów, organizator programu lojalnościowego może poszerzyć profile uczestników i pozyskiwać dodatkowe dane behawioralne odnoszące się do aktywności w social media. W rezultacie umożliwia to definiowanie bardziej precyzyjnej, personalizowanej komunikacji, rozszerzone opcje nagradzania klientów i ich rozbudowaną segmentację.

W zakresie CRM&Marketing oferowane są również usługi Managed Services:

Loyalty Consulting - pakiet usług, w ramach którego pomagamy naszym klientom tworzyć kompletne, innowacyjne programy lub rekonstruować istniejące, tak by przyciągnęły klientów, zwiększyły zyski i zbudowały silniejszą więź między klientem i marką. Comarch oferuje swoim klientom m.in. opracowanie strategii i koncepcji programu, zdefiniowanie sposobów nagradzania, komunikacji marketingowej, organizacji przeprowadzenia programu, opracowanie szczegółowych procedur oraz analizę wymagań IT.

Creative Services - Comarch oferuje kompleksowe usługi oparte na mierzalnych strategiach, zaawansowanych rozwiązaniach, najlepszych praktykach, nieszablonowym myśleniu, nowych perspektywach dążących do optymalizacji korzyści z wdrożenia programu. Charakterystyczne elementy usług kreatywnych to: projektowanie schematu strategii zaangażowania, ustalenie podstawowych zasad i mechanizmów programu angażującego, opracowanie unikatowego projektu graficznego (aplikacja mobilna, www, spoty TV, ulotki, plakaty), zarządzanie programem angażującym klientów.

Program Management Services – Comarch wspiera przedsiębiorstwa we wszystkich procesach, począwszy od uruchomienia programu, dostarczając wytycznych w zakresie rozszerzenia i uzyskania dostępu do nowych obszarów rynkowych oraz najwyższej klasy porady na temat przyszłego rozwoju i wzrostu. Zakres usług świadczonych przez Comarch obejmuje wsparcie w organizacji programu, tworzenie i wybór dostawców usług marketingowych oraz partnerów, zarządzanie bieżącymi relacjami z partnerami strategicznymi i podwykonawcami, bieżące administrowanie aplikacjami, raportowanie KPI programu i efektywności działań, wykrywanie i zapobieganie oszustwom, ogólne zarządzanie komunikacją, a także konfigurację i administrowanie portalem dla uczestników.

Customer Analytics - usługi, w ramach których zapewniamy wsparcie i pomoc w gromadzeniu, analizie i interpretacji danych służących budowie strategii zorientowanej na klienta. Nasza wiedza i doświadczenie w dziedzinie projektów analitycznych obejmują: gromadzenie danych, czyszczenie i audyt danych, poprawę i utrzymanie jakości danych oraz analizę danych. Specjalizujemy się w budowaniu modeli segmentacji klientów, analizie danych z programów lojalnościowych, analizie migracji klientów i strategii aktywizacji klientów, opracowywaniu modeli prognostycznych i scoringowych, marketingu baz danych oraz analizie poziomu satysfakcji klientów.

Rozwiązanie do zarządzania motywacją pracowników

Comarch Enterprise Engagement Platform - kompleksowe rozwiązanie służące do zarządzania motywacją, zaangażowaniem pracowników i partnerów biznesowych. System umożliwia definiowanie i projektowanie angażujących, różnorodnych zadań (edukacyjnych, sprzedażowych, rozrywkowych, a także opartych o media społecznościowe) dla pracowników, za wykonanie których są oni nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem czy pozycją w rankingu.

Rozwiązanie Smart City dla władz miejskich, przedsiębiorstw transportowych i centrów handlowych

Comarch Smart City – profesjonalna, wielofunkcyjna platforma składająca się zarówno z zaplecza administracyjnego, jak i aplikacji mobilnej, która oferuje naszym klientom kompleksowe usługi z zakresu transportu, mobilności, administracji oraz pełen zakres usług handlowych. Comarch Smart City pozwala

na wyeksponowanie i dopasowanie możliwości połączenia szeregu udogodnień w zależności od indywidualnych potrzeb każdego z klientów. Z kolei Comarch Smart City Mobile Application łączy w sobie funkcjonalności występujące zazwyczaj w wielu kanałach mobilnych, dzięki czemu użytkownik aplikacji ma bezpośredni i szybki dostęp do interesujących go informacji transportowych, usług czy ofert wyróżnionych partnerów.

Rozwiązania do elektronicznej wymiany danych

Comarch EDI (Electronic Data Interchange) jest opartą na nowoczesnej technologii platformą usług transakcyjnych, zapewniającą komunikację elektroniczną z każdym partnerem biznesowym na świecie. Gwarantuje optymalizację procesów i automatyzację przetwarzania danych w całym łańcuchu dostaw począwszy od wymiany Master Data, procesu zamawiania, poprzez realizację dostaw, aż po fakturowanie i realizację płatności.

Platforma Comarch EDI, wyróżniona w 2014 r. w raporcie MQ Gartnera, została wybrana przez ponad 100 000 użytkowników z 40 krajów wymieniających 600 milionów dokumentów rocznie (m. in. Leroy Merlin, Unilever, BP). Zapewnia, m.in.:

- Walidację danych,
- Mapowanie/translację z/do odpowiednich formatów,
- Integrację z systemami IT (m.in. ERP, WMS),
- Routowanie danych,
- Raportowanie.

Rozwiązania ofertowane w obszarze Comarch EDI:

Comarch EDI E-Fakturowanie - rozwiązanie do kompleksowej obsługi faktury elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. W ramach rozwiązania zapewniamy:

- Obsługę faktur sprzedażowych i zakupowych
- Walidację danych pod kątem prawnym i biznesowym
- Dostosowanie formatu dla różnych odbiorców (np. XML, PDF)
- Podpis elektroniczny w imieniu Klienta
- Dystrybucja różnymi kanałami (m.in. integracja, portal, e-mail)
- Archiwizacja elektroniczna faktur zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.
- Integracja z Comarch ECM – kompleksowe podejście do faktur papierowych i elektronicznych.

Comarch EDI Finansowanie - szybsze otrzymanie płatności, czy przedłużenie terminu wymagalności – dzięki integracji z bankami rozwiązanie umożliwia pełną obsługę faktury wraz z usługami finansowania faktur.

Comarch EDI e-Market – Comarch EDI e-Market to rozwiązanie typu B2B commerce, pozwalające głównie producentom na efektywną współpracę biznesową z mniejszymi partnerami biznesowymi. Zapewnia m.in.:

- Dostosowanie wyglądu aplikacji,
- Definiowanie indywidualnych katalogów produktów,
- Określanie i obliczanie rabatów,
- Wprowadzanie różnorodnych promocji,
- Zamawianie produktów/Koszyk,
- Raportowanie.

Comarch EDI Master Data Management – centralny katalog produktów GDSN usprawniający zarządzanie danymi o produktach w jednym miejscu.

Umożliwia definiowanie różnorodnych atrybutów zarówno ogólnodostępnych, jak również dedykowanych dla danego partnera biznesowego.

Rozwiązania do zarządzania dokumentami i procesami:

Comarch ECM (Enterprise Content Management) pozwala na kompleksowe zarządzanie dokumentami i procesami biznesowymi firmy, zapewniając przyspieszenie pracy, lepszą kontrolę danych i pracy oraz wysoki poziom bezpieczeństwa kluczowych informacji w firmie. Comarch oferuje szerokie

portfolio rozwiązań oraz usług umożliwiających zaprojektowanie, wdrożenie, uruchomienie i zarządzanie dokumentową stroną procesów biznesowych. Wyróżniamy wśród nich takie procesy jak rozliczanie faktur, procesy zakupowe, procesy kadrowe, zarządzanie kontraktami czy zarządzanie danymi głównymi.

Comarch ECM posiada bazę ponad 600 klientów w 35 krajach na 4 kontynentach. We wdrożonych rozwiązaniach przechowywanych jest ponad 15 miliardów dokumentów, codziennie startowanych jest ponad 1 milion instancji procesów. Z rozwiązań Comarch ECM skorzystały firmy takie jak ING, Carrefour, Grupa Eurocash, Rossmann, Valeo, Valeant, Igepa, T-Mobile, Technicolor, BP, SAS oraz BIC.

W ramach Comarch ECM oferowane są moduły:

Comarch ECM Accounts Payable – moduł pozwala na przeprojektowanie, usprawnienie oraz automatyzację procesów przetwarzania dokumentów kosztowych. Jeden, zunifikowany proces obsługi jest w stanie obsłużyć wiele jednostek biznesowych i systemów ERP w wielu krajach i językach. Wdrożenie rozwiązania:

- pozwala na zunifikowanie i ustandaryzowanie procesowania faktur zakupowych,
- umożliwia zintegrowanie kanałów wejściowych dokumentów (papier i skanowanie, pdf na email, EDI),
- redukuje czasochłonność związaną z rejestracją dokumentów spoza kanału EDI przez użycie bez szablonowego silnika OCR,
- dzięki wykorzystywanemu silnikowi workflow, umożliwia wsparcie elektronicznego procesu obiegu, dekretacji i zatwierdzania, z którego dane automatycznie trafiają do systemów ERP.

Rozwiązanie skierowane jest do centrów usług wspólnych grup kapitałowych, które obsługują wiele podmiotów w różnych językach, integrując się z różnymi systemami księgowymi oraz do podmiotów o znaczącym wolumenie i rozproszeniu geograficznym decydentów akceptujących dokumenty finansowe.

Comarch ECM Employee LifeCycle Management to rozwiązanie stworzone z myślą o przedsiębiorstwach zatrudniających kilkadziesiąt lub nawet kilka tysięcy pracowników, czyli takich, w których optymalizacja obsługi kadrowej staje się istotnym elementem. Zastąpienie w codziennej pracy papierowej teczki pracownika jej elektronicznym odpowiednikiem zapewnia łatwe wyszukiwanie i szybki podgląd dokumentów, co daje realne oszczędności czasu dla pracowników działu kadr. System powiadomień i raportowania pozwala także na sprawne zarządzanie kończącymi się umowami, czy koniecznością przeprowadzania badań lub szkoleń.

Comarch ECM Contract LifeCycle Management – moduł pozwala na wdrożenie bezpiecznego, jednolitego rejestru umów handlowych, dzięki któremu pracownicy działów zakupowych lub księgowości będą mogli szybko odnaleźć i zweryfikować zapisy umowy. Umożliwia również proces wewnętrznej akceptacji i opiniowania dokumentu przed podpisem zarządu. W ramach poniższego modułu obsługiwany jest cały cykl życia umowy, od jej stworzenia (możliwe stworzenie predefiniowanych szablonów), poprzez negocjacje, podpisanie aż po wykonanie zapisów umowy, mierzenie KPI, a w chwili zbliżającego się wygaśnięcia przypomnienie o konieczności podjęcia kroków dążących do przedłużenia lub rozwiązania umowy.

Comarch ECM Master Data Management (MDM) – moduł pozwala uporządkować proces dodawania oraz modyfikacji danych kluczowych, takich jak dane kontrahenta lub dane produktów, eliminując chaotyczną komunikację e-mailową lub papierową i podwójne wprowadzanie danych poprzez integrację z systemami docelowymi (ERP).

Comarch ECM Quality Management – pozwala na zorganizowanie wszystkich dokumentów jakościowych w przedsiębiorstwie w postaci centralnej bazy wiedzy, a co za tym idzie ułatwia dostęp i przyspiesza wyszukiwanie kluczowej dokumentacji jakościowej nie tylko w dziale jakości, ale również pracownikom innych działów.

Comarch ECM Manufacturing Management – Wdrożenie to stanowi obsługę dokumentacji technicznej i produkcyjnej, której głównym atutem jest szybki i łatwy dostęp dla pracowników działów produkcji.

Comarch ECM Procure To Pay – Comarch ECM P2P umożliwia systemowe wdrożenie procedur zakupowych i podnosi tym samym skuteczność kontroli planowanych wydatków oraz upraszcza proces zatwierdzania przez kadrę zarządzającą. Jednocześnie rozwiązanie znacząco podnosi dokładność prognoz rezerw finansowych.

Comarch ECM Customer Care – moduł pozwala na podniesienie jakości obsługi klienta poprzez szybszą i transparentną realizację sprawy. Moduł odnajduje się wszędzie tam, gdzie obsługiwanych jest wielu klientów zgłaszających reklamacje, pragnących włączyć dodatkowe usługi czy procesujących zmianę danych teleadresowych. System pozwala na obsługę zgłoszeń spływających z różnych kanałów – rozmowa telefoniczna, e-mail, chat z konsultantem, faks, poczta tradycyjna, interaktywny formularz, social media.

Comarch ECM Advanced Document Management – Centralne repozytorium dla dokumentów dostępne z rozproszonych lokalizacji. Moduł pozwala na zmniejszenie zużycia papieru. Przeznaczony dla firm, w których procesuje się duże wolumeny dokumentów, pozwala na eliminację dublowania pracy, kontrolę nad wersjonowaniem dokumentu, rozbudowany system uprawnień zapewnia najwyższy poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych.

Comarch ECM Source To Pay – kompleksowa platforma wspierająca cały proces zakupowy. Wbudowane funkcjonalności takie jak: portal B2B, workflow on-line, zarządzanie dokumentami i raportowanie służą jako podstawa do budowania aplikacji biznesowych. Rozwiązanie umożliwia pełne zarządzanie umowami handlowymi, kontrolę procedur handlowych i faktur, jak również ocenę dostawców i wybór sposobu płatności (Dynamic Discounting).

Rozwiązania do wsparcia sprzedaży i dystrybucji

Comarch SFA (Sales Force Applications) to rozwiązania mobilne i webowe przeznaczone do obsługi i optymalizacji procesów około sprzedażowych. W naszym portfolio znajdują się systemy służące do wsparcia sprzedaży i zarządzania pracą przedstawicieli handlowych, rozwiązania integracyjne i usługi komunikacji z partnerami handlowymi, a także aplikacje webowe służące do zarządzania sprzedażą i trade marketingiem, marketingiem, oraz promocjami.

Comarch SFA to 4,5 tysiąca użytkowników mobilnych aplikacji, 20 milionów wygenerowanych zleceń dostawy i ponad 15 milionów przetworzonych dokumentów. Rozwiązania Comarch SFA zostały wdrożone w takich firmach jak Carlsberg, Diageo (producent m.in. Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull, Nivea, Energizer, czy BioMed.

W ramach Comarch SFA oferowane są rozwiązania:

Mobile Sales Force Applications - profesjonalny system klasy Sales Force Automation zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych. W ramach oferty Comarch SFA udostępnia użytkownikom aplikacje w zależności od roli i odpowiedzialności, jakie posiadają. Użytkownicy mogą korzystać z aplikacji mobilnych (na smartfony oraz tablety) oraz aplikacji dostępnych on-line przez przeglądarkę internetową lub zainstalowanych lokalnie na komputerach. Aplikacje mobilne dostępne są na platformy Android oraz iOS. Rozwiązanie Comarch SFA Mobile Sales Force Applications zostało docenione przez analityków Gartnera i umieszczone w raporcie „Market Guide for Retail Execution and Monitoring Solutions” oraz POI Retain Execution Vendor Panorama.

Comarch SFA Online Manager, Comarch SFA Online Administrator i Comarch SFA Mobile Manager - aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Aplikacje udostępniają funkcjonalności związane z raportowaniem i kontrolą pracy przedstawicieli handlowych i medycznych działających w terenie.

Comarch SFA Online Sales Support - wyrafinowana platforma B2B integrująca partnerów biznesowych – producentów, dystrybutorów i sklepy. Zapewnia kompleksową komunikację, raportowanie oraz wsparcie dla działów sprzedaży i marketingu w organizacjach handlowych. Jako część systemu Comarch SFA udostępnia również aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Posiada moduł e-commerce i call center.

Comarch SFA Trade Promotion Management - system wspomagający planowanie oraz rozliczanie budżetu i promocji handlowych. Daje możliwość łatwego definiowania długo- i krótkookresowych działań

promocyjnych u wybranych klientów, mierzenia efektywności tych działań oraz wykorzystywania danych historycznych do analizowania i wyszukiwania najlepszych rozwiązań zwiększających sprzedaż. Jako jedyne polskie rozwiązanie IT zostało uwzględnione w raporcie Gartnera „Market Guide for Trade Promotion Management and Optimization” oraz POI TPx Vendor Panorama.

Comarch SFA Online Distribution - usługa komunikacyjno-integracyjna umożliwiająca automatyczne, codzienne raportowanie do producentów kluczowych informacji z tradycyjnego kanału sprzedaży, takich jak stany magazynowe czy odsprzedaż. Usługa Online Distribution świadczona jest w oparciu o międzynarodowe standardy komunikacji elektronicznej EDI (Electronic Data Interchange), z wykorzystaniem niezbędnej integracji z systemami finansowo-księgowymi oraz sprzedażowymi producentów i dystrybutorów (hurtowni). Umożliwia również raportowanie sprzedaży producenta na tle konkurencji.

Zarządzanie infrastrukturą IT – Comarch ICT

Rozwiązania Comarch ICT pozwalają kompleksowo zapanować nad infrastrukturą IT przedsiębiorstwa. Połączenie kompetencji i wieloletniego doświadczenia w obszarze telekomunikacji, outsourcingu, czy data center to gwarancja realizacji poszczególnych wdrożeń w oparciu o najlepsze światowe standardy i partnerstwa technologiczne z liderami rynku IT. Gwarantują one bezpieczeństwo przechowywania danych, wspierają rozwój procesów IT wewnątrz organizacji, a także komunikację wewnętrzną i zewnętrzną.

Do najważniejszych usług świadczonych przez Comarch w obszarze ICT należą Comarch Data Center, Comarch IT Outsourcing i Comarch IT Networks.

Comarch Data Center

Comarch posiada prawie 20-letnie doświadczenie w zakresie świadczenia usług data center. Są to usługi świadczone w oparciu o zaawansowane technologiczne centra przetwarzania danych o wysokiej dostępności oraz architekturze TIER III i TIER IV. Stanowią alternatywę dla klientów wobec rozbudowy własnych zasobów infrastruktury IT. Pozwalają czerpać korzyści z użytkowania specjalnie zaprojektowanych pomieszczeń bez konieczności ich budowy oraz tworzenia kosztownej infrastruktury technicznej. Towarzyszymy klientowi we wszystkich etapach realizacji projektu, począwszy od przygotowania wstępnej koncepcji, poprzez projektowanie rozwiązań, ich implementację i migrację, aż po utrzymanie i zarządzanie. Comarch S.A. posiada 3 własne ośrodki Data Center, natomiast spółki Grupy Comarch posiadają 12 ośrodków Data Center na świecie, w których utrzymywanych jest 5 peta bajtów danych dla klientów w ponad 50 krajach.

Usługi w obszarze Comarch Data Center mogą być świadczone w jednym z poniższych modeli usługowych:

IaaS (Infrastructure as a Service) - usługa polegająca na wynajęciu infrastruktury informatycznej: określonej ilości serwerów, mocy obliczeniowej, czy przestrzeni dyskowej. Wybór modelu IaaS umożliwia elastyczny i skalowalny dobór zasobów infrastruktury IT w zależności od bieżących potrzeb firmy. W ramach IaaS Comarch zapewnia:

- kolokację systemów w bezpiecznych pomieszczeniach data center, zaprojektowanych i zabezpieczonych zgodnie z wysokimi standardami branżowymi
- współdzieloną infrastrukturę sieciową i system centralnego backupu
- redundantne łącza dostępowe do sieci Internet

PaaS (Platform as a Service) - w ramach usługi PaaS Comarch dostarcza pełną platformę sprzętowo-systemową wraz z całym zestawem usług towarzyszących tzw. Manager Services niezbędnych do obsługi aplikacji klienta. W ramach modelu PaaS Comarch dostarcza:

- sprzęt (macierze i serwery) kolokowany w ośrodkach Comarch Data Center
- zapewnienie wszystkich niezbędnych licencji obcych
- administrację i zarządzanie warstwą operacyjną (np. system operacyjny, baza danych)
- zarządzanie warstwą sieciową i systemami bezpieczeństwa
- udostępnienie redundantnych łączy telekomunikacyjnych
- monitoring całego rozwiązania w trybie 24/7

- jeden poziom SLA dla całego systemu

SaaS (Software as a Service) jest najbardziej kompleksową usługą świadczoną przez Comarch Data Center. W jej zakres wchodzi dostawa aplikacji Comarch wraz z niezbędną infrastrukturą serwerową dostarczaną w modelu usługowym. W ramach usługi SaaS Comarch dostarcza:

- Platform as a Service (hosting)
- aplikacje Comarch lub w określonych przypadkach aplikacje obce
- usługi administracji aplikacjami i infrastrukturą IT
- całodobowy monitoring i nadzór nad elementami systemu i bardzo krótki czas reakcji/ naprawy
- pojedynczy punkt kontaktu dla klienta i jedno SLA na całość rozwiązania
- opcjonalnie help-desk dla użytkowników końcowych

Disaster Recovery Center (DRC) jest usługą opcjonalną do wszystkich wyżej omówionych rozwiązań. Obejmuje ona dostarczenie zapasowego ośrodka przetwarzania danych dla krytycznych systemów klienta. Usługa oferowana jest w różnych modelach, w ramach których Comarch dostarcza:

- podstawowy ośrodek data center – ośrodek zapasowy znajduje się w lokalizacji klienta
- zapasowy ośrodek data center - ośrodek podstawowy znajduje się w lokalizacji klienta
- podstawowy oraz zapasowy ośrodek data center – oba ośrodki znajdują się w jednej lub dwóch lokalizacjach fizycznych

Usługa ta może być dostarczona w modelu PaaS lub SaaS z zapewnieniem replikacji danych pomiędzy obydwoma ośrodkami oraz uruchomienia środowiska zapasowego po awarii podstawowej lokalizacji.

Comarch IT Outsourcing & Integration

W związku z dynamicznymi zmianami na rynku infrastruktury IT kluczowe znaczenie dla rozwoju biznesu ma dziś doświadczony partner technologiczny. Środowisko IT firmy w rękach inżynierów i analityków Comarch, to gwarancja ciągłości działania oraz wymaganej dostępności systemów. Comarch oferuje szeroki zakres usług IT, które zawsze są dopasowywane do indywidualnych potrzeb klienta. Do najważniejszych usług świadczonych w tym obszarze należą Comarch IT Outsourcing, Comarch IT Integration oraz Comarch Business Continuity.

Comarch IT Outsourcing - Są to usługi ciągłe, których zadaniem jest zapewnienie kompleksowej obsługi IT klienta, począwszy od pełnego wsparcia dla użytkownika końcowego (Service Desk i opieka stanowiskowa), poprzez administrację sieciami LAN/WAN, infrastrukturą serwerową i bezpieczeństwa, aż po zarządzanie procesami IT, zgodnie z dobrymi praktykami biblioteki ITIL. Usługi realizujemy w oparciu o zespół doświadczonych inżynierów i Service Managerów zgodnie z uzgodnionymi parametrami SLA. Ponadto oferujemy klientom usługi ciągłe realizowane zdalnie lub bezpośrednio w lokalizacji klienta, związane z zaawansowanymi systemami serwerowymi, macierzowymi i bazodanowymi, a więc z systemami najbardziej krytycznymi dla biznesu klienta i najbardziej wymagającymi pod względem dostępności i niezawodności.

Comarch IT Integration - to usługi których zadaniem jest dostosowanie środowiska IT klienta do nowych wymagań biznesowych i technicznych. Wspieramy klientów począwszy od etapu analizy i projektowania nowej platformy IT, poprzez dostawę odpowiednich urządzeń i oprogramowania, aż po fazę wdrożenia. Usługi dotyczą zarówno uruchomienia nowych systemów na nowych platformach, rozszerzenia funkcjonalności poprzez aktualizację wersji oprogramowania, jak i migracji pomiędzy systemami, konsolidacji systemów, czy też wirtualizacji środowisk fizycznych obecnie wykorzystywanych przez klienta.

Comarch Business Continuity - usługi, dzięki którym zapewniamy klientom wysoki poziom dostępności ich systemów, minimalizację skutków awarii i katastrof oraz gwarantujemy możliwie szybki powrót do stanu sprzed awarii. W oparciu o powierzchnie biurowe Comarch w Krakowie i Warszawie, oferujemy klientom biuro zapasowe dla ich kluczowych pracowników. Rozwiązania backup i archiwizacja danych to usługi dla wszystkich przedsiębiorstw świadomych ważności danych przechowywanych i przetwarzanych w systemach informatycznych. Ponadto świadczymy również usługi audytów w różnych obszarach IT.

Comarch IT Networks

Oferowane przez Comarch rozwiązania mają na celu usprawnienie komunikacji wewnątrz organizacji, ale także z partnerami biznesowymi i klientami. Comarch IT Networks to szereg usług pozwalających na integrację rozwiązań wspierających wymianę informacji i sprawną komunikację w firmie. Obejmuje to wszelkie technologie komunikacyjne, aplikacje, a także środki transmisji danych jak sieci WAN czy LAN pozwalające nie tylko na usprawnienie komunikacji, ale również wymianę i dostęp do informacji firmowych. Do rozwiązań Comarch IT Networks należą:

Comarch Network Managed Services (CNMS) - to koncepcja rozwiązań przeznaczonych do tworzenia i utrzymania sieci transmisji danych (w tym WAN / LAN / WLAN). CNMS to kompleksowy produkt w zakresie budowy lub modernizacji istniejących sieci transmisji, a także zarządzania i administrowania tymi sieciami. Ponadto dostarczamy rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa sieciowego.

Comarch Contact Center (CCC) - kompleksowy pakiet rozwiązań mających na celu wsparcie zarządzania relacjami z klientem, a także komunikację wewnętrzną organizacji, jak również na wielu płaszczyznach biznesowych. Proponowane przez Comarch rozwiązanie ułatwia sprawne zarządzanie informacją w przedsiębiorstwie oraz pozwala na zoptymalizowanie procesu obsługi klienta przy wykorzystaniu posiadanych przez niego systemów informatycznych. Na życzenie klienta rozwiązanie Comarch Contact Center może być świadczone również w modelu usługowym. Klient w ramach rozwiązania otrzymuje wówczas dostęp do infrastruktury Contact Center oraz wymaganą liczbę stanowisk agentów (telefon IP z licencją CC, aplikację agenta CC oraz słuchawki), sam zapewnia tylko agentów CC i dostęp do Internetu.

Comarch NOC (Network Operations Center) - to kompleksowe rozwiązanie stanowiące Pojedynczy Punkt Kontaktu z klientem, zapewniające wsparcie techniczne w zakresie monitoringu w obszarze infrastruktury IT oraz aplikacji biznesowych dla wszelkiego typu przedsiębiorstw i instytucji. Dzięki rozbudowanej funkcjonalności, zautomatyzowanemu i niezawodnemu systemowi służącemu do monitorowania usług IT, oferowana przez Comarch usługa może być pomocna zarówno dla administratorów, jak i menadżerów IT. Usługa Comarch Network Operations Center zapewnia klientom bieżącą wiedzę na temat dostępności i wydajności poszczególnych elementów ich infrastruktury IT, systemów operacyjnych, czy platformy operacyjnej.

3.7. Sektor Medycyna

Comarch jest dostawcą rozwiązań dedykowanych rynkowi zdrowia. W swojej ofercie posiada oprogramowanie ERP dla szpitali i przychodni medycznych, rozwiązania medyczne dla sektora edukacji, Business Intelligence, rozwiązania IT dla regionów i miast oraz oprogramowanie dla radiologii.

Comarch ERP

Comarch ERP to oprogramowanie wspierające zarządzanie częścią administracyjną placówki medycznej. Comarch ERP Egeria oferuje szerokie portfolio raportów i analiz. Równocześnie zapewnia użytkownikom definiowanie własnych raportów i zestawień oraz różnorodne narzędzia do analizy zarejestrowanych danych.

Business Intelligence dla placówek medycznych

BI dla placówek medycznych to oprogramowanie które pozwala nie tylko na przetwarzanie danych z systemu ERP i HIS, ale również z EDM i wielu innych systemów dziedzinowych wykorzystywanych w placówkach medycznych. Umożliwia budowanie wielowymiarowych analiz dotyczących całości procesów realizowanych w instytucji. Oferuje także szereg gotowych pulpitów informacyjnych dedykowanych dla określonych grup pracowniczych i szczebli zarządczych oraz umożliwia w prosty sposób tworzenie ad hoc dashboardów na potrzeby konkretnych użytkowników.

Comarch Radiology Information System

RIS to nowoczesne oprogramowanie wspomagające pracę zakładów diagnostyki obrazowej. Oprogramowanie posiada pełen zakres funkcji pozwalających zarządzać obsługą pacjentów a także

przepływem informacji w placówce medycznej. Może stanowić integralną część z systemem HIS, ale także w pełni niezależnie zarządzać działem diagnostyki obrazowej.

Comarch DICOM Runner

Comarch DICOM Runner to uniwersalna przeglądarka dla obrazów radiologicznych. Przeglądarka umożliwia oglądanie badań radiologicznych w formacie DICOM o dowolnej modalności i pochodzeniu. Pozwala na wykonywanie pomiarów oraz przekształceń obrazów radiologicznych.

Miasto Zdrowia

Miasto Zdrowia” to platforma usługowo-informatyczna składająca się z zestawu wzajemnie współpracujących aplikacji i systemów IT. Stanowi efektywne narzędzie realizacji regionalnej polityki ochrony zdrowia. Jednocześnie skupia się na mieszkańcach jako odbiorcach i klientach świadczonych usług opieki zdrowotnej. Zanonimizowane dane z miasta lub regionu przetwarzane są przez platformę raportująco-analityczną. Na ich podstawie władze są w stanie podejmować optymalne decyzje dotyczące kształtowania strategii rozwoju polityki zdrowotnej i nadzoru nad jej realizacją.

4. Pozycja Spółki na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch S.A. systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Spółki jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane każdej grupie odbiorców. Oferta Comarch S.A. przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej oraz obu Amerykach. Sprzedaż Spółki jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2016 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Comarch S.A.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch S.A., jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów, polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT.

W 2016 roku żaden kontrahent nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Comarch S.A.

5. Struktura sprzedaży

5.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)

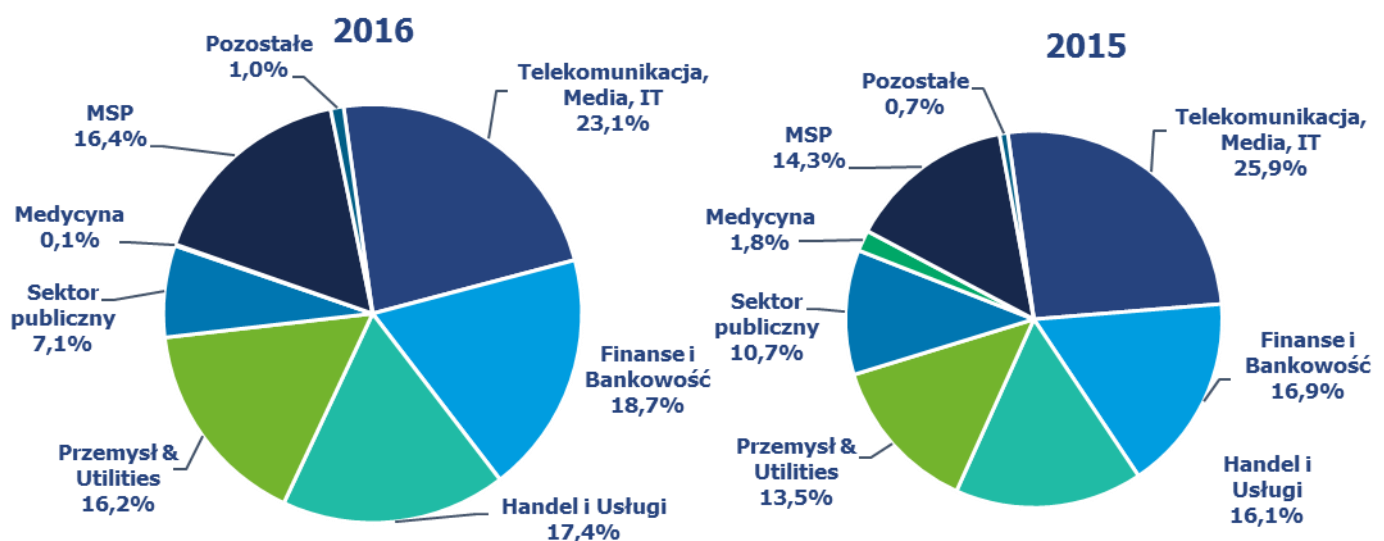
	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Kraj (Polska)	390 379	52,1%	431 929	57,6%	469 576	64,8%
Zagranica	358 834	47,9%	317 627	42,4%	255 249	35,2%
Przychody ze sprzedaży	749 213	100,0%	749 556	100,0%	724 825	100,0%

W 2016 roku przychody ze sprzedaży Comarch S.A. utrzymały się na poziomie z roku 2015 (spadek o 0,3 mln PLN, tj. 0,05%). Przychody ze sprzedaży zagranicznej wzrosły o 41,2 mln PLN, tj. o 13,0%. W wyniku spowolnienia w sektorze publicznym przychody ze sprzedaży krajowej spadły o 41,6 mln PLN, tj. o 9,6%. Struktura geograficzna sprzedaży pozostawała stabilna w ciągu roku obrotowego.

5.2. Przychody ze sprzedaży - struktura wg odbiorców (w tys. PLN)

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Telekomunikacja, Media, IT	173 480	23,1%	194 003	25,9%	165 444	22,8%
Finanse i Bankowość	140 228	18,7%	126 834	16,9%	121 524	16,8%
Handel i Usługi	130 028	17,4%	120 961	16,1%	90 261	12,5%
Przemysł & Utilities	121 470	16,2%	101 194	13,5%	89 441	12,3%
Sektor publiczny	52 959	7,1%	80 070	10,7%	147 969	20,4%
Medycyna	931	0,1%	13 366	1,8%	6 485	0,9%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa	122 857	16,4%	107 549	14,3%	99 598	13,7%
Pozostałe	7 260	1,0%	5 579	0,7%	4 103	0,6%
Przychody ze sprzedaży	749 213	100,0%	749 556	100,0%	724 825	100,0%

W okresie 12 miesięcy 2016 roku miała miejsce kontynuacja trendu spadkowego sprzedaży do klientów z Sektora publicznego: spadek o 27,1 mln PLN, tj. o 33,9%, co jest związane z ograniczeniem zakupów przez klientów z tego sektora, spowodowanym przejściowym ograniczeniem w dostępie do finansowania ze środków unijnych, a także ze zmniejszonymi dostawami własnych wyrobów gotowych Spółki. Sektor publiczny odpowiadał za 7,1% przychodów Comarch S.A. w omawianym okresie. Sprzedaż do sektora Medycyna również odnotowała znaczący spadek, tj. 12,4 mln PLN z podobnych przyczyn jak w przypadku Sektora publicznego. Sprzedaż do sektora o najwyższym udziale w strukturze odbiorców Spółki, czyli Telekomunikacja, Media i IT odnotowała spadek o 20,5 mln PLN., tj. o 10,6%, a jej udział zmalał do poziomu z roku 2013 i wyniósł 23,1%. Sprzedaż do klientów z pozostałych sektorów zrekompensowała spadki w wyżej wymienionych sektorach. Najwyższy wzrost odnotowała sprzedaż do sektora Przemysł & Utilities: wzrost o 20,3 mln PLN, tj. o 20,0%, a jej udział wzrósł z 13,5% w 2015 roku do 16,2% w roku 2016. Zauważalnie wzrosła również sprzedaż do klientów z sektora Finanse i Bankowość (o 13,4 mln PLN, tj. 10,6%) oraz podobnie jak sprzedaż do klientów sektora MSP (wzrost o 15,3 mln PLN, tj. 14,2%). Wzrosła również wartość sprzedaży do klientów z sektora Handel i Usługi: wzrost o 9,1 mln PLN, tj. 7,5%, a jej udział w całości sprzedaży jest na trzecim miejscu i wynosi 17,4%.

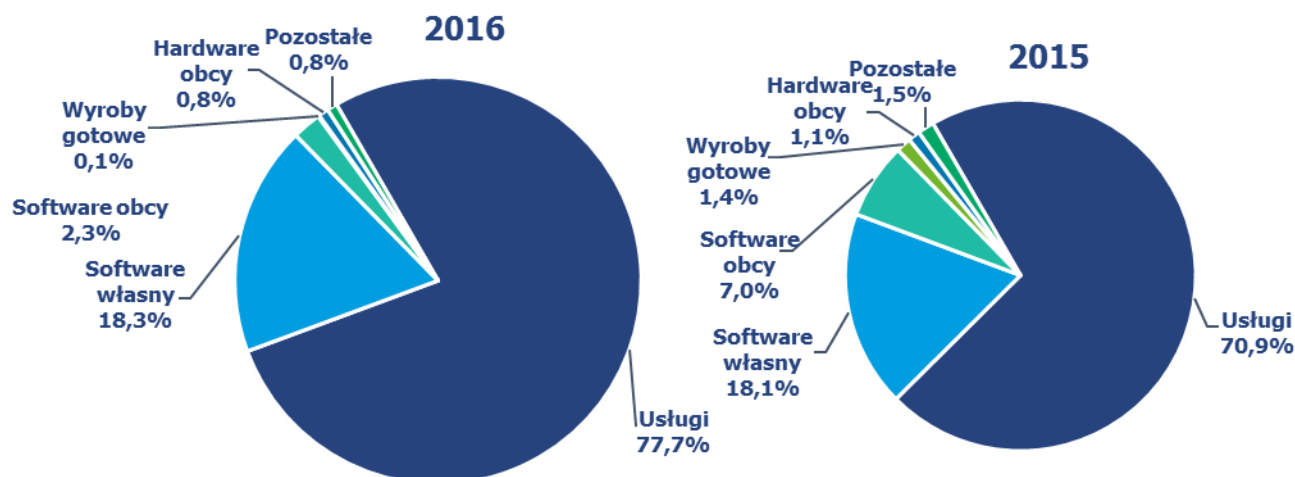

W poszczególnych kwartałach roku 2016 struktura sprzedaży wg odbiorców utrzymywała się na stabilnym poziomie.

5.3. Przychody ze sprzedaży - struktura wg rodzaju (tys. PLN)

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Usługi	582 389	77,7%	531 255	70,9%	496 733	68,5%
Oprogramowanie własne	137 214	18,3%	135 987	18,1%	102 413	14,1%
Oprogramowanie obce	17 069	2,3%	52 159	7,0%	42 337	5,8%
Wyroby gotowe	418	0,1%	10 699	1,4%	38 948	5,4%
Sprzęt komputerowy	5 963	0,8%	8 356	1,1%	26 439	3,7%
Pozostałe	6 160	0,8%	11 100	1,5%	17 955	2,5%
Razem	749 213	100,0%	749 556	100,0%	724 825	100,0%

W 2016 roku strukturę sprzedaży wg rodzaju charakteryzował stały wzrost sprzedaży usług, które stanowią coraz większą część przychodów ze sprzedaży Comarch S.A.; jest to związane z postępującymi zmianami w modelu biznesowym sprzedaży rozwiązań informatycznych. W okresie 12 miesięcy 2016 roku nastąpił bardzo znaczny wzrost łącznej sprzedaży usług i oprogramowania własnego: o 52,4 mln PLN, tj. o 7,8%. Jest to zarówno wynik wzrostu wartości sprzedaży usług (wzrost o 51,1 mln PLN, czyli o 9,6%), jak i lepszej sprzedaży oprogramowania własnego (wzrost o 1,2 mln PLN, czyli o 0,9%). Udział usług i oprogramowania własnego w całkowitej sprzedaży wyniósł 96,0%. Łączne przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego i sprzętu komputerowego spadły o 37,5 mln PLN, tj. o 61,9%, stanowiły one zaledwie 3,1% całkowitej sprzedaży Comarch S.A. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych była znacznie niższa niż w 2015 (spadek o 10,3 mln PLN, tj. o 96,1%), głównie na skutek zmniejszonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego.

Na przestrzeni całego roku 2016 struktura sprzedaży wg rodzaju utrzymywała się na stabilnym poziomie.

6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa emitenta

6.1. Czynniki wewnętrzne

- a) stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- b) pozycja i renoma Comarch S.A. mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- c) działalność Comarch S.A. w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- d) znaczny udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
 - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
 - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
 - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- e) atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom Spółki;
- f) wysoka rozpoznawalność marki Comarch wśród potencjalnych klientów dzięki prowadzonym akcjom marketingowym, w tym poprzez marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- g) konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- h) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- i) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

6.2. Czynniki zewnętrzne

- a) wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Comarch S.A., które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- b) wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- c) zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępowaniem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu cloud computing oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymogi kapitałowe i zasobowe;
- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiąganych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) wzrastająca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Spółkę;

- h) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- i) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- j) sytuacja gospodarcza na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w Europie, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- k) międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizację.

7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Comarch S.A. jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

7.1. Ryzyko kredytowe

Spółka analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

7.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Spółka jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Spółka dokonuje zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS, a także prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

7.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Spółka jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, BRL/PLN, CHF/EUR i RUB/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Spółki jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Spółka dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać hedging naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zaciąganie w ostatnich okresach zobowiązań kredytowych wyrażonych w EUR). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Spółki denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

7.4. Ryzyko płynności finansowej

Spółka posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Spółkę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w

rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

8. Perspektywy rozwoju działalności Spółki oraz przewidywana sytuacja finansowa Spółki w 2017 roku

W 2016 roku popyt na usługi i produkty informatyczne Spółki utrzymywał się na stabilnym poziomie, przy czym nastąpiły zmiany w jego strukturze. Spółka obserwowała spadek popytu na rozwiązania informatyczne generowane przez klientów z sektora publicznego oraz medycznego oraz wzrost popytu ze strony pozostałych klientów. Portfel zamówień Spółki zapewnia obecnie pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce i na świecie, a także sytuacja na rynku pracy będą miały nadal decydujący wpływ na działalność i wyniki finansowe Comarch w 2017 roku. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Comarch S.A. na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa. Oznacza również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Spółki jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Comarch S.A. dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Spółki należą:

- ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;
- ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Spółka nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

9. Analiza finansowa Spółki

	31 grudnia 2016 r.	%	31 grudnia 2015 r.	%	2016/2015	%
I. Aktywa trwałe	701 603	60,4%	689 344	61,7%	12 259	1,8%
Wartości niematerialne i prawne	8 506	0,7%	10 469	1,0%	(1 963)	(18,8%)
Rzeczowe aktywa trwałe	296 496	25,5%	258 116	23,1%	38 380	14,9%
Inwestycje długoterminowe	388 998	33,5%	412 612	36,9%	(23 614)	(5,7%)
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	7 603	0,7%	8 147	0,7%	(544)	(6,7%)
II. Aktywa obrotowe	460 642	39,6%	427 964	38,3%	32 678	7,6%
Zapasy	43 273	3,7%	27 746	2,5%	15 527	56,0%
Należności krótkoterminowe	324 572	27,9%	291 780	26,1%	32 792	11,2%
Inwestycje krótkoterminowe	55 488	4,8%	71 127	6,4%	(15 639)	(22,0%)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	37 309	3,2%	37 311	3,3%	(2)	0,0%
AKTYWA RAZEM	1 162 245	100,0%	1 117 308	100,0%	44 937	4,0%

Wartość aktywów Spółki na koniec 2016 roku wzrosła o 4,0% w stosunku do roku 2015 (z poziomu 1 117,3 mln PLN do 1 162,2 mln PLN), co jest spowodowane głównie wzrostem wartości aktywów obrotowych oraz w mniejszym stopniu aktywów trwałych. W porównaniu do roku ubiegłego wartość aktywów trwałych wzrosła o 12,3 mln PLN i jest w znacznej mierze wynikiem wzrostu wartości rzeczowych aktywów trwałych o 38,4 mln PLN przy jednoczesnym spadku wartości inwestycji długoterminowych o 23,6 mln PLN. Spadek wartości inwestycji długoterminowych to rezultat spłaty udzielonych pożyczek oraz aktualizacji wartości inwestycji w spółkach zależnych Grupy Comarch. Wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych z poziomu 258,1 mln PLN do 296,5 mln PLN, wynika z rozbudowy infrastruktury Spółki (budynek SSE7 oraz zakup nieruchomości gruntowej na terenie Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej). Wzrost wartości aktywów obrotowych o 32,7 mln PLN jest wynikiem wzrostu o 11,2% należności krótkoterminowych (z 291,8 mln PLN do 324,6 mln PLN) oraz wzrostu zapasów o 56,0% (z 27,7 mln PLN do 43,3 mln PLN). Wzrost zapasów o 15,6 mln PLN to głównie efekt wzrostu półproduktów i produktów w toku. Rozliczenia międzyokresowe pozostały na podobnym poziomie w porównaniu do grudnia 2015 roku. Zmniejszenie stanu inwestycji krótkoterminowych o 22,0% wynika ze zmniejszenia stanu środków pieniężnych.

	31 grudnia 2016 r.	%	31 grudnia 2015 r.	%	2016/2015	%
I. Kapitał własny	771 742	66,4%	731 905	65,5%	39 837	5,4%
Kapitał zakładowy	8 133	0,7%	8 133	0,7%	-	-
Kapitał zapasowy	619 975	53,3%	562 292	50,3%	57 683	10,3%
Kapitał z aktualizacji wyceny	97 301	8,4%	103 052	9,2%	(5 751)	(5,6%)
Pozostałe kapitały rezerwowe	745	0,1%	745	0,1%	-	-
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) netto	45 588	3,9%	57 683	5,2%	(12 095)	(21,0%)
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	390 503	33,6%	385 403	34,5%	5 100	1,3%
Rezerwy na zobowiązania	124 646	10,7%	140 669	12,6%	(16 023)	(11,4%)

Zobowiązania długoterminowe	121 363	10,5%	101 209	9,0%	20 154	19,9%
Zobowiązania krótkoterminowe	126 800	10,9%	131 535	11,8%	(4 735)	(3,6%)
Rozliczenia międzyokresowe	17 694	1,5%	11 990	1,1%	5 704	47,6%
PASYWA RAZEM	1 162 245	100,0%	1 117 308	100,0%	44 937	4,0%

Za sprawą wysokiego wyniku finansowego wypracowanego w 2016 roku oraz w rezultacie uwzględnienia w kapitale zapasowym zysku netto wypracowanego w 2015 roku wartość kapitału własnego wzrosła w 2016 roku o 5,4%, a jego udział w strukturze pasywów jest na nieco wyższym poziomie niż w ubiegłym roku (66,4% wobec 65,5% w 2015 roku). Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 33,6% pasywów wobec 34,5% rok wcześniej. W 2016 roku stan zobowiązań krótkoterminowych wyniósł 126,8 mln PLN i był niższy o 4,7 mln PLN w stosunku do 2015 roku. Rezerwy na zobowiązania spadły o 11,4%, tj. 16,0 mln PLN, głównie ze względu na zmniejszenie rezerw na sprawy sądowe, niewykorzystane urlopy oraz nagrody pieniężne. Wartość zobowiązań długoterminowych spadła o 20,2 mln PLN. Udział pozostałych pozycji tej części pasywów nie uległ znaczącym zmianom.

	12 miesiące 2016 r.	%	12 miesiące 2015 r.	%	2016/2015	%
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	749 213	100,0%	749 556	100,0%	-343	0,0%
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	529 985	70,7%	524 252	69,9%	5 733	1,1%
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)	219 228	29,3%	225 304	30,1%	(6 076)	(2,7%)
IV. Koszty sprzedaży	67 002	8,9%	76 706	10,2%	(9 704)	(12,7%)
V. Koszty ogólnego zarządu	55 719	7,5%	53 663	7,2%	2 056	3,8%
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)	96 507	12,9%	94 935	12,7%	1 572	1,7%
VII. Pozostałe przychody operacyjne	1 318	0,2%	2 148	0,3%	(830)	(38,6%)
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	18 991	2,6%	13 706	1,8%	5 285	38,6%
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)	78 834	10,5%	83 377	11,1%	(4 543)	(5,4%)
X. Przychody finansowe	6 398	0,9%	7 620	1,0%	(1 222)	(16,0%)
XI. Koszty finansowe	28 686	3,9%	24 278	3,2%	4 408	18,2%
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI)	56 546	7,5%	66 719	8,9%	(10 173)	(15,2%)
XIII. Zysk (strata) brutto (XII)	56 546	7,5%	66 719	8,9%	(10 173)	(15,2%)
XIV. Podatek dochodowy	10 958	1,5%	9 036	1,2%	1 922	21,3%
XV. Zysk (strata) netto (XIII-XIV)	45 588	6,1%	57 683	7,7%	(12 095)	(21,0%)

W 2016 roku przychody ze sprzedaży utrzymały podobny poziom w porównaniu do roku ubiegłego (spadek o 0,3 mln PLN w stosunku do 2015 roku). Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 78,8 mln PLN i był niższy o 5,4% w porównaniu do 2015 roku, natomiast zysk netto w 2016 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 21,0%. Rentowność operacyjna w 2016 roku spadła z poziomu 11,1% do

10,5%, natomiast rentowność netto spadła z 7,7% do 6,1%. Pomimo nieznacznych spadków poziom rentowności operacyjnej oraz netto pozostawał satysfakcjonujący.

Analiza rentowności	2016	2015	2014	2013	2012
Marża na sprzedaży	29,3%	30,1%	30,6%	24,6%	25,6%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	10,5%	11,1%	10,0%	8,0%	9,4%
Rentowność sprzedaży brutto	7,5%	8,9%	7,4%	7,6%	6,5%
Rentowność sprzedaży netto	6,1%	7,7%	5,7%	7,1%	6,2%
Rentowność aktywów	3,9%	5,2%	3,9%	4,5%	3,9%
Rentowność kapitału własnego	6,3%	8,6%	6,5%	7,4%	7,1%

Marża na sprzedaży zmniejszyła się nieznacznie z poziomu 30,1% do 29,4%, podobnie pozostałe wskaźniki uległy nieznacznym spadkom.

Analiza płynności	2016	2015	2014	2013	2012
Wskaźnik bieżącej płynności finansowej	3,2	3,0	3,1	2,5	2,0
Wskaźnik płynności szybki	2,6	2,5	2,7	2,1	1,7
Wskaźnik podwyższonej płynności	0,4	0,5	0,7	0,3	0,1

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w 2016 roku Spółkę charakteryzowała bardzo dobra płynność finansowa. Zwiększenie wskaźników w stosunku do roku 2015 wynikało głównie z wyższego stanu należności przy jednoczesnym zmniejszeniu poziomu zobowiązań krótkoterminowych. W ocenie Zarządu, Comarch S.A. nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Spółka inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych).

Analiza rotacji	2016	2015	2014	2013	2012
Rotacja majątku obrotowego (krotność)	1,6	1,8	1,8	1,6	1,4
Rotacja należności (dni)	156	140	131	167	218
Rotacja zapasów (dni)	24	15	12	16	21
Rotacja zobowiązań (dni)	137	128	130	148	193
Rotacja zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych (dni)	70	72	69	97	143

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Comarch S.A. W 2016 roku wskaźniki rotacji należności, zapasów oraz zobowiązań uległy wydłużeniu, natomiast rotacja zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych nieznacznie się skróciła. Rotacja majątku obrotowego po raz kolejny uległa nieznacznemu zmniejszeniu.

Analiza zadłużenia	2016	2015	2014	2013	2012
Wskaźnik zadłużenia	33,6%	34,5%	35,0%	34,5%	40,7%
Wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych	10,4%	9,1%	10,0%	8,3%	7,9%
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	50,6%	52,7%	53,9%	52,7%	68,5%

Ze względu na znaczny wzrost wartości kapitałów własnych, większość wskaźników zadłużenia w 2016 roku uległa poprawie w porównaniu do roku poprzedniego. Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego spadł z 52,7% do 50,6%, natomiast wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów wzrósł z 9,1% do poziomu 10,4%. Spółka finansuje się środkami własnymi w 66,4% a kapitałem obcym w 33,6%.

Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia} = \frac{\text{zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}}{\text{pasywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych} = \frac{\text{zobowiązania długoterminowe}}{\text{pasywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia kapitału własnego} = \frac{\text{zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}}{\text{kapitał własny}}$$

Wskaźniki rentowności

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto ze sprzedaży}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży netto} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność aktywów} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{rentowność kapitału własnego} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{kapitał własny-zysk netto}}$$

Wskaźniki płynności

$$\text{bieżącej płynności finansowej} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe + rozliczenia między okresowe}}$$

$$\text{płynności szybki} = \frac{\text{inwestycje krótkoterminowe + należności krótkoterminowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe + rozliczenia międzyokresowe}}$$

$$\text{podwyższonej płynności} = \frac{\text{inwestycje krótkoterminowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe + rozliczenia międzyokresowe}}$$

Wskaźniki rotacji

rotacji majątku obrotowego(krotność) = $\frac{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}{\text{aktywa obrotowe}}$

rotacji należności (dni) = $\frac{(\text{należności krótkoterminowe}) * 360}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$

rotacji zapasów (dni) = $\frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$

rotacji zobowiązań (dni) = $\frac{(\text{zobowiązania długoterminowe} + \text{zobowiązania krótkoterminowe}) * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$

rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni) = $\frac{\text{zobowiązania krótkoterminowe} * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$

10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje**10.1. Nieodnawialne kredyty bankowe**

- a) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. PLN. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Kredyt oprocentowany jest stopą zmienną EURIBOR1M+marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 802 tys. EUR, tj. 21 244 tys. PLN (wobec 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lipca 2024 r.
- b) kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DNB Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 493 tys. EUR, tj. 11 028 tys. PLN (wobec 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2018 r.
- c) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu był przelew wierzytelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. W drugim kwartale 2016 roku kredyt został spłacony w całości.

- d) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 3 899 tys. EUR, tj. 17 249 tys. PLN (wobec 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 28 czerwca 2019 r.
- e) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w EUR do kwoty 56 000 tys. PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 11 519 tys. EUR, tj. 50 960 tys. PLN (wobec 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2023 r.
- f) kredyt inwestycyjny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 75% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE7 na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 13 333 tys. EUR tj. 58 144 tys. PLN według kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 12 lat i trwa do 15 maja 2028 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna ustanowiona na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja (SSE7), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. oraz cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE7, zawartej po zakończeniu inwestycji. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był uruchomiony. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła po dacie bilansu transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lutego 2028 r.
- g) kredyt długoterminowy nieodnawialny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 2 508 tys. EUR, tj. 10 938 tys. PLN według kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 43 miesiące i trwa do 16 grudnia 2019 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 2 365 tys. EUR, tj. 10 465 tys. PLN. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła po dacie bilansu transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 września 2019 r.
- h) kredyt inwestycyjny w DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 2 531 tys. EUR, tj. 10 854

tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Wykorzystanie kredytu nastąpiło w pierwszym kwartale 2017 roku. Zabezpieczeniem kredytu są: zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania do wysokości 150% kwoty kredytu, cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń, oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku DNB Bank Polska Spółka Akcyjna. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był uruchomiony.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółka Comarch S.A. posiadała zobowiązania z tytułu nieodnawialnych kredytów bankowych w wysokości 110 946 tys. PLN.

10.2. Odnawialne kredyty bankowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółka Comarch S.A. posiadała odnawialne limity kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 40 000 tys. PLN.

- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Alior Bank Spółka Akcyjna (dawniej BPH S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. PLN, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 października 2017 r. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Alior Bank Spółka Akcyjna. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej WIBOR1M + marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 r.
- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 30 000 tys. PLN, którego okres udostępnienia upływa w dniu 30 czerwca 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A. oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej WIBOR1M + marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 r.

10.3. Pożyczki od podmiotów niepowiązanych

a) Pożyczki zaciągnięte przez Comarch S.A.

Spółka Comarch S.A. w dniu 28 grudnia 2015 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 6 266 tys. PLN na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2016 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypadał na wrzesień 2016 roku, oprocentowanie pożyczki było stałe, pożyczka nie była zabezpieczona. Pożyczka została całkowicie spłacona w 2016 r.

Spółka Comarch S.A. w trzecim kwartale 2016 roku zawarła z IBM Global Financing Polska Sp. z o.o. (dawniej IBM Polska sp. z o.o.) umowę pożyczki do kwoty 12 980 tys. PLN na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na marzec 2022 roku, pożyczka nie jest zabezpieczona. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 10 415 tys. PLN.

b) Pożyczki udzielone spółkom Grupy Comarch

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

Spółka	Termin wymagalności	Kwota pożyczki	Waluta	Oprocentowanie	Wartość pożyczki w PLN
Comarch Chile SpA	2019-12-31	1 200 000	USD	3,5640%	5 015 160
Comarch Yazilim A.S.	2018-06-30	250 000	EUR	2,0490%	1 106 000
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	2028-12-31	3 858 729	PLN	4,6200%	3 858 729
SoInteractive S.A.	2019-09-30	410 000	PLN	3,7900%	410 000
Razem					10 389 889

Odpisem aktualizującym objęta jest pożyczka dla Comarch Yazilim A.S.

c) Pożyczki udzielone pracownikom Comarch S.A.

Nie wystąpiły.

d) Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich bliskich.

10.4. Poręczenia

- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów, w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Comarch S.A. gwarancja na czas trwania kontraktu i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy, tj. ok. 53 666 tys. EUR. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.
- W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 r. zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A. finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A.

wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.

- e) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- f) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 682 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- g) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- h) W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsische AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 r.
- i) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 r.
- j) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- k) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- l) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- m) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- n) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Po wejściu

w życie aneksu do umowy w 2015 roku, łączna kwota poręczenia wynosi 100 tys. PLN. Poręczenie zostało odnowione i jest ważne do dnia 31 maja 2017 r.

- o) W związku z zawarciem przez oddział Comarch S.A. w Albanii umowy z klientem na usługi SLA zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania oddziału wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch S.A. Albanian Branch umowy, tj. ok. 10 tys. EUR miesięcznie i jest ważne do czasu zakończenia umowy.
- p) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.
- q) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Wartość poręczenia wynosi 50 tys. PLN i zostało ono przedłużone do dnia 31 maja 2017 r.
- r) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- s) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na okres 5 lat.
- t) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
- u) W związku z zawarciem przez Bonus Development sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development sp. z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 r.
- v) W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 sierpnia 2018 r.
- w) W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie

zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN i obowiązują od dnia 15 września 2015 r. Poręczenie zostało odnowione i jest ważne do dnia 14 września 2017 r.

- x) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
- y) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.
- z) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, Comarch Campaign Management, Comarch Social Mining i Comarch Smart Analytics zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty wartości projektu tj. 3 318 tys. GBP.
- aa) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Inc. Poręczenie wygasło ze względu na koniec trwania umowy i było udzielone na kwotę 420 tys. USD.
- bb) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Healthcare S.A. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 450 tys. PLN.
- cc) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 330 tys. PLN.
- dd) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Telco BSS i Telco OSS, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do wartości kontraktu tj. 9 570 tys. EUR.
- ee) W związku z zawarciem przez spółkę Thanks Again LLC, spółkę stowarzyszoną Comarch S.A., umowy na wynajęcie biura z jednym z klientów, zostało udzielone poręczenie dla spółki Thanks Again LLC. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 544 tys. USD.
- ff) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usługi Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 2 414 tys. EUR.

10.5. Gwarancje bankowe

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 37 671 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 r. ich wartość wynosiła 48 740 tys. PLN.

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych: MKS Cracovia SSA ważne do 31 grudnia 2017 r., Comarch Healthcare S.A. ważne do 31 grudnia 2018 r., Comarch Malaysia SDN. BHD. ważne do 31 grudnia 2017 r. oraz bezterminowo, Comarch SAS ważne do 4 marca 2017 r., Comarch Argentina S.A. bezterminowo, oraz Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo.

11. Najważniejsze wydarzenia w 2016 roku i po dacie bilansu

11.1. Umowy znaczące dla działalności emitenta

Do najważniejszych umów podpisanych przez Comarch S.A. w 2016 roku należą:

11.1.1. Umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S., generalnym wykonawcą na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji

W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego na data center pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego. O podpisaniu powyższej umowy kredytowej Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r.

11.1.2. Podpisanie umów z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7) oraz przebudowę budynku SSE6

W dniu 18 marca 2016 r. zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

1. Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 roku.
2. Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Przebudowa Studio S1 została zakończona w czwartym kwartale 2016 roku.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.3. Umowa kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas

W dniu 18 marca 2016 r. Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca), zawarły umowę kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji, o której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r. Wysokość kredytu wynosi 8 000 tys. EUR, tj. 34 164 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do dnia 18 września 2017 r.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.4. Zawarcie umów znaczących z bankiem BGŻ BNP Paribas

W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w dniu 18 marca 2016 r. umowy kredytowej z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A., wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy BNP Paribas przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A. na dzień 31 grudnia 2015 r., spełniając tym samym kryterium umowy znaczącej. Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy BNP Paribas jest Zmiana nr 6 z dnia 28 maja 2015 r. do Umowy wielocelowej linii kredytowej (dalej: „Umowa”). Wartość Umowy wynosi 35 000 tys. PLN. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 maja 2016 r. Łączna wartość umów zawartych przez podmioty Grupy Comarch z podmiotami Grupy BNP Paribas w okresie ostatnich 12 miesięcy wynosi 95 004 tys. PLN.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-5-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.5. Umowa o kredyt inwestycyjny i umowa o kredyt na finansowanie bieżącej działalności

W dniu 17 maja 2016 r. Comarch S.A. podpisał dwie umowy kredytowe z bankiem Bank Handlowy w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie, tj.:

1) umowy kredytu inwestycyjnego na finansowanie i refinansowanie do 75% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE7 na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, o rozpoczęciu której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r. Wysokość kredytu wynosi 13 332 640 EUR, tj. 58 143 643,04 PLN wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 12 lat i trwa do 15 maja 2028 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna o wartości 16 665 800 EUR, tj. 72 679 553,80 PLN wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy, ustanowiona na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja (SSE7), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A., cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE7, zawartej po zakończeniu inwestycji.

2) umowy kredytu długoterminowego, nieodnawialnego na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 2 508 120 EUR, tj. 10 937 911,32 PLN wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 43 miesiące i trwa do 16 grudnia 2019 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-8-2016 z dnia 17 maja 2016 r.

11.1.6. Zawarcie znaczących umów z Grupą Telefonica

W dniu 1 sierpnia 2016 r. Comarch S.A. poinformowała, iż wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy Telefonica przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A. Mając na uwadze powyższe, Zarząd Comarch S.A. uznał przedmiotowe umowy za umowy znaczące.

Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy Telefonica jest aneks z dnia 23 grudnia 2015 r. (dalej: „Aneks”) do umowy głównej z dnia 5 maja 2015 r. (dalej: „Umowa główna”) na wdrożenie Planning&Desing CM zawarty pomiędzy Comarch Sistemas LTDA, spółką zależną Comarch S.A. oraz TELEFONICA BRASIL S/A, podmiot Grupy Telefonica. Aneks rozszerza Umowę główną o wdrożenie rozwiązania Network Inventory wraz z Discovery & Reconciliation. Wartość Aneksu wynosi 29 960 tys. BRL netto, tj. 35 847 tys. PLN wg kursu BRL z dnia publikacji raportu. Aneks został zawarty

na okres do dnia 31 grudnia 2018 r. Warunki finansowe na jakich została zawarta Umowa główna oraz Aneks nie odbiegają od powszechnie stosowanych na rynku dla tego rodzaju umów.

Aneks oraz Umowa główna przewidują następujące zapisy dotyczące kar umownych:

1. kary za opóźnienie wg stawki dziennej 0,5% do łącznej wysokości 20% całkowitej wartości dotychczasowych faktur, za każdy przypadek;
2. kary za naruszenie umowy - 20% wynagrodzenia umownego za każdy przypadek;
3. inne kary przewidziane w umowie do łącznej kwoty 20% wynagrodzenia umownego;
4. w przypadku rozwiązania umowy z powodu naruszenia poufności kara wynosi 35% wynagrodzenia umownego;
5. 10 000 BRL za każdy przypadek niezarejestrowania pracownika we właściwym organie.

Limitacja kar jest limitacją na przypadek. Nie ma limitacji łącznej dotyczącej wszystkich kar umownych. W umowie jest ustanowione ograniczenie odpowiedzialności za wyrządzone szkody i straty do 100% wartości umowy. Z ograniczenia odpowiedzialności wyłączone są roszczenia związane z naruszeniem praw własności intelektualnej, naruszeniem zobowiązań dotyczących poufności oraz roszczenia pracownicze. Zapłata kar umownych nie wyłącza uprawnienia do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przekraczających wysokość tych kar.

Łączna wartość umów zawartych przez podmioty Grupy Comarch z podmiotami Grupy Telefonica w okresie ostatnich 12 miesięcy wynosi ok. 114 723 tys. PLN.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-19-2016 z dnia 1 sierpnia 2016 r.

11.1.7. Umowa kredytu inwestycyjnego z DNB Bank Polska

Zarząd Comarch S.A. poinformował o podpisaniu w dniu 19 sierpnia 2016 r. przez Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z bankiem DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 2 531 000,00 EUR, tj. 10 854 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu powinno nastąpić do dnia 30 grudnia 2016 r. Zabezpieczeniem kredytu są:

- a) zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania - do wysokości 150% kwoty kredytu;
- b) cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-21-2016 z dnia 19 sierpnia 2016 r.

11.1.8. Informacja o braku istotnego wpływu zdarzenia jednorazowego na wyniki finansowe Grupy Comarch

W dniu 3 sierpnia 2016 r. MKS Cracovia SSA, spółka należąca do Grupy Kapitałowej Comarch, podpisała umowę z klubem sportowym Leicester City Football Club (dalej: „Umowa”) na sprzedaż wartości niematerialnych i prawnych przez MKS Cracovia SSA (karta zawodnicza Bartosza Kapustki). Łączna wartość Umowy nie przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A., w opinii Zarządu nie jest ona umową znaczącą. Umowa nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy Comarch w roku 2016 i w latach kolejnych.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-20-2016 z dnia 3 sierpnia 2016 r.

PO DACIE BILANSU

11.1.9. Przejęcie spółki Geopolis

Zarząd Comarch S.A. informował w dniu 17 marca 2017 r. o podpisaniu przez Comarch S.A., listów intencyjnych z Geopolis sp. z o.o. oraz ze współnikami tej spółki, mających na celu ustalenie warunków przeprowadzenia docelowych transakcji:

- zbycia 100% udziałów w Geopolis sp. z o.o. na rzecz Comarch S.A.,
- nabycia przez Comarch S.A. całości autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o.,
- dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. przez Comarch S.A.

Transakcje docelowe miały być zrealizowane w przypadku spełnienia warunków przewidzianych w listach intencyjnych oraz osiągnięciu porozumienia co do pozostałych warunków transakcji do dnia 31 marca 2017 r. W dniu 31 marca 2017 r. została przekazana informacja o przesunięciu terminu na spełnienie warunków do 3 kwietnia 2017 r. W dniu 3 kwietnia 2017 r. warunki określone w listach intencyjnych zostały spełnione, w związku z tym transakcje docelowe zostały zrealizowane.

Łączna wartość transakcji docelowych wyniosła 8,05 mln PLN.

Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup Geopolis sp. z o.o. pozwolił Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego.

O szczegółach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-2-2017 z dnia 17 marca 2017 r., nr RB-4-2017 z dnia 31 marca 2017 r. oraz RB-5-2017 z dnia 4 kwietnia 2017 r.

11.2. Pozostałe

11.2.1. Opinia Rady Nadzorczej i rekomendacja Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2015 rok

Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała rekomendację Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2015 rok. Zarząd Comarch S.A. uchwałą nr 2/05/2016 z dnia 16 maja 2016 r. zarekomendował Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Comarch S.A. przekazanie wypracowanego w roku obrotowym od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 r. zysku netto w kwocie 57 682 617,41 PLN w całości na kapitał zapasowy. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr RB-7-2016 z dnia 16 maja 2016 r.

11.2.2. Ustanowienie hipotek na aktywach spółki Comarch S.A.

W dniu 24 sierpnia 2016 r. Comarch S.A. otrzymał zawiadomienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 22 lipca 2016 r. w Księdze Wieczystej hipoteki umownej o wartości 12 000 000 EUR, tj. 51 246 000 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy, ustanowionej na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSEIV). Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 18 marca 2016 r. pomiędzy bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. a Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorcą). O szczegółach Spółka poinformowała raportem bieżącym nr RB-22-2016 z dnia 24 sierpnia 2016 r.

W dniu 16 września 2016 r. Comarch S.A. otrzymał zawiadomienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 8 września 2016 r. w Księdze Wieczystej hipoteki umownej o wartości 16 665 800 EUR, tj. 71 866 262,76 PLN wg kursu EUR z dnia ustanowienia hipoteki, ustanowionej na nieruchomości należącej do Comarch S.A., zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Aktualna wartość ewidencyjna nieruchomości wynosi 19 140 932,01 PLN. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 17 maja 2016 r. pomiędzy bankiem Bank Handlowy w Warszawie S.A. a Comarch S.A., o której to umowie Emitent informował raportem bieżącym nr RB-8-2016 z dnia 17 maja 2016 r. O szczegółach Spółka poinformowała raportem bieżącym nr RB-24-2016 z dnia 16 września 2016 r.

PO DACIE BILANSU

11.2.3. Wezwanie Banku Pekao S.A. do zapłaty kwoty 100 mln PLN przez CA Consulting S.A. w związku z nienależytym wykonaniem umowy

Zarząd Comarch S.A. informował w dniu 23 marca 2017 r. o otrzymaniu przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A. wezwania do zapłaty od Banku Pekao S.A. Bank w wystosowanym piśmie wezwał CA Consulting S.A. do zapłaty kwoty 100 mln PLN wynikającej z nienależytego wykonywania umowy Kompleksowej Obsługi Eksploatacyjnej Systemu CIB Comarch Internet Banking (bankowość korporacyjna) z dnia 23 grudnia 2005 r. Zgodnie z pismem Banku nienależyte wykonywanie umowy ma polegać na niedotrzymywaniu przez CA Consulting S.A. parametrów SLA świadczonej usługi.

W ocenie Emitenta wezwanie skierowane do CA Consulting S.A. nie znajduje uzasadnienia ani oparcia w postanowieniach Umowy z 2005 roku. W opinii Emitenta przekroczenie parametrów SLA wynika z przyczyn leżących po stronie Banku, za które CA Consulting S.A. nie ponosi odpowiedzialności, w tym w szczególności z faktu, iż wolumen transakcji przetwarzanych przez system wielokrotnie przekroczył określone w zawartej umowie założenia projektowe, jak również z faktu braku wystarczających inwestycji Banku w modernizację infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania Systemu CIB w ciągu ostatnich dziewięciu lat. Obecnie funkcjonująca infrastruktura w znacznym zakresie pochodzi z roku 2008, dysponuje taką samą mocą obliczeniową jak w owym czasie, co obecnie dalece nie wystarcza do obsługi Systemu. Spółka CA Consulting S.A. wielokrotnie informowała Bank o tym fakcie, w tym także

w formie pisemnej zgłaszając konieczność wykonania prac rewitalizacyjnych i modernizacyjnych mających na celu zwiększenie pierwotnych założeń wydajnościowych, a także wykonania prac dostosowujących System do ilości procesowanych w nim transakcji, m.in. w piśmie ze stycznia 2017 od Zarządu Comarch S.A. do Zarządu Pekao S.A. oraz Zarządu CA Consulting S.A. do Dyrekcji Pekao S.A.

Zgodnie z postanowieniami Umowy całkowity limit odpowiedzialności CA Consulting S.A. w danym roku kalendarzowym nie przekroczy 100% wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług określonych w Umowie otrzymanego przez CA Consulting S.A. w danym roku kalendarzowym, zaś kwota wezwania kilkudziesięciokrotnie przekracza ten limit i w żaden sposób nie jest uzasadniona w przesłanym wezwaniu.

Comarch S.A. informuje, że CA Consulting S.A. w całości odrzucił roszczenie banku jako niezasadne. Informuje również, że Grupa Comarch nadal świadczy na bieżąco usługi w ramach Umowy zawartej z Bankiem.

W ocenie Zarządu Comarch S.A. zaistniała sytuacja nie będzie miała istotnego wpływu na działalność operacyjną i sytuację finansową Grupy Comarch.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2017 z dnia 23 marca 2017 r.

12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

12.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 PLN zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 9 lutego 2016 r. Zarząd Comarch AG podjął w formie ustnej uchwałę o wyrażeniu zgody na nabycie od Comarch S.A. 5 000 akcji Comarch Argentina S.A., tj. 5% w kapitale zakładowym. W dniu 15 lutego 2016 r. uchwała Zarządu została potwierdzona na piśmie, a następnie w dniu 25 kwietnia 2016 r. notariusz potwierdził własnoręczność podpisów członków Zarządu na tej uchwale. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Argentina S.A. są Comarch S.A. (95% akcji w kapitale zakładowym) oraz Comarch AG (5% akcji w kapitale zakładowym).

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL (1,0480 PLN wg kursu z dnia 4 kwietnia 2016 r.) każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software

und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

W dniu 4 maja 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Bogocie, Kolumbia. Comarch Software Spain S.L.U. jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Colombia S.A.S. Wysokość kapitału docelowego spółki wynosi 3 600 000 000,00 COP (tj. 4 726 800,00 PLN wg kursu z dnia 4 maja 2016 r.) i składa się z 3 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda. Na dzień publikacji raportu kapitał zakładowy wynosi 182 000 000,00 COP (tj. 256 802,00 PLN wg kursu z dnia 31 grudnia 2016 r.) i składa się ze 182 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda.

W dniu 23 sierpnia 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 6 014 806 PLN do kwoty 8 114 806 PLN w drodze emisji 2 100 000 akcji serii N o wartości nominalnej 1 PLN każda. Akcje serii N objął i opłacił w całości Comarch S.A. po cenie emisyjnej 10 PLN za akcję, tj. łącznej cenie emisyjnej w wysokości 21 000 000 PLN, z czego 18 900 000 PLN zostało przekazane w spółce Comarch Healthcare SA na kapitał zapasowy jako agio. W dniu 9 listopada 2016 r. ww. podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Healthcare S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu są CCF FIZ (57,13% akcji w kapitale zakładowym), Comarch S.A. (25,88% akcji w kapitale zakładowym) oraz CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (16,99% akcji w kapitale zakładowym).

Na podstawie umowy zawartej w dniu 31 sierpnia 2016 r., Comarch AG zwrócił 166 719 akcji spółki Comarch Software und Beratung AG wypożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch. W dniu 12 grudnia 2016 r. Comarch AG nabyła 166 719 sztuk akcji Comarch Software und Beratung AG od podmiotu spoza Grupy Comarch, co stanowiło 2,68% kapitału zakładowego spółki. Wartość transakcji wynosiła 1 430 tys. EUR. W następstwie powyższej transakcji, Comarch AG jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Software und Beratung AG.

W dniu 18 października 2016 r. nastąpił podział certyfikatów inwestycyjnych funduszu Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) w proporcji 1:1000 i tym samym 1 certyfikatowi inwestycyjnemu Funduszu przed podziałem będzie odpowiadało 1 000 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu po podziale. Aktualnie Comarch S.A. posiada 4 000 certyfikatów inwestycyjnych, w miejsce dotychczasowych 4, co stanowi 100% certyfikatów inwestycyjnych w CCF FIZ. W dniu 22 grudnia 2016 r., w ramach przydziału certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ nowej emisji serii B, Comarch S.A. objęła 17 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ serii B po cenie emisyjnej 29 607 PLN za jeden certyfikat, tj. łącznej cenie emisyjnej 503 319 PLN. W wyniku przydziału i objęcia certyfikatów serii B, na dzień 31 grudnia 2016 r. Comarch S.A. posiada łącznie 4 017 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ, co stanowi 100% łącznej liczby certyfikatów.

W dniu 11 listopada został złożony do organu rejestrowego wniosek o rejestrację spółki Comarch Peru S.A.C. z siedzibą w Limie. W dniu 14 grudnia 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Perú S.A.C. z siedzibą w Limie, Peru. Wysokość kapitału zakładowego spółki wynosi 165 000 PEN (tj. 203 115 PLN wg kursu z dnia rejestracji) i składa się z 165 000 akcji o wartości nominalnej 1 PEN każda. Comarch AG jest w posiadaniu 95% udziałów, natomiast Comarch S.A. jest w posiadaniu 5% udziałów Comarch Perú S.A.C.

W dniu 21 grudnia 2016 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Argentina S.A. z kwoty 100 000 ARS do kwoty 3 298 195 ARS, tj. o 3 198 195 ARS (tj. 856 157 PLN wg kursu z dnia 21 grudnia 2016 r.), poprzez emisję 3 198 195 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 ARS za jedną akcję. Wyemitowane akcje objęli dotychczasowi akcjonariusze Comarch Argentina S.A., tj. Comarch S.A. objął 3 038 285 akcji, natomiast Comarch AG 159 910 akcji. W wyniku podwyższenia kapitału procentowa struktura akcjonariatu Comarch Argentina S.A. nie uległa zmianie – Comarch S.A. jest w posiadaniu 3 133 285 akcji (95% w kapitale zakładowym), natomiast Comarch AG jest w posiadaniu 164 910 akcji (5% w kapitale zakładowym). Zgodnie z posiadaną przez Spółkę wiedzą do dnia publikacji niniejszego sprawozdania podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane.

12.2. Nieruchomości

W dniu 18 marca 2016 r. zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

- Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 r. wyniosły 12 054 tys. PLN. Planowany termin zakończenia inwestycji to czwarty kwartał 2017 roku.
- Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy była przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosiła 4 350 tys. PLN netto. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 r. wyniosły 4 348 tys. PLN. Przebudowa Studio S1 została zakończona w czwartym kwartale 2016 roku.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto.

W 2016 roku Comarch S.A. zakupiła nieruchomość gruntową na terenie Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 1,31 ha. Wartość transakcji wynosiła 3 831 tys. PLN.

13. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej

13.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.11 zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr EBI 3/2016, że uchwałą nr 10/05/2016 z dnia 16 maja 2016 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 15 czerwca 2016 r.

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.10. zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr EBI 2/2015 sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, ocenę sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania ładu korporacyjnego oraz ocenę racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej.

13.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 15 czerwca 2016 roku

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 16 maja 2016 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 395, art. 399 § 1, art. 402 z indeksem 1 oraz art. 402 z indeksem 2 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołał Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 15 czerwca 2016 r., na godzinę 11.00 w Krakowie przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402 z indeksem 2 KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,

- sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 30 maja 2016 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-6-2016 z dnia 16 maja 2016 r.

b) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2015 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2015 - 31.12.2015;
- wyboru Rady Nadzorczej Spółki:
 - Elżbieta Filipiak – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
 - Maciej Brzeziński – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
 - Robert Bednarski – Członek Rady Nadzorczej,
 - Danuta Drobniak – Członek Rady Nadzorczej,
 - Wojciech Kucharzyk – Członek Rady Nadzorczej,
 - Anna Ławrynowicz – Członek Rady Nadzorczej,
 - Anna Pruska – Członek Rady Nadzorczej.
- wyboru Zarządu Spółki:
 - Janusz Filipiak – Prezes Zarządu,
 - Marcin Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu,
 - Paweł Prokop – Wiceprezes Zarządu,
 - Andrzej Przewięźlikowski – Wiceprezes Zarządu,
 - Zbigniew Rymarczyk – Wiceprezes Zarządu,
 - Konrad Tarański – Wiceprezes Zarządu,
 - Marcin Warwas – Wiceprezes Zarządu.
- zmiany statutu Spółki. Zmiana statutu została zarejestrowana postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (RB-23-2016 z dnia 6 września 2016 r.).

Pełna treść uchwał oraz szczegóły dotyczące wyboru Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki zostały przekazane do publicznej wiadomości raportami bieżącymi nr RB-9-2016, RB-10-2016 i RB-11-2016 w dniu 15 czerwca 2016 r.

c) Uchwała WZA w sprawie podziału zysku za 2015 rok

Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. zysk netto w kwocie 57 682 617,41 złotych zostaje w całości przekazany na kapitał zapasowy.

d) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 15 czerwca 2016 r., Elżbieta Filipiak, Janusz Filipiak oraz Metlife Otwarty Fundusz Emerytalny posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

- Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 45,60% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,52%;
- Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 43,20% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 27,96%;
- Metlife Otwarty Fundusz Emerytalny - 590 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 590 000 głosów na WZA i które stanowiły 6,03% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 3,90%.

Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wyniosła 15 126 949 głosów. Na WZA w dniu 15 czerwca 2016 r. brali udział akcjonariusze reprezentujący 9 792 490 głosów, co stanowi 64,74% w ogólnej liczbie głosów Spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-12-2016 z dnia 15 czerwca 2016 r.

14. Operacje na akcjach Comarch S.A.

14.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji Spółki

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze, Prezesa Zarządu Comarch S.A., powiadomienie o transakcji dokonanej w dniu 30 czerwca 2016 r., o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła nieodpłatnego zbycia 677 461 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu w wyniku podziału majątku wspólnego po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 95 522 001,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-13-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze, Przewodniczącej Rady Nadzorczej Comarch S.A., powiadomienie o transakcjach dokonanych w dniu 30 czerwca 2016 r., o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowe transakcje dotyczyły:

- Nieodpłatnego nabycia 677 461 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu w wyniku podziału majątku wspólnego po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 95 522 001,00 PLN.
- Zbycia w wyniku dokonania darowizny 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 200 000,00 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-15-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby blisko związanej z osobami pełniącymi obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcjach, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowe transakcje dotyczyły:

- Nieodpłatnego nabycia na podstawie umowy darowizny w dniu 30 czerwca 2016 r. 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu po cenie 141,00 PLN (kurs

zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 200 000,00 PLN.

- Zbycia w dniach 30 czerwca 2016 r. oraz 4 lipca 2016 r. łącznie 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 143,73 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 745 000,00 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-17-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

PO DACIE BILANSU

Nie dotyczy.

14.2. Zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w Comarch S.A.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od Pana Janusza Filipiaka zawiadomienie na podstawie art. 69 ust. 2 pkt. 2) Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, w którym informuje o zmianie dotychczas posiadanego udziału ponad 33% ogólnej liczby głosów o co najmniej 1% ogólnej liczby głosów w Spółce Comarch S.A. Zmniejszenie zaangażowania o co najmniej 1% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku zbycia akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed zmianą udziału Pan Janusz Filipiak posiadał 2 674 488 akcji, co stanowiło 32,88% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 6 246 488 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 41,30% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Aktualnie Pan Janusz Filipiak posiada 1 997 027 akcji, co stanowi 24,55% kapitału zakładowego Spółki i uprawnia do 5 569 027 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 36,82% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-14-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od Pani Elżbiety Filipiak zawiadomienie na podstawie art. 69 ust. 2 pkt. 1) lit. a) Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, w którym informuje o zmianie dotychczas posiadanego udziału ponad 10% ogólnej liczby głosów o co najmniej 2% ogólnej liczby głosów w Spółce Comarch S.A. Zwiększenie zaangażowania o co najmniej 2% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku:

- Nabycia akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed zmianą udziału Pani Elżbieta Filipiak posiadała 846 000 akcji, co stanowiło 10,40% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 4 230 000 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 27,96% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Po dokonaniu nabycia Pani Elżbieta Filipiak posiadała 1 523 461 akcji, co stanowiło 18,73% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 4 907 461 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 32,44% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.
- Zbycia akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed dokonaniem zbycia Pani Elżbieta Filipiak posiadała 1 523 461 akcji, co stanowiło 18,73% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 4 907 461 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 32,44% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Aktualnie Pani Elżbieta Filipiak posiada 1 323 461 akcji, co stanowi 16,27% kapitału zakładowego Spółki i uprawnia do 4 707 461 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 31,12% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-16-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 7 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od MetLife PTE S.A. zawiadomienie na podstawie art. 69 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, w którym informuje, iż zarządzany przez nie MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył zaangażowanie powyżej 5% ogólnej liczby głosów w Spółce Comarch S.A. Zwiększenie zaangażowania powyżej 5% nastąpiło w wyniku zakupu akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed zmianą udziału MetLife OFE posiadał 616 954 akcji, co stanowiło 7,59% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 616 954 głosów na Walnym

Zgromadzeniu, co stanowiło 4,08% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Aktualnie MetLife OFE posiada 841 097 akcji, co stanowi 10,34% kapitału zakładowego Spółki i uprawnia do 841 097 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 5,56% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-18-2016 z dnia 7 lipca 2016 r.

14.3. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu

Nie wystąpił.

15. Pozostałe wydarzenia 2016 roku i po dacie bilansu

15.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2016 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2016 roku raportem bieżącym nr RB-1-2016 z dnia 18 stycznia 2016 r.

PO DACIE BILANSU

15.2. Terminy raportów okresowych w 2017 roku

Raportem bieżącym nr RB-1-2017 z dnia 5 stycznia 2017 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2017 roku:

- IV kwartał 2016 w dniu 01.03.2017 r.
- I kwartał 2017 w dniu 22.05.2017 r.
- III kwartał 2017 w dniu 17.11.2017 r.
- Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2017 roku w dniu 31.08.2017 r.
- Raport roczny za 2016 rok w dniu 28.04.2017 r.
- Skonsolidowany raport roczny za 2016 rok w dniu 28.04.2017 r.

15.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia 28 kwietnia 2017 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 76 000 tys. RUB. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 28 kwietnia 2017 r. wynosiła 33 560 tys. EUR, 17 300 tys. USD, 100 tys. GBP oraz 64 000 tys. RUB. Na dzień 28 kwietnia 2017 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 14 706 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 33 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych, a także w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro.

16. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągle porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i

zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2016 roku osiągnęły wartość 131,3 mln PLN i tym samym osiągnęły 17,5% przychodów ze sprzedaży Spółki. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

W I połowie 2016 roku zakończyła się realizacja projektu „Situation AWare Security Operations Center” (SAWSOC) dofinansowanego w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej.

W ramach **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój** Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, Poddziałanie 1.1.2 „Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej”, realizowany był projekt „Miasto zdrowia”.

Natomiast w ramach Działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, realizowany był projekt „Laboratorium badawczo-rozwojowe Internetu Rzeczy”.

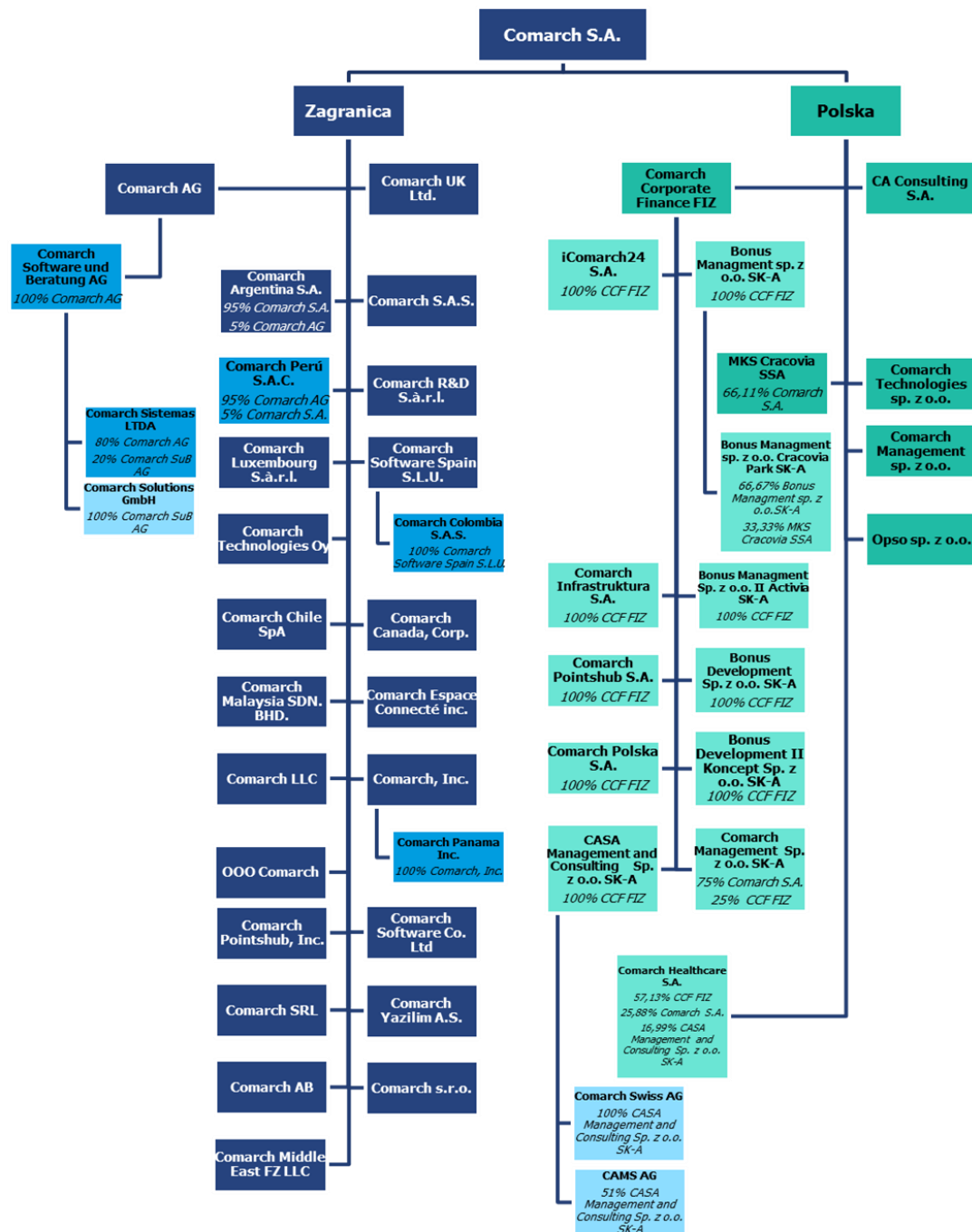
Fundusze Europejskie
Inteligentny Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

17. Powiązania kapitałowe emitenta

17.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

■ 100% Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

17.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2016 roku

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 PLN zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 9 lutego 2016 r. Zarząd Comarch AG podjął w formie ustnej uchwałę o wyrażeniu zgody na nabycie od Comarch S.A. 5 000 akcji Comarch Argentina S.A., tj. 5% w kapitale zakładowym. W dniu 15 lutego 2016 r. uchwała Zarządu została potwierdzona na piśmie, a następnie w dniu 25 kwietnia 2016 r. notariusz potwierdził własnoręczność podpisów członków Zarządu na tej uchwale. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Argentina S.A. są Comarch S.A. (95% akcji w kapitale zakładowym) oraz Comarch AG (5% akcji w kapitale zakładowym).

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL (1,0480 PLN wg kursu z dnia 4 kwietnia 2016 r.) każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

W dniu 4 maja 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Bogocie, Kolumbia. Comarch Software Spain S.L.U. jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Colombia S.A.S. Wysokość kapitału docelowego spółki wynosi 3 600 000 000,00 COP (tj. 4 726 800,00 PLN wg kursu z dnia 4 maja 2016 r.) i składa się z 3 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda. Na dzień publikacji raportu kapitał zakładowy wynosi 182 000 000,00 COP (tj. 256 802 PLN wg kursu z dnia 31 grudnia 2016 r.) i składa się ze 182 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda.

W dniu 23 sierpnia 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 6 014 806 PLN do kwoty 8 114 806 PLN w drodze emisji 2 100 000 akcji serii N o wartości nominalnej 1 PLN każda. Akcje serii N objął i opłacił w całości Comarch S.A. po cenie emisyjnej 10 PLN za akcję, tj. łącznej cenie emisyjnej w wysokości 21 000 000 PLN, z czego 18 900 000 PLN zostało przekazane w spółce Comarch Healthcare SA na kapitał zapasowy jako agio. W dniu 9 listopada 2016 r. ww. podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Healthcare S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu są CCF FIZ (57,13% akcji w kapitale zakładowym), Comarch S.A. (25,88% akcji w kapitale zakładowym) oraz CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (16,99% akcji w kapitale zakładowym).

Na podstawie umowy zawartej w dniu 31 sierpnia 2016 r., Comarch AG zwrócił 166 719 akcji spółki Comarch Software und Beratung AG wypożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch. W dniu 12 grudnia 2016 r. Comarch AG nabyła 166 719 sztuk akcji Comarch Software und Beratung AG od podmiotu spoza Grupy Comarch, co stanowiło 2,68% kapitału zakładowego spółki. Wartość transakcji wynosiła 1 430 tys. EUR. W następstwie powyższej transakcji, Comarch AG jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Software und Beratung AG.

W dniu 18 października 2016 r. nastąpił podział certyfikatów inwestycyjnych funduszu Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) w proporcji 1:1000 i tym samym 1 certyfikatowi inwestycyjnemu Funduszu przed podziałem będzie odpowiadało 1 000 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu po podziale. Aktualnie Comarch S.A. posiada 4 000 certyfikatów inwestycyjnych, w miejsce dotychczasowych 4, co stanowi 100% certyfikatów inwestycyjnych w CCF FIZ. W dniu 22 grudnia 2016 r., w ramach przydziału certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ nowej emisji serii B, Comarch S.A. objęła 17 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ serii B po cenie emisyjnej 29 607 PLN za jeden certyfikat, tj. łącznej cenie emisyjnej 503 319 PLN. W wyniku przydziału i objęcia

certyfikatów serii B, na dzień 31 grudnia 2016 r. Comarch S.A. posiada łącznie 4 017 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ, co stanowi 100% łącznej liczby certyfikatów.

W dniu 11 listopada został złożony do organu rejestrowego wniosek o rejestrację spółki Comarch Peru S.A.C. z siedzibą w Limie. W dniu 14 grudnia 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Perú S.A.C. z siedzibą w Limie, Peru. Wysokość kapitału zakładowego spółki wynosi 165 000 PEN (tj. 203 115 PLN wg kursu z dnia rejestracji) i składa się z 165 000 akcji o wartości nominalnej 1 PEN każda. Comarch AG jest w posiadaniu 95% udziałów, natomiast Comarch S.A. jest w posiadaniu 5% udziałów Comarch Perú S.A.C.

W dniu 21 grudnia 2016 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Argentina S.A. z kwoty 100 000 ARS do kwoty 3 298 195 ARS, tj. o 3 198 195 ARS (tj. 856 157 PLN wg kursu z dnia 21 grudnia 2016 r.), poprzez emisję 3 198 195 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 ARS za jedną akcję. Wyemitowane akcje objęli dotychczasowi akcjonariusze Comarch Argentina S.A., tj. Comarch S.A. objął 3 038 285 akcji, natomiast Comarch AG 159 910 akcji. W wyniku podwyższenia kapitału procentowa struktura akcjonariatu Comarch Argentina S.A. nie uległa zmianie – Comarch S.A. jest w posiadaniu 3 133 285 akcji (95% w kapitale zakładowym), natomiast Comarch AG jest w posiadaniu 164 910 akcji (5% w kapitale zakładowym). Zgodnie z posiadaną przez Spółkę wiedzą do dnia publikacji niniejszego sprawozdania podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane.

17.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 19 marca 2017 r. została zarejestrowana spółka Comarch Saudi Arabia Co. z siedzibą w Rijadzie, o kapitale zakładowym 1 mln SAR składającym się z 1 000 udziałów o wartości 1 000 SAR każdy. Comarch S.A. posiada 95% udziałów w spółce, podczas gdy Comarch Infrastruktura S.A. posiada pozostałe 5% udziałów.

W dniu 27 marca 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o 2 mln PLN, tj. z 8 114 806,00 PLN do 10 114 806,00 PLN. Comarch Software und Beratung AG objęła w całości nową emisję akcji, tj. 2 mln akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN i cenie emisyjnej 10,00 PLN za jedną akcję.

W dniu 3 kwietnia 2017 r. nastąpiło objęcie przez Comarch S.A. 100% udziałów spółki Geopolis sp. z o.o., nabycie przez Comarch S.A. całości autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o., Comarch S.A. zobowiązała się do dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. Łączna wartość transakcji wyniosła 8,05 mln PLN. Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup Geopolis sp. z o.o. pozwoli Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego. O szczegółach przeprowadzonej transakcji Spółka informowała w raportach bieżących RB-2-2017 z dnia 16 marca 2017 r., RB-4-2017 z dnia 31 marca 2017 r., RB-5-2017 z dnia 4 kwietnia 2017 r.

18. Oddziały Comarch S.A.

W dniu 31 grudnia 2016 r. Comarch S.A. posiadała oddziały w następujących miejscowościach:

- Tirana (oddział w Albanii),
- Białystok,
- Bielsko-Biała,
- Gdańsk,
- Gliwice,
- Katowice,
- Kielce,
- Kraków,
- Lublin,

- Łódź,
- Poznań,
- Rzeszów,
- Tarnów,
- Warszawa,
- Wrocław.

Działalność prowadzona w oddziałach nie odbiega charakterem od podstawowej działalności Spółki.

19. Raport danych pozafinansowych

W dniu 28 kwietnia 2017 r. Spółka opublikowała na stronie www.comarch.pl skonsolidowany raport danych pozafinansowych za 2016 rok.

20. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

21. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Spółka nie publikowała prognozy wyników na 2016 rok.

22. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność emitenta i osiągnięte zyski oraz ich ocena

Nie wystąpiły.

23. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

24. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, Rada Nadzorcza Comarch S.A. podjęła uchwałę nr 01/06/2015 z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie wyboru Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 19, posiada uprawnienia do badania sprawozdań finansowych i jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 73. Comarch S.A. korzystała w przeszłości z usług Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze lat 2006-2009 oraz 2011-2014 oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za lata 2006-2009 oraz 2011-2014. Umowa została zawarta na okres 2 lat.

Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w notce 46 sprawozdania finansowego.

25. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

26. Opis prowadzonej polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej

Spółka Comarch S.A. od lat podejmuje liczne działania prospołeczne m.in. poprzez aktywne wspieranie sportu, obejmowanie mecenatem wydarzeń kulturalnych, wspieranie edukacji i rozwoju nauki oraz angażowanie się w pomoc najbardziej potrzebującym.

Sport

Spółka najaktywniej wspiera sport. Promuje zarówno rozwój sportu jak i aktywny tryb życia wśród swoich pracowników. Comarch S.A. jest głównym, tytularnym sponsorem najstarszego klubu sportowego w Polsce - MKS Cracovia SSA. Mecenat Comarch nad klubem trwa od 2001 r. Cracovia, klub o ponad stoletniej historii, legenda polskiego piłkarstwa, dzięki Comarch znów stał się marką w polskim sporcie. Drużyna piłkarska to pięciokrotny mistrz Polski. Natomiast drużyna hokejowa Comarch Cracovia zdobyła w sezonie 2016/2017 swój dwunasty tytuł mistrzowski. Zdobyte w sezonie 2015/2016 trofeum stało się zaś przepustką do Hokejowej Ligi Mistrzów. W połowie sierpnia 2016 roku, Comarch Cracovia, jako pierwsza drużyna z Polski, zadebiutowała w elitarnych rozgrywkach najlepszych drużyn w Europie, mierząc się ze Spartą Praga i Färjestad BK. Od 2015 roku Comarch S.A. objęła również swoim mecenatem szwajcarski klub piłkarski Zug 98. Wspiera również drużynę rugby z Klubu Sportowego Arquitectura, działającego przy Wydziale Architektury Politechniki w Madrycie.

Comarch oprócz wsparcia finansowego klubów sportowych propaguje wśród swoich pracowników pasję do sportu. Głównym punktem corocznej imprezy firmowej są zawody sportowe, a pracownicy Comarch rywalizują w różnych dyscyplinach: siatkówka, piłka nożna, lekkoatletyka.

Comarch promuje również jazdę na rowerze, jako alternatywny środek transportu w drodze do pracy, nie tylko poprzez organizowanie parkingów rowerowych. W wielu lokalizacjach pracownicy mogą skorzystać z darmowego serwisu dla swoich jednośladów czy samoobsługowych stacji naprawczych. Ponadto w 2016 roku pracownicy Comarch już po raz drugi rywalizowali ze sobą podczas zawodów biegowych Comarch ON Run oraz rajdu rowerowego Comarch ON Bike. Celem rywalizacji było zachęcanie do aktywności fizycznej na świeżym powietrzu, a także wspieranie regularnych treningów, pobudzenie kreatywności oraz ducha współzawodnictwa wśród pracowników. Inicjatywa cieszyła się dużą popularnością i jest kontynuowana w 2017 roku, m.in. ze względu na pozytywne opinie pracowników.

Podczas corocznej, wielkiej plenerowej imprezy dla pracowników firmy i ich rodzin organizowane są zawody sportowe. Rywalizacje w Mundialu Comarch, Turnieju Siatkówki oraz Biegu o Puchar Prezesa budzą każdego roku wiele emocji. Również wielu imprezom integracyjnym towarzyszą aktywności sportowe.

Comarch zachęca swoich pracowników także do udziału w zewnętrznych imprezach sportowych. Dochód z wielu z nich przekazywany jest na cele społeczne. W 2016 roku firma umożliwiła swoim pracownikom start w kilkunastu takich wydarzeniach – m.in. Cracovia maraton, Bieg Trzech Kopców, 4RestRun, Turniej piłkarski – Mistrzostwa Lublina Branży IT, Szpot Swarzędz, The Color Run, Półmaraton Philips Piła, Bieg Lechitów, Poznań Maraton, Bike Challenge, Bieg Niepodległości, Bieg Powstania Warszawskiego, Biegnij Warszawo, Bieg IT oraz Bieg Świetlików.

Ubiegły rok to także rozpoczęcie pod Wawelem treningów smoczycy łodzi, które drużyna Comarch zakończyła zajmując drugie miejsce w Amatorskich Mistrzostwach Polski Smoczycy Łodzi, rozgrywanych w Krakowie.

W głównej siedzibie firmy działa także Centrum Rekreacyjne (basen, siłownia, sauna).

Aktywność fizyczna ważna jest także zimą. Dlatego pracownicy Comarch wraz ze swoimi rodzinami mogli korzystać z bezpłatnych wyjść na lodowisko.

Edukacja i rozwój nauki

Popularyzacja wiedzy dotyczącej najnowszych technologii IT nie tylko poprzez sponsoring konferencji czy spotkań branżowych to kolejna z inicjatyw podejmowanych przez Comarch S.A. Od lat firma aktywnie współpracuje ze szkołami, uczelniami wyższymi oraz innymi placówkami edukacyjnymi. Pracownicy merytorycznie wspierają różne projekty, konkursy, warsztaty czy konferencje naukowe.

W 2016 roku Comarch S.A. po raz drugi włączyła się w organizację Małopolskiej Nocy Naukowców. Konferencja ta na przestrzeni lat na trwałe wpisała się w kalendarz popularnonaukowych wydarzeń województwa małopolskiego, a jego celem jest przede wszystkim pokazanie uczestnikom, jak ciekawa jest praca naukowców nad nowymi technologiami.

Mecenat kulturalny

W 2016 roku Comarch S.A. już po raz 15 sponsorowała koncert Last Night of the Proms w Krakowie, inspirowany najważniejszym wydarzeniem życia muzycznego Wielkiej Brytanii - The Proms, czyli cyklem koncertów promenadowych muzyki klasycznej.

W 2016 roku Comarch po raz drugi został partnerem głównym Mariackiego Festiwalu Organowego. Od 2 sierpnia do 20 września odbyło się osiem festiwalowych koncertów, podczas których wystąpili znakomite nazwiska związane z kunsztem organowego brzmienia. Celem festiwalu jest przede wszystkim popularyzacja muzyki organowej w środowisku profesjonalnych muzyków, jak i wśród amatorów-melomanów.

Kazik Staszewski, przy akompaniamencie Kwartetu Proforma, Wu-Hae, Piotr Wróbel, Stonerror, Five Stitches, Natty Dead, Doomsday oraz laureaci konkursu zespołów amatorskich, wystąpili we wrześniu w ramach Festiwalu Nowa Huta Alternative, organizowanego przez Fundację „Sztuka Przyszłości”. Comarch wsparł finansowo organizację tego wydarzenia.

Wydarzeniom kulturalnym bardzo często towarzyszą cele charytatywne. W 2016 roku Comarch został nie tylko sponsorem koncertu charytatywnego dla Bohdana Smolenia, lecz również przekazał rzeczy na licytację mu towarzyszącą.

Działalność charytatywna

Co roku, z okazji Dnia Dziecka, pracownicy Comarch organizują zbiórki rzeczowe dla wychowanków domów dziecka oraz innych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Tradycją stało się również, że w okresie Świąt Bożego Narodzenia Comarch angażuje się w przygotowanie świątecznych paczek dla podopiecznych organizacji pożytku publicznego. W ubiegłym roku wsparcie otrzymały m.in.: Dom Małego Dziecka im. Jana Brzechwy w Krakowie, Fundacja Agape oraz Stowarzyszenie Wiosna, w ramach akcji Szlachetna Paczka, Fundacja Hospicyjna i Fundację Dzieci Osieroconych, Dom Dziecka w Bielsku-Białej, Poznaniu czy Katowicach, Centrum Administracyjne im. Ewy Szelburg-Zarembiny, Szpital Pediatriczny im. Marii Konopnickiej w Łodzi, Ośrodek Wspomagania Rodziny / Dom Dziecka nr 10 w Warszawie, Noclegownia św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi we Wrocławiu. Natomiast pracownicy z Łodzi postanowili pomóc kombatanom i dołączyli do udziału w akcji Paczka dla Bohatera.

Podczas corocznych akcji charytatywnych pracownicy Comarch pamiętają również o bezdomnych zwierzętach. W 2016 roku po raz kolejny w głównej siedzibie firmy w Krakowie oraz kilku oddziałach w Polsce odbyły się zbiórki rzeczowe dla schronisk lub fundacji pomagających czworonogom. W 2016 roku wsparcie otrzymało aż 10 placówek.

Spółka systematycznie dokonuje darowizn pieniężnych oraz w formie sprzętu komputerowego na rzecz wybranych organizacji charytatywnych, organizacji promujących kulturę fizyczną i zdrowie, placówek oświatowych oraz na cele kultu religijnego.

W 2016 roku odbyły się dwie edycje konkursu grantowego #ComarchCares: wiosenna i jesienna, w którym zespoły pracowników Comarch wraz z wybraną instytucją, mogły zgłaszać projekty konkursowe, wspierające społeczności lokalne i przyczyniające się do rozwiązywania problemów w takich obszarach jak:

- nowe technologie,
- ekologia i ochrona zwierząt,
- kultura,
- edukacja,
- sport,
- profilaktyka uzależnień,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży wykluczonej społecznie, seniorów.

Zwycięska drużyna otrzymywała nagrodę w postaci 2500 PLN grantu przeznaczonego na realizację projektu. W obu konkursach łącznie zostały nagrodzone trzy inicjatywy pracowników Comarch:

- współorganizacja stacjonarnego obozu żeglarskiego dla młodzieży ze świetlicy środowiskowo-integracyjnej,
- wyjazd niepełnosprawnej młodzieży na gospodarstwo agroturystyczne,
- warsztaty programistyczne dla dzieci w wieku szkolnym z małej miejscowości.

27. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

27.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

Nie wystąpiły.

27.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

Kraków, 28 kwietnia 2017 r.

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a
31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok 2016 i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową emitenta oraz jego wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Kraków, 28 kwietnia 2017 r.

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego za rok 2016 został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Kraków, 28 kwietnia 2017 r.

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU
COMARCH S.A.
O STOSOWANIU ŁADU
KORPORACYJNEGO
W 2016 ROKU**

Spis treści

1.	Określenie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent	3
2.	Postanowienia zbioru zasad ładu korporacyjnego, od których emitent odstąpił i wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia.....	3
3.	Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wg stanu na dzień 28 kwietnia 2017 r.	5
4.	Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień	5
5.	Wszelkie ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, takie jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadanie określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych	5
6.	Wszelkie ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta.....	5
7.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji	6
8.	Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta.....	6
9.	Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa.....	6
10.	Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów	8
11.	Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	13

Oświadczenie Zarządu Comarch S.A. dotyczące stosowania w spółce zasad ładu korporacyjnego sporządzone zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

1. Określenie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent

Comarch S.A., Spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., podlegała w 2016 roku zasadom ładu korporacyjnego określonym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” (załącznik do uchwały Rady Giełdy Nr 26/1413/2015 z 13 października 2015 r.). Treść zasad jest dostępna na stronie internetowej www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie poświęconą tym zagadnieniom.

Dokument dzieli się na sześć części:

- Polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami,
- Zarząd i Rada Nadzorcza,
- Systemy i funkcje wewnętrzne,
- Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami,
- Konflikt interesów i transakcje z podmiotami powiązanymi,
- Wynagrodzenia.

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 29 kwietnia 2016 r., Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią §29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2015 roku.

Ponadto, w dniu 29 kwietnia 2016 r., Zarząd Comarch S.A. przekazał Informację na temat stanu stosowania przez spółkę rekomendacji i zasad zawartych w Zbiorze Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016., która jest także dostępna na stronie <http://www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/lad-korporacyjny/>.

2. Postanowienia zbioru zasad ładu korporacyjnego, od których emitent odstąpił i wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

a) Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych

IV.R.2. Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

Zasada nie jest w pełnym zakresie stosowana przez Spółkę. Akcjonariusz może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu powinno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej. Udzielenie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej nie wymaga opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Spółka nie przewiduje możliwości głosowania korespondencyjnego, głosowania przy

wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej ani uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jednakże zapewnia transmisję obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym i dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym. Ze względu na aktualną strukturę akcjonariatu (stosunkowo małe rozproszenie akcjonariuszy) w opinii Spółki wprowadzenie głosowania korespondencyjnego lub głosowania przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie jest w chwili obecnej uzasadnione.

b) Zasady szczegółowe dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych

VI.Z.4. Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia raport na temat polityki wynagrodzeń, zawierający co najmniej:

- 1) ogólną informację na temat przyjętego w spółce systemu wynagrodzeń,*
- 2) informacje na temat warunków i wysokości wynagrodzenia każdego z członków zarządu, w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia, ze wskazaniem kluczowych parametrów ustalania zmiennych składników wynagrodzenia i zasad wypłaty odpraw oraz innych płatności z tytułu rozwiązania stosunku pracy, zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze – oddzielnie dla spółki i każdej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej,*
- 3) informacje na temat przysługujących poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom pozafinansowych składników wynagrodzenia,*
- 4) wskazanie istotnych zmian, które w ciągu ostatniego roku obrotowego nastąpiły w polityce wynagrodzeń, lub informację o ich braku,*
- 5) ocenę funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.*

Spółka w zakresie ujawniania wynagrodzeń stosuje powszechnie obowiązujące przepisy prawa. Spółka spełnia zasadę VI.Z.4 częściowo. Comarch S.A. posiada politykę wynagrodzeń, która określa formę, strukturę i poziom wynagrodzeń pracowników Spółki, w tym członków organów zarządzających i nadzorczych. Wynagrodzenie dla członków zarządu Spółki ustala Rada Nadzorcza w oparciu o kwalifikacje, doświadczenie oraz zakres obowiązków członka zarządu. Wynagrodzenia członków zarządu zawierają zmienne składniki, których wysokość jest uzależniona od osiągniętych wyników finansowych oraz od stopnia realizacji wyznaczonych przez Radę Nadzorczą celów. Wynagrodzenie członków zarządu jest wypłacane przez Spółkę oraz przez jednostki zależne, w zależności od stopnia zaangażowania danego członka zarządu w działalność operacyjną poszczególnych jednostek zależnych. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie, nie zawiera ono składników zmiennych. Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia wysokość łącznego wynagrodzenia członków zarządu (bez podziału na składniki stałe i zmienne) oraz rady nadzorczej, w podziale na wypłacone przez Spółkę oraz łącznie przez pozostałe jednostki Grupy.

3. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wg stanu na dzień 28 kwietnia 2017 r.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	1 323 461	16,27	4 707 461	31,12
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56
Inni akcjonariusze	3 880 142	47,71	3 880 142	25,65
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

4. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień

Janusz Filipiak, Prezes Zarządu Comarch S.A., jest posiadaczem 893 000 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 465 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Elżbieta Filipiak, Przewodniczący Rady Nadzorczej Comarch S.A. jest posiadaczem 846 000 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 230 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Paweł Prokop, Wiceprezes Zarządu Comarch S.A. jest posiadaczem 9 400 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 47 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

5. Wszelkie ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, takie jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadanie określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Nie dotyczy.

6. Wszelkie ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Zgodnie z treścią art. 8 pkt 5 statutu Comarch S.A.

„5. Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. W przypadku odmowy zbycia, Zarząd w terminie 2 miesięcy od zgłoszenia Spółce zamiaru przeniesienia akcji wyznacza nabywcę oraz cenę akcji. Cena akcji nie może być niższa niż średnia cena giełdowa z trzech ostatnich miesięcy poprzedzających miesiąc zgłoszenia, pod warunkiem, że akcje Spółki będą w obrocie giełdowym. W przeciwnym przypadku cena akcji nie może być niższa niż wartość księgową przypadająca na akcję na ostatni dzień bilansowy. Cena jest płatna w terminie jednego miesiąca od dnia uchwały Zarządu wskazującej nabywcę akcji.”

7. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

a) Zasady powoływania i odwoływania

Zgodnie z treścią statutu Spółki Zarząd Spółki składa się z 2 do 8 osób powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata. Walne Zgromadzenie ustala zasady i regulaminy wynagrodzenia dla członków Zarządu, przy czym kompetencja ta może zostać przekazana częściowo lub w całości Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza może z ważnych powodów zawiesić w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz może delegować członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż 3 miesiące do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację lub z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

b) Uprawnienia zgodnie z art. 9, 20 - 22 Statutu Comarch S.A. i Kodeksem Spółek Handlowych (KSH)

- Zarząd może ustanawiać prokurentów.
- Do składania oświadczeń w imieniu Spółki oraz reprezentowania Spółki przed Sądem i poza Sądem upoważnieni byli w 2016 roku jednoosobowo Prezes Zarządu albo dwóch członków Zarządu działających łącznie lub też jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem.
- W umowach pomiędzy Spółką, a członkami Zarządu oraz w sporach z nimi reprezentuje Spółkę Rada Nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą Walnego Zgromadzenia. Rada Nadzorcza może upoważnić w drodze uchwały jednego lub więcej członków Rady Nadzorczej do dokonywania takich czynności prawnych.
- Organizację wewnętrzną Spółki określa Zarząd.
- Zgodnie z art. 445 i art. 446 Kodeksu Spółek Handlowych walne zgromadzenie podejmuje uchwałę w sprawie zmiany statutu przewidującą upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego. Zgodnie z art. 9 ust. pkt 5 Statutu Comarch S.A. w ramach kapitału docelowego Zarząd Spółki może wydawać akcje tylko w zamian za wkłady pieniężne oraz nie może wydawać akcji uprzywilejowanych lub przyznawać akcjonariuszowi osobistych uprawnień, o których mowa w art. 354 Kodeksu Spółek Handlowych. W zakresie wszystkich spraw związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego, w szczególności w sprawie wyłączenia lub ograniczenia prawa poboru oraz ustalenia ceny emisyjnej, wymagane jest uzyskanie zgody Rady Nadzorczej.

8. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta

Podejmowanie uchwał w sprawie zmian w statucie, w tym podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działalności Spółki należy do kompetencji walnego zgromadzenia.

9. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

1. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Zarząd zwołuje najpóźniej do końca czerwca każdego roku.

3. Walne Zgromadzenia zwołuje się zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, Statutem Spółki i Regulaminem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 28 czerwca 2010 r.
4. Zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki.
5. W Walnym Zgromadzeniu powinno uczestniczyć co najmniej dwóch członków Zarządu Spółki i co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej.
6. Na Walnym Zgromadzeniu obecny jest biegły rewident, jeżeli przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia są sprawy finansowe Spółki.
7. Dopuszczalny jest udział w Walnym Zgromadzeniu przedstawicieli mediów jako publiczności.
8. Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki przysługuje osobom będącym akcjonariuszami Spółki na 16 (szesnaście) dni przed datą Walnego Zgromadzenia.
9. Akcjonariusz będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.
10. Akcjonariusz nie będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w jego imieniu lub przez pełnomocnika.
11. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia kieruje obradami, podejmuje decyzje w sprawach proceduralnych i porządkowych oraz jest uprawniony od interpretowania niniejszego Regulaminu.
12. Do czynności Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia należy m.in.:
 - czuwanie nad sprawnym przebiegiem obrad zgodnie z ustalonym porządkiem i procedurą,
 - udzielanie głosu,
 - przyjmowanie wniosków i projektów uchwał, poddawanie ich pod dyskusję oraz
 - zarządzanie i przeprowadzanie głosowań.
13. Walne Zgromadzenie dokonuje wyboru trzyosobowej Komisji Skrutacyjnej spośród kandydatów zgłoszonych przez Przewodniczącego Zgromadzenia. Do jej obowiązków należy czuwanie nad prawidłowym przebiegiem każdego głosowania, nadzorowanie obsługi głosowania oraz sprawdzanie i ogłaszanie wyników. W przypadku gdy w Walnym Zgromadzeniu bierze udział niewielka ilość akcjonariuszy nie przeprowadza się wyborów Komisji Skrutacyjnej, chyba że akcjonariusz lub pełnomocnik zgłosi wniosek o dokonanie wyboru Komisji Skrutacyjnej. W przypadku nie przeprowadzenia wyborów Komisji Skrutacyjnej jej uprawnienia wykonuje Przewodniczący Walnego Zgromadzenia.
14. Walne Zgromadzenie podejmuje decyzje w formie uchwał, przyjmowanych w głosowaniu jawnym z następującym zastrzeżeniem, że tajne głosowanie zarządza się w przypadku:
 - głosowania nad wyborem lub odwołaniem członków organów Spółki lub likwidatorów,
 - wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów Spółki lub likwidatorów,
 - w sprawach osobowych,
 - żądania zgłoszonego przez choćby jednego akcjonariusza,
 - w innych przypadkach określonych w obowiązujących przepisach.
15. Akcjonariusze zgłaszają kandydatów na członków Rady Nadzorczej Przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia na piśmie lub ustnie.
16. Zgłaszający kandydaturę na członka Rady Nadzorczej powinien ją szczegółowo uzasadnić, wskazując w szczególności na wykształcenie i doświadczenie zawodowe kandydata.
17. Przed podjęciem uchwał o wyborze członków Rady Nadzorczej, Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę o ilości członków Rady Nadzorczej.
18. Spółka może zorganizować Walne Zgromadzenie w sposób umożliwiający akcjonariuszom udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

10. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów

a) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady
Robert Bednarski	Członek Rady
Danuta Drobniak	Członek Rady
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady
Anna Ławrynowicz	Członek Rady
Anna Pruska	Członek Rady

Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się 15 czerwca 2016 r., zostali powołani członkowie Rady Nadzorczej: Pani Elżbieta Filipiak, Pan Maciej Brzeziński, Pan Robert Bednarski, Pani Danuta Drobniak, Pan Wojciech Kucharzyk, Pani Anna Ławrynowicz oraz Pani Anna Pruska. Zostali powołani do pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej Comarch S.A. na kolejną kadencję.

Rada Nadzorcza Comarch S.A. sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza Spółki działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu, zasad Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW obowiązujących w Spółce oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki uchwalonego dnia 30 czerwca 2003 r. przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (wraz z późniejszymi zmianami). Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej znajduje się w powyższych dokumentach.

b) Główne zapisy Regulaminu Rady Nadzorczej Comarch S.A.:

1. Rada Nadzorcza składa się z 3 - 7 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie ustala, w drodze uchwały, przed głosowaniem nad kandydatami na członków Rady Nadzorczej, liczbę członków Rady Nadzorczej.
2. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata.
3. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje czynności osobiście. Każdy z członków Rady Nadzorczej może być odwołany przed upływem kadencji. Członkowie Rady Nadzorczej mogą być wybierani ponownie.
4. Walne Zgromadzenie wybiera spośród członków Rady Nadzorczej – Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeb także Sekretarza Rady.
5. Przewodniczący Rady Nadzorczej:
 - zwołuje posiedzenia Rady Nadzorczej;
 - prowadzi posiedzenia Rady Nadzorczej; oraz
 - otwiera obrady Walnego Zgromadzenia Spółki.
6. W razie nieobecności Przewodniczącego funkcje te sprawuje Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
7. Spośród swoich członków Rada Nadzorcza może wybierać komitety nadzorujące określony sektor działalności Spółki, w szczególności komitet ds. audytu.
8. Komitety te mogą odbywać odrębne posiedzenia. Komitety mogą podejmować uchwały, których przedmiotem mogą być wnioski pokontrolne dotyczące funkcjonowania Spółki.

9. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Zarząd lub inny członek Rady Nadzorczej może żądać od Przewodniczącego Rady Nadzorczej zwołania posiedzenia Rady Nadzorczej, podając proponowany porządek posiedzenia. Przewodniczący Rady Nadzorczej zobowiązany jest do zwołania posiedzenia w terminie 2 tygodni od otrzymania wniosku. Jeżeli posiedzenie nie zostanie zwołane zgodnie ze zdaniem powyższymi wnioskodawca może zwołać posiedzenie samodzielnie.
10. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej jest ustalany przez podmiot zwołujący posiedzenie Rady Nadzorczej i wraz z materiałami jest przekazywany członkom Rady Nadzorczej 3 (trzy) dni przed planowaną datą posiedzenia, chyba że zachodzą okoliczności uzasadniające skrócenie tego terminu.
11. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej może być zmieniony lub uzupełniony.
12. Posiedzenia Rady Nadzorczej powinny odbywać się co najmniej cztery razy w roku obrotowym.
13. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów obecnych. W przypadku równej ilości głosów decydujący jest głos Przewodniczącego.
14. Uchwała Rady Nadzorczej jest ważnie podjęta, jeżeli na posiedzenie Rady Nadzorczej zostali zaproszeni wszyscy jej członkowie i w posiedzeniu uczestniczy więcej niż połowa członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
15. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być podjęte także bez odbycia posiedzenia w drodze pisemnego głosowania, o ile wszyscy członkowie Rady Nadzorczej wyrażą zgodę na piśmie na podejmowanie uchwał w takim trybie.
16. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się również odbywać przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, takich jak telefon, fax, poczta elektroniczna bądź wykorzystanie sieci "Internet" w inny sposób, telekonferencja, i innych środków telekomunikacyjnych.
17. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej.
18. Podejmowanie uchwał przez Radę Nadzorczą w trybie, o którym mowa powyżej jest niedopuszczalne w sprawach opisanych w art. 388 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych, tj.:
 - wyboru Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej;
 - powołania i odwołania członka Zarządu;
 - zawieszenia w czynnościach członka Zarządu.
19. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą brać udział członkowie Zarządu. Zarząd Spółki jest zawiadamiany o terminie i porządku obrad posiedzeniach Rady Nadzorczej.
20. Rada Nadzorcza może zapraszać wskazanych członków Zarządu do uczestniczenia w danym posiedzeniu.
21. Na każdym posiedzeniu Rada Nadzorcza jest informowana przez Spółkę o bieżących wynikach finansowych jednostkowych i skonsolidowanych oraz o istotnych sprawach dotyczących działalności Spółki, w tym - jeśli uzasadnia to sytuacja Spółki - o ryzyku związanym z działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.
22. Członkowie Zarządu nie uczestniczą w tych częściach posiedzeń Rady Nadzorczej, które dotyczą odwołania, odpowiedzialności oraz ustalania wynagrodzenia członków Zarządu.
23. Posiedzenia Rady Nadzorczej są protokołowane. Protokół powinien zawierać ustalony porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków Rady Nadzorczej oraz wyniki głosowania nad poszczególnymi uchwałami.
24. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki.
25. Do szczególnych kompetencji Rady Nadzorczej należy:

- ocena rocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch;
 - ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i z działalności Grupy Kapitałowej Comarch oraz wniosków Zarządu Spółki co do podziału zysku albo pokrycia strat;
 - składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w punktach powyżej;
 - nadzorowanie wykonania przez Zarząd uchwał Walnego Zgromadzenia;
 - dokonywanie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej Comarch; Rada Nadzorcza może podjąć uchwałę w przedmiocie określenia ostrzejszych niż wymagane przepisami prawa kryteria niezależności biegłego rewidenta;
 - powoływanie i odwoływanie członków Zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka Zarządu, a także zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu;
 - wyrażanie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego;
 - wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości lub udziału w nieruchomości;
 - wyrażanie zgody na zawarcie z subemitentem umowy, o której mowa w art. 433 § 3 Kodeksu Spółek Handlowych;
 - wykonywanie względem członków Zarządu w imieniu Spółki uprawnień wynikających ze stosunków pracy;
 - zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki;
 - opiniowanie przedkładanych przez Zarząd i akcjonariuszy projektów uchwał Walnego Zgromadzenia.
26. Raz w roku Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę, w której zawarta jest własna ocena Rady Nadzorczej na temat sytuacji Spółki. Dokument ten Rada Nadzorcza przedkłada Walnemu Zgromadzeniu.
27. W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza ma prawo badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki. Rada Nadzorcza ma prawo żądania dla swoich potrzeb wykonywania niezbędnych ekspertyz i badań w zakresie spraw będących przedmiotem nadzoru i kontroli.
28. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolegalnie. Może jednak delegować członków Rady Nadzorczej do indywidualnego wykonywania poszczególnych czynności nadzorczych.
29. Członek Rady Nadzorczej powinien mieć przede wszystkim na względzie interes Spółki.
30. Członek Rady Nadzorczej zobowiązuje się do informowania pozostałych członków Rady Nadzorczej o zaistniałym konflikcie interesów oraz nie uczestniczy w obradach dotyczących danej sprawy. W przypadku wątpliwości Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę w przedmiocie istnienia konfliktu interesów.
31. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na temat działalności Spółki lub podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Comarch uzyskanych w związku z pełnioną funkcją.
32. Każdy z członków Rady Nadzorczej w terminie 14 dni od dnia wyboru powinien złożyć pisemną informację o ekonomicznych, rodzinnych lub innych powiązaniach członka Rady Nadzorczej z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu. W przypadku osiągnięcia przez jakikolwiek podmiot ilości głosów na Walnym Zgromadzeniu określonej powyżej, Zarząd informuje o tym członków Rady Nadzorczej na piśmie na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej. W takiej sytuacji członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do złożenia pisemnej informacji o powiązaniach w terminie 14 dni od dnia posiedzenia, na którym otrzymali informację Zarządu. W przypadku zmiany w powiązaniach, o których mowa powyżej członek Rady Nadzorczej ma obowiązek bez wezwania Spółki aktualizować przekazane wcześniej informacje w terminie 14 dni od zmiany w zakresie powiązań.

33. Członek Rady Nadzorczej delegowany do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru nie może bez zgody Spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik, lub członek organu spółki kapitałowej, bądź uczestniczyć w innej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka Rady Nadzorczej co najmniej 10% udziałów lub akcji bądź prawa do powoływania co najmniej jednego członka zarządu.
34. Zgodę na prowadzenie działalności konkurencyjnej przez członka Rady Nadzorczej delegowanego do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru podejmuje Rada Nadzorcza.
35. Obowiązki członków Rady Nadzorczej
 - Członkowie Rady Nadzorczej są obowiązani do przekazywania Spółce oraz Komisji Nadzoru Finansowego informacji o zawartych przez nich oraz osoby blisko z nimi związane na własny rachunek, transakcjach nabycia lub zbycia akcji Spółki, praw pochodnych dotyczących akcji Spółki oraz innych instrumentów finansowych powiązanych z tymi papierami wartościowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku – jeśli taka transakcja przekracza 5 000 Euro lub transakcje w ciągu roku przekraczają 5 000 Euro. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do przekazywania takich informacji w terminie 5 dni roboczych od daty transakcji. Jeżeli suma wartości dokonanych transakcji, o których mowa powyżej, nie przekroczyła w danym roku kalendarzowym kwoty 5 000 euro, przekazanie informacji, o której mowa powyżej, powinno być dokonane najpóźniej do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym transakcje zostały zawarte.
 - Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do stałego pełnienia nadzoru zobowiązany jest co miesiąc składać Radzie Nadzorczej pisemne sprawozdania z pełnionej funkcji.
 - Członek Rady Nadzorczej nie powinien rezygnować z pełnienia tej funkcji w trakcie kadencji, jeżeli mogłoby to uniemożliwić działanie Rady Nadzorczej, a w szczególności, jeśli mogłoby to uniemożliwić terminowe podjęcie istotnej dla Spółki uchwały.
 - Członkowie Rady Nadzorczej są wynagradzani za swe czynności według zasad określonych przez Walne Zgromadzenie.
 - Dwóch członków Rady Nadzorczej zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Rady Nadzorczej wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Radę Nadzorczą na Walnym Zgromadzeniu.
 - Członek Rady Nadzorczej powinien dokładać wszelkich starań, aby uczestniczyć w posiedzeniach Rady Nadzorczej.
 - Członkowie delegowani do stałego i indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu.
36. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej delegowanych do stałego i indywidualnego wykonywania nadzoru ustala Rada Nadzorcza.
37. Koszty działalności Rady Nadzorczej pokrywa Spółka.
38. Rada Nadzorcza korzysta z pomieszczeń biurowych, urządzeń i materiałów Spółki.
39. Obsługę administracyjno-techniczną Rady Nadzorczej zapewnia Zarząd Spółki.

c) Komitety

W 2016 roku w skład Komitetu Audytu (odpowiednik Komisji Rewizyjnej w rozumieniu *załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych (...)*), wchodziły Pani Danuta Drobniak jako Przewodnicząca Komitetu Audytu, Pani Elżbieta Filipiak jako Członek Komitetu Audytu oraz Pan Robert Bednarski jako Członek Komitetu Audytu. Zgodnie z informacjami posiadanymi przez spółkę dwóch członków Komitetu Audytu spełnia warunki niezależności, w tym Przewodnicząca oraz przynajmniej jeden z nich posiada kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;

- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- Komitet Audytu rekomenduje Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki.

Komitet Audytu uzyskuje od Comarch S.A. informacje dotyczące specyfiki rachunkowości, finansów, działalności operacyjnej Spółki oraz informacje o sposobie rozliczania znaczących, nietypowych transakcji. Na życzenie Komitetu Audytu Dyrektor Finansowy uczestniczy w jej posiedzeniach.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. nie powołała komitetu ds. nominacji i komitetu ds. wynagrodzeń.

d) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu

Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się 15 czerwca 2016 r., zostali powołani członkowie Zarządu: Pan Janusz Filipiak, Pan Marcin Dąbrowski, Pan Paweł Prokop, Pan Andrzej Przewięźlikowski, Pan Zbigniew Rymarczyk, Pan Konrad Tarański oraz Pan Marcin Warwas. Zostali powołani do pełnienia funkcji członków Zarządu Comarch S.A. na kolejną kadencję.

Zarząd Comarch S.A. prowadzi sprawy Spółki i działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Comarch S.A., uchwał Rady Nadzorczej, uchwał Walnego Zgromadzenia, Regulaminu Zarządu Spółki z dnia 15 lutego 2010 r. (tekst jednolity z dnia 28 września 2015 r.) oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Szczegółowy opis działania walnego zgromadzenia znajduje się w powyższych dokumentach.

e) Główne zapisy Regulaminu Zarządu Comarch S.A.:

1. Zarząd wykonuje swe obowiązki kolegialnie, podejmując uchwały na posiedzeniach Zarządu oraz w trybie określonym poniżej.
2. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. W roku 2016 posiedzenia Zarządu odbywały się w budynku spółki SSE4 w Krakowie, przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23.
3. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności członek Zarządu zastępujący Prezesa Zarządu.
4. Posiedzenie Zarządu może odbyć się również bez formalnego zwołania, jeżeli na posiedzeniu Zarządu są obecni wszyscy członkowie Zarządu.
5. Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności osoba zastępująca Prezesa Zarządu zwołuje posiedzenia Zarządu na żądanie każdego z członków Zarządu z porządkiem posiedzenia wskazanym przez wnioskodawcę. Na takim posiedzeniu Zarządu mogą być rozpoznawane również inne sprawy, o ile zostaną zamieszczone w porządku obrad.

6. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu albo osoba wskazana przez Prezesa Zarządu.
7. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał w drodze głosowania jawnego.
8. Na żądanie chociażby jednego z uczestniczących w posiedzeniu członków Zarządu, przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie tajne.
9. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów oddanych.
10. Dla ważności uchwał podejmowanych na posiedzeniu Zarządu niezbędne jest aby w posiedzeniu Zarządu uczestniczyło co najmniej 4 członków Zarządu, a w tym Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu.
11. Zarząd może podjąć uchwałę poza posiedzeniem Zarządu w drodze:
 - głosowania pisemnego – w takim przypadku każdy z członków Zarządu oddaje głos na piśmie i przekazuje Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu,
 - głosowania pisemnego – w trybie obiegowym – przez każdego z członków Zarządu poprzez złożenie podpisu pod treścią uchwały i jej przekazania Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu,
 - głosowania przy użyciu środków telekomunikacyjnych w postaci faksu lub Internetu,
 - głosy oddane w sposób określony w punktach powyżej podlegają wpisaniu do księgi uchwał oraz są załączane do protokołów z posiedzeń Zarządu,
 - do skutecznego podjęcia uchwały w sposób opisany tiret trzecim konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków Zarządu.
12. W posiedzeniach Zarządu mogą brać udział osoby zaproszone.
13. Z posiedzeń Zarządu sporządza się protokół, który zawiera co najmniej:
 - datę i miejsce posiedzenia;
 - porządek posiedzenia;
 - imiona i nazwiska obecnych członków Zarządu;
 - imiona i nazwiska osób zaproszonych na posiedzenia Zarządu i obecnych na posiedzeniu;
 - dokładną treść uchwał;
 - liczbę głosów oddanych za lub przeciw uchwale oraz głosy wstrzymujące się;
 - informację o zagadnieniach będących przedmiotem dyskusji;
 - treść zgłoszonego zdania odrębnego;
 - podpisy obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.
14. Protokoły z posiedzeń Zarządu gromadzone są w zbiorze protokołów posiedzeń Zarządu – zwanym Księgą Protokołów. Księgę Protokołów prowadzi Biuro Prezesa Zarządu.
15. Protokoły z posiedzeń Zarządu sporządzane są niezwłocznie przez Biuro Prezesa Zarządu.
16. Członek Zarządu w przypadku bezpośredniej lub pośredniej sprzeczności interesów Spółki z interesami członka Zarządu ma obowiązek powiadomić Radę Nadzorczą Spółki o zaistniałym konflikcie.
17. Dwóch członków Zarządu zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Zarządu wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Zarząd na Walnym Zgromadzeniu.

11. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za prowadzenie rachunkowości spółki zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity - Dz.U. 2016, poz. 1 047 z późn. zm.) oraz

zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędące państwem członkowskim (tekst jednolity - Dz.U. z 2014, poz. 133 z późn. zm.).

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych w Comarch S.A. są realizowane zgodnie z obowiązującymi w Spółce wewnętrznymi procedurami sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych. Spółka prowadzi dokumentację (zgodną z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.) opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, która zawiera między innymi informacje dotyczące sposobu wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, systemu ochrony danych i ich zbiorów. Księgowania wszystkich zdarzeń gospodarczych są dokonywane przy użyciu komputerowych systemów ewidencji księgowej EGERIA i XL, które posiadają zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych oraz funkcyjne ograniczenia dostępu.

Zarówno sprawozdania jednostkowe jak i skonsolidowane sporządzane są wspólnie przez pracowników działów księgowości, rynku kapitałowego, controllingu, finansowego pod kontrolą Głównej Księgowej i Dyrektora Finansowego. Sprawozdania roczne jednostkowe i skonsolidowane podlegają badaniu natomiast sprawozdania półroczne przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta wybieranego przez Radę Nadzorczą Spółki.